

Европейски съюз

3/8/2023

X РСР02-2/08.03.2023

Signed by: Tsetsa Valcheva Tsekova

Одобрил:

Георги Събев

**Зам.-министър на земеделието и
председател на КН на ПРСР 2014-2020**

08/03/2023

X

Георги Събев

Зам.-министър на земеделието

Signed by: Georgi Valchev Sabev

ПРОЕКТ НА ПРОТОКОЛ

ОТ

ДЕВЕТНАДЕСЕТО ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ (2014 – 2020)

**Дата и място на провеждане :
МЗм, гр. София,
чрез видеоконферентна връзка**

11.11.2022 г.

ДНЕВЕН РЕД

на

за провеждане на 19-то заседание на Комитета по наблюдение (КН) на Програмата за развитие на селските райони (ПРСР 2014-2020) на 11.11.2022 г. чрез видеоконферентна връзка през WEBEX.

09:30 – 10:00	Регистрация на участниците, проверка за наличие на кворум.
10:00 – 10:20	т. 1. Откриване на заседанието на Комитета по наблюдение на ПРСР (2014-2020). Приемане на дневния ред. <i>Георги Събев – заместник-министър на земеделието и председател на КН на ПРСР (2014-2020)</i> <i>за одобрение</i>
10:20 – 11:40	т. 2. Предложение на УО на ПРСР (2014-2020) за 14-то изменение на Програмата за развитие на селските райони (2014-2020) и даване на мандат на Управляващия орган да го представи и договори окончателния вариант с Европейската комисия, а именно: 2.1. Предложение на УО за въвеждане на извънредна мярка 22 „Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани и МСП, които са особено засегнати от последиците от руското нашествие в Украйна“ в Програмата за развитие на селските райони (2014-2020). 2.2. Предложение на УО за прехвърляне на средства и актуализиране на Финансовия план на ПРСР (2014-2020). 2.3. Предложение на УО за промяна в текста на мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ и в раздел 8 „Описание на избраните мерки“ от ПРСР (2014-2020). 2.4. Предложение на УО за промяна в текста на подмярка 2.2. „Създаване на консултантски услуги от мярка 2 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанство и услуги по заместване в стопанство“ <i>Докладва: Управляващ орган на ПРСР (2014-2020)</i> <i>за одобрение</i>
11:40 –12:00	т. 3. Предложение на УО на ПРСР (2014-2020) за актуализиране на Индикативната годишна работна програма на ПРСР за 2022 година. <i>Докладва: Управляващ орган на ПРСР (2014-2020)</i> <i>за съгласуване</i>
12:00–13:00	т. 4. Информация за напредъка в изпълнението на Програмата за развитие на селските райони (2014-2020). <i>Докладват: Държавен фонд „Земеделие“ и Управляващ орган (УО) на ПРСР (2014-2020)</i> <i>за информация</i>

Списъкът на участниците в 19-то заседание на Комитета по наблюдение на ПРСР (2014-2020) е даден като Приложение 1 към настоящия протокол.

Предложението за въвеждане на извънредна мярка 22 „Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани и МСП, които са особено засегнати от последиците от руското нашествие в Украйна“ в Програмата за развитие на селските райони (2014-2020) и Методология за определяне на плащанията са дадени като Приложение 2 към настоящия протокол.

Предложението на УО за прехвърляне на средства и актуализиране на Финансовия план на ПРСР (2014-2020) е дадено като Приложение 3 към настоящия протокол.

Предложението за промяна в текста на подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от ПРСР (2014-2020) е дадено в Приложение 4 към настоящия протокол.

Предложението за техническа корекция на критерий № 3 от критериите за подбор на проектни предложения по подмярка 7.2 с включени инвестиции за реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност е дадено като Приложение 5 към настоящия протокол.

Предложението за прецизиран текст за промяна в Раздел 8 „Описание на избраните мерки“ по Програмата за развитие на селските райони (2014-2020) е дадено като Приложение 6 към настоящия протокол.

Предложението за изменение в текста на подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги“ от мярка 2 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанство и услуги по заместване в стопанство“ от Програма за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 г. е дадено като Приложение 7 към настоящия протокол.

Допълнителна информация за договорени промени в преговорния процес с Европейската комисия, във връзка с 14-то изменение на ПРСР е дадено като Приложение 8 към настоящия протокол.

Предложението за актуализирана Индикативна годишна работна програма за 2022 година на Програмата за развитие на селските райони е дадено в Приложение 9 към настоящия протокол.

Заседанието, ръководено от г-н Георги Събев – заместник-министър на земеделието и председател на КН на ПРСР 2014-2020 г., започна в 10:00 ч. и се проведе дистанционно чрез видеоконферентна връзка CISCO WEBEX.

В него участие взеха членове на Комитета, г-н Мариус Мигас, г-н Бенжамин Фейрбрадър, г-жа Здравка Димитрова, г-жа Елица Живкова от ГД „Земеделие“ на Европейската комисия, представители на Управляващия орган на ПРСР 2014-2020 г., на Държавен Фонд „Земеделие“ и други участници.

След направената от секретариата на Комитета поименна проверка за наличието на кворум (в съответствие със Заповед № РД 09-1073 от 23.09.2022 г. на Министъра на земеделието) и установяването на такъв, чрез участието на 44 членове на КН с право на глас, заседанието беше открито от г-н Георги Събев, който благодари на участниците в заседанието и предостави думата на представителите от Европейската комисия.

БЕНДЖАМИН ФЕЪРБРАДЪР, заместник-ръководител на географското звено в комисията, което отговаря за България, представи участващите колеги от ЕК, като уточни, че г-н Мигас, ръководител на звеното ще се присъедини малко по-късно. Г-н Фейрбрадър поздрави участниците в заседанието, в очакване на интересни дискусии.

Точка 1. „Приемане на дневния ред“

ГЕОРГИ СЪБЕВ благодари за приветствието и премина към разглеждане на точка първа, а именно приемане на дневен ред на заседанието.

Г-н Събев уточни, че е получено предложение от г-жа Цветанска от БАКЕП да се включи нова точка в дневния ред, за обсъждане на критериите за подбор на проектни предложения по подмярка 6.4 „Инвестиции и подкрепа на неземеделски дейности“ и подмярка 16.4 „Подкрепа за хоризонтално и вертикално сътрудничество между участниците във веригата на доставки“, тъй като посочените подмерки са включени в Индикативната годишна работна програма за настоящата година.

Г-н Събев предложи критериите по тези подмерки да се разгледат и одобрят в най-скоро време на неprisъствено заседание на Комитета.

Г-н Събев добави, че по време на подготовката на деветнадесетото заседание на Комитета за наблюдение се установи необходимостта от още една промяна в програмата, в точка 2 от дневния ред се предлага подточка свързана с промяната в текста на подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги“ от мярка 2, като промяната е тясно обвързана с процедурата „Разширяване на териториалния обхват на Национална служба за съвети в земеделието чрез създаването на мобилни общински центрове (офиси) за консултантски услуги“, по която има сключен административен договор. Промяната няма да доведе до увеличаване на одобрената безвъзмездната финансова помощ.

Г-н Събев уточни, че получените писмени становища и предложения по материалите от дневния от г-н Главчовски и от Националното сдружение на общините в Република България, ще се дискутират по време на съответната точка от дневния ред.

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА предложи подмерки 6.4 и 16.4 да се изключат от ИГРП за 2022 година, тъй като сроковете са изключително кратки и административно е невъзможно приемите да се отворят до края на

годината. Тя попита кога ще се разглежда ИГРП за 2023 г. и дали е възможно на писмена процедура да се разглеждат и одобряват критерии.

ГЕОРГИ СЪББЕВ уточни, че има резон приемите по подмерки 16.4 и 6.4 да се отложат за следващата година. Във връзка с критериите за подбор по тези подмерки ще се свика работна група, след което ще има възможност да се разгледат и одобрят на писмена процедура на комитета.

Поради липса на други предложения по дневния ред, г-н Събев предложи да се гласува следното решение по точка 1.

Решение по т. 1

Комитетът по наблюдение на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. прие предложения от Управляващия орган (УО) дневен ред като дневен ред на 19 заседание на КН на ПРСР 2014-2020 г., с направеното допълнение в точка 2 за изменение в текста на подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги“ от мярка 2 „Консултантски услуги и услуги по управление на стопанството и услуги по заместване на стопанството“ от Програмата за развитие на селските райони (2014-2020).

Процедура по гласуване.

„Против“ – 1.

„Въздържали се“ – Няма.

Решението се прие с мнозинство.

Точка 2. Предложение на УО на ПРСР 2014-2020 г. за 14-то изменение на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. и даване на мандат на Управляващия орган да го представи и договори с Европейската комисия.

Подточка 2.1. Предложение на УО за въвеждане на извънредна мярка 22 „Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани и МСП, които са особено засегнати от последиците от руското нашествие в Украйна“ в Програмата за развитие на селските райони (2014-2020 г.).

ГЕОРГИ СЪББЕВ предложи да се разгледа първото предложение за 14-тото изменение на програмата, като даде думата на г-жа Миглена Хаджийска от Дирекция „Развитие на селските райони“ да представи предложението на УО за въвеждане на извънредна мярка 22 „Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани и МСП, които са особено засегнати от последиците от руското нашествие в Украйна“ в Програмата за развитие на селските райони (2014-2020 г.).

МИГЛЕНА ХАДЖИЙСКА посочи, че с оглед взетите съгласувани мерки на европейско ниво за преодоляване последиците от военните действия в Украйна е предприето изменение в регламент на ЕС № 1305, като е създаден чл. 39в, който дава възможност на държавите членки да създадат в Програмата за развитие на селските райони извънредна мярка за подпомагане на земеделски стопани на малки и средни предприятия, които са особено засегнати от руското нашествие в Украйна. Общият размер на финансовия ресурс по мярката не може да надвишава 5 % от общото участие в ЕЗФРСР в Програмата за развитие на селските райони за периода 2021-2022 година. Средствата, с които държавата може да разполага са в размер на 28 019 547 евро. Подпомагането е под формата на еднократно платима сума въз основа на заявление за подпомагане и одобрение от съответния компетентен орган до 31 март 2023 година.

Г-жа Хаджийска уточни, че България възнамерява да се възползва от тази възможност, предоставена от европейското законодателство, разписвайки мярка 22 в Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 година. Самата мярка е разделена на две подмерки, едната подмярка 22.1 е насочена към земеделските стопани и подмярка 22.2, която е насочена към малките и средни предприятия.

Регламентът дава правото на държавите членки да определят сектори, които са силно засегнати от руското нашествие в Украйна и именно този подход е използван при определяне на секторите с отчитане от една страна на темпа на изменение на разходите за производство и от друга страна динамиката на цените на селскостопанската продукция, както и до каква степен изменението на приходите от селскостопанска продукция компенсират разликите на цените на стоките и услугите за текущо потребление в сектора.

По отношение на включените в обхвата на подпомагането производствени направления се използва още методологична рамка базирана в няколко ключови елемента:

-Еднакъв подход при събиране на данните за растениевъдството и животновъдството.

-Претегляне на повишените разходи за едно животно и за площ.

-Отчитане на разликата в темповете на изменение на индексите на разходите и индексите на цените на селскостопанска продукция за един и същи период, като основа за определяне на размера на компенсацията.

Еднократно плащане покрива само тази част от облекчението на разходите за производство, в която не се компенсират пазари чрез нарастването на цената на продукцията.

-Определяне на плащанията по класове стопанства с оглед отчитане мащаба на производствената им дейност. Секторите, които са определени са сектор „Растениевъдство“ и „Животновъдство“.

За определяне на ставките в методологията са използвани данни за размера на заявените площи по СЕП, броя на заявените животни по схемите за обвързано с производството подпомагане, средни разходи за производство по технологични карти за отглеждане на животни и земеделски култури, пазарна информация за изменението на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство и на селскостопанската продукция.

Бенефициери по подмярката са земеделски стопани, които следва:

1. да са кандидатствали за подпомагане по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания) и схемите за обвързано с производството подпомагане по чл. 18, т. 9-15 от Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания (ДВ, бр.16 от 2015 г.) (Наредба № 3 от 2015 г.) през кампания 2021 и кампания 2022; или
2. да са кандидатствали за подпомагане по схемите за обвързано с производството подпомагане по чл. 18, т. 1-8 и чл. 35, т. 4 от Наредба № 3 от 2015 г. през кампания 2021 и кампания 2022; или
3. да са кандидатствали за подпомагане по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания) и да са осъществявали дейност в направление „розопроизводство“ и/или „винени лозя“ и/или да са отглеждали „слънчоглед“ през кампания 2021 и кампания 2022; или
4. да са регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани за стопанската 2021 – 2022 г. с площи с култивирани гъби; или
5. да са регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани за стопанската 2021 – 2022 г. и да са собственици на телета за угодяване мъжки от 6 месеца до 24 месеца, отглеждани в животновъден обект по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и регистрирани в Интегрираната информационна система на Българска агенция по безопасност на храните – ВетИС; или
6. да са регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани за стопанската 2021 – 2022 г. и да са собственици на телета за угодяване от 6 месеца до 24 месеца, от месодайни породи, отглеждани в животновъден обект по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и регистрирани в Интегрираната информационна система на Българска агенция по безопасност на храните – ВетИС.

Сумата, която се определя е на база ставки. Финансовата компенсация представлява еднократно платима сума и се определя по следния начин:

1. по-малкият размер измежду размера на установената за допустима за подпомагане площ по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания) и по схемите по чл. 18, т. 9-15 от Наредба № 3 от 2015 г. за кампания 2021, но не повече от по-малкия размер измежду размера на заявените площи по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания) и по схемите по чл. 18, т. 9-15 от Наредба № 3 от 2015 г., през кампания 2022 г. Площите по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания) и по схемите по чл. 18, т. 9-15 от Наредба № 3 от 2015 г. трябва да са заети със съответната земеделска култура от списъка в секция „Друга важна информация, необходима за по-доброто разбиране и прилагане на мярката“; или
2. броят на установените допустими за подпомагане животни от съответния вид за кампания 2021 по схемите по чл. 18, т. 1-8 и чл. 35, т. 4 от Наредба № 3 от 2015, но не повече от броя на заявените по схемите по чл. 18, т. 1-8 и чл. 35, т. 4 от Наредба № 3 от 2015 г. животни от същия вид за кампания 2022 г.; или
3. размерът на установената за допустима за подпомагане по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания), площ с маслодайна роза или с винени лозя или със слънчоглед през кампания 2021, но не повече от размера на заявените площи с маслодайна роза или с винени лозя или със слънчоглед през кампания 2022 по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания); или
4. установените при проверка на място площи в квадратни метри, заети с култивирани гъби; или
5. броят на наличните в стопанството към 30.06.2022 г. телета за угодяване - мъжки от 6 месеца до 24 месеца, регистрирани в Интегрираната информационна система на Българска агенция по безопасност на храните – ВетИС, отглеждани в животновъден обект по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и които не са заявени по схемите за обвързано с производството подпомагане за животни; или
6. броят на наличните в стопанството към 30.06.2022 г. телета за угодяване от 6 месеца до 24 месеца, от месодайни породи, регистрирани в Интегрираната информационна система на Българска агенция по безопасност на храните – ВетИС, отглеждани в животновъден обект по чл. 137 от Закона за

ветеринарномедицинската дейност и които не са заявени по схемите за обвързано с производството подпомагане за животни.

Г-жа Хаджийска посочи че във фиша на мярката има отделни ставки, като отбележи, че е допусната техническа грешка във финансовата компенсация за мъжки телета от 6 месеца до 24 месеца, където размера е от 100 до 149 броя, като вместо сумата в евро 10 266, следва да се чете „10 226 евро“.

Г-жа Хаджийска допълни още, че във връзка с регламента е поставено изискване при предоставяне на подпомагането държавите членки да вземат предвид подпомагането по други инструменти за подпомагане както на национално равнище, така на равнището на съюза, и по частни схеми, в отговор на последиците от руското нашествие в Украйна. Поради тази причина, изрично във фиша на мярка 22 е записано, че на територията на България, Министерството на земеделието е нотифицирало схема за държавна помощ и е приложило делегиран регламент, който два възможност да се предостави такова подпомагане.

ГЕОРГИ СЪБЕВ благодари за обширната презентация и даде думата за коментари.

ТАНЯ ГЕОРГИЕВА попита за индикативните дати, на които ще се реализира този прием и дали се предвижда плащане до края на годината в контекста на минимизиране на рисковете от загуби на средства по ПРСР.

ГЕОРГИ СЪБЕВ уточни, че е предвидено наредбата да бъде обнародвана в Държавен вестник на 18 ноември след като се одобри от комитета, което означава, че приемът ще може да започне евентуално на 22 – 23 ноември 2022 година и ще бъде отворен за период от две седмици и след това ще се пристъпи към изплащане на помощта.

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА подчерта, че смисълът на подпомагането е добър, но методиката за изчисляване не е правилна и няма да компенсира по никакъв начин повишаването на производствените разходи. Г-жа Цветанска даде пример с маслодайната роза. Земеделският производител, който има 45 декара за отглеждане на маслодайна роза ще получи 200 лева (равняващо се на 1 стотинка на кг подпомагане), а земеделският производител с 90 декара ще получи 900 лева, което е 4,5 пъти по-голямо. Много малките и малките стопанства ще вземат в пъти по-малко от следващия клас средни стопанства.

ГЕОРГИ СЪБЕВ посочи, че имайки предвид параметрите и ограничения ресурс, УО се опитва да помогне възможно на най-много заинтересовани страни. Някои от секторите за първи път ще получат такова подпомагане с цел компенсация на част от разходите.

Г-н Събев даде думата на колегите от дирекция „Анализ и стратегическо планиране“ да предоставят повече информация относно изготвянето на методологията и конкретно по ставките.

МАРИЯНА МАРИНОВА уточни, че методологията е изпратена на Комитета, заложените принципни положения в нея са разгледани и действително в примера с розите, ставката е значително по-малка. Г-жа Маринова обърна внимание на това, че групите са формирани на база анализа на структурата на земеделските стопанства. Получава се така, че болшинството от предприятията са в ниския диапазон, но изчисленията са доста прецизни. Изчисленията са водени от темповете на изменение на приходите, разходите и разликата между тях

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА поясни, че според нея формулата заложена в методиката е на база предвиден ресурс за определения клас, разделен на брой стопанства и естествено, когато броят стопанства е много по-голям в малките и най-малките и за това с предвидения ресурс се получава много по-малко подпомагане.

Г-жа Цветанска добави, че ако ресурсът на този клас се увеличи, подпомагането няма да е толкова малко, като например може би е трябвало да се ограничат секторите за това подпомагане.

ГЕОРГИ СЪБЕВ уточни, че някои сектори, и по-точно розопроизводителите вече са получили подпомагане по други инструменти, например по държавните помощи и тук има кумулативен ефект, в същото време е необходимо съобразяване с общоевропейската рамка.

ВЕСЕЛИНА РАЛЧЕВА допълни изказването на г-жа Цветанска, с това че конкретният пример за рози и за трайни насаждения, и прагът от 4 и 99 хектара всъщност е много нереален. 80 на сто от розопроизводителите имат градини под 10 декара, това са малки семейни градини и 200 лева помощ не може да покрие разходите за подаване на документи за подпомагане до общинските служби.

ГЕОРГИ СЪБЕВ обърна внимание, че тази помощ е специфична, има определени параметри, това е допълнително предоставяне на помощ в допълнение към вече предоставени помощи по-рано през тази година по други инструменти. Така например общото плащане (без плащането по Програмата за развитие на селските райони) за сектор „Маслодайни рози“ към момента на хектар възлиза на 3 277.60 лева.

БЕНДЖАМИН ФЕЪРБРАДЪР уточни, че българските власти предварително бяха отправили запитване как може да се предостави помощ по националните и европейските схеми. Вижда се, че текущата версия на мярка 22 отчита изискванията в това отношение.

Максималният размер на помощта в различните инструменти по линия на частните схеми не трябва да надхвърля границата от 15 хиляди евро на стопанство.

Другото, което ще бъде обект на проверка по документи, е как подпомагането е насочено към тези стопанства, които са най-силно засегнати от кризата. Освен това ще се провери дали бенефициентите са ангажирани с различни дейности, свързани с кръговата икономика, с преодоляване на последиците от изменението на климата.

ГЕОРГИ СЪБЕВ благодари за уточненията, които ще бъдат взети предвид.

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА попита дали има възможност да се направи така, че да не се налага земеделските производители да кандидатстват, а тези суми да се превеждат автоматично на всички земеделски производители, които отговарят на условията на мярката, без да се налага да се подават заявления, за да се спестят разходи.

МИГЛЕНА ХАДЖИЙСКА посочи, че разпоредбата на регламента гласи, че подпомагането се предоставя на база подадено заявление за подпомагане одобрено от компетентния орган. Обмислена бе предложената възможност, но няма как да бъде приложена.

Българското право е структурирано така, че за да получиш нещо трябва да го поискаш, дори да имаш право на това. В тази връзка е предвидено заявлението за подпомагане да е изключително опростено, за да може максимално бързо хората да дойдат и да заявят помощта. Заявлението за подпомагане ще бъде качено на сайта на ДФ „Земеделие“ и кандидатстващите ще са наясно, какво трябва да заявят. Единственият документ, който се изисква към заявлението за подпомагане е нотариално пълномощно, ако заявлението не се подава лично. Предвидено е заявленията да се подават в Общинските служби по земеделие, максимално близо до кандидата.

ГЕОРГИ СЪБЕВ предложи дискусиата да бъде прекратена и да се гласува следното решение по точка 2.1:

Решение по т. 2.1

Комитетът за наблюдение на ПРСР 2014-2020 г. одобри предложението на УО за въвеждане на извънредна мярка 22 „Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани и МСП, които са особено засегнати от последиците от руското нашествие в Украйна“ в Програмата за развитие на селските райони (2014-2020), със следната корекция на техническа грешка, свързана с финансовата помощ за телета за уговяване, мъжки, от 6 месеца до 24 месеца, в частта от 100 до 149 броя (да се чете 10 226 евро, а не 10 266 евро).

Процедура по гласуване.

„Против“ – Няма.

„Въздържали се“ – Няма.

Решението се прие с единодушие.

ГЕОРГИ СЪБЕВ обяви, че г-н Божидар Петков е направил коментар в чата, че „Ягодите и малините оранжерийно производство не са включени“. Г-н Събев уточни, че причината, поради която те не са включени е, че те не са обект на подпомагане по схемите за обвързано производство.

Подточка 2.2 „Предложение на УО за прехвърляне на средства и актуализиране на Финансовия план на ПРСР (2014-2020)“.

ГЕОРГИ СЪБЕВ предостави думата на г-жа Елена Иванова, директор на дирекция „Развитие на селските райони“.

ЕЛЕНА ИВАНОВА уточни, че е направено доста обширно обяснение, което е предоставено на вниманието на Комитета за наблюдение.

Г-жа Иванова допълни, че с предложеното прехвърляне на средства, следва да бъде финансово обезпечена новата извънредна мярка, която бе представена току що, т. е. тя да бъде капитализирана с определен ресурс, който за България е в размер на 28 милиона евро ЕЗФРСР или близо 33 милиона евро общо публични средства.

С Решение № 437 от 5 юли 2022 година, Министерският съвет даде своето съгласие Управляващият орган на Програмата за развитие на селските райони да открие процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по подмярка 7.2 със средства в размер до 163 милиона лева или близо 83 милиона евро над наличния към онзи момент финансов ресурс. В рамките на същото това Решение е постановено, че финансовият ресурс по точка 1, тоест средствата в размер на до 163 милиона лева трябва да бъдат осигурени от неусвоени средства по Програмата за развитие на селските райони и със следващо изменение на програмата този ресурс да бъде обратно прехвърлен към бюджета на подмярка 7.2.

Третото основно изменение по прехвърляне на средства е свързано с възникналата бедствена ситуация в началото на месец септември на територията на Южна България с цел да бъдат обявени допълнителни целеви приеми за пострадалите от наводнението общини, които попадат в обхвата на селските райони на страната, а именно общините Калояново и Марица. Управляващият орган предлага средства в размер на до 15 милиона евро да бъдат допълнително прехвърлени към бюджета на подмярка 7.2, с което ще се даде възможност, след финално идентифициране на нуждите в засегнатите общини да бъдат обявени приеми само за тях.

Допълнително УО предлага средства в размер на 55 милиона евро, общо публични средства, да бъдат прехвърлени вътре в бюджета на подмярка 7.2, като тук се касае за вътрешно преразпределение между фокус области. Предложението на Управляващия орган е тези средства да бъдат изведени от приоритет 5, фокус област 5С, която е свързана с подкрепа за инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия към фокус област 6 В, приоритет 6. Това е приоритетът и фокус областта насочени към подпомагане на инвестиции в малка по мащаби инфраструктура и подобряване на икономическата ситуация в селските райони на страната. Мотивите за това изменение между фокус области вътре в бюджета на подмярка 7.2 са свързани с некоректно планиране в началото на програмния период 2014 година на по-висок размер финансови средства от бюджета на мярка 7.2, които следва да бъдат насочени към инвестиции за възобновяеми енергийни източници.

Към момента са проведени няколко приема на заявления за подпомагане по подмярка 7.2. Няма голям брой проекти, които да са насочени към инвестиции в енергия от възобновяеми енергийни източници. Считаме, че с оглед постигане поне до известна степен на този показател се обяви специален прием в рамките на текущата процедура, който е насочен към инвестиции в енергоспестяващи източници и приоритет е даден на инвестиции свързани с производство на енергия от ВЕИ.

По този начин индикаторът във Фокус област 5 ще бъде постигнат на 50 %, но останалите средства в размер до 55 милиона евро няма да могат да бъдат изпълнени и в тази връзка се предлага те да бъдат вътрешно прехвърлени към приоритет 6.

До тук посочените прехвърляния са общо 186 милиона евро.

Тези средства УО предлага да бъдат извадени от бюджетите на някои мерки от програмата, като мярка 5 „Възстановяване на потенциала за селскостопанска продукция претърпяла щети в резултат на природни бедствия и катастрофични събития и въвеждане на подходящи превантивни мерки“.

УО предлага да бъдат изведени средства от бюджета на подмярка 7.3 „Ширококолентова инфраструктура“, включително нейното създаване, подобрене и разширяване, като няколко пъти и на предходни заседания на Комитет по наблюдение е представяно актуалното състояние на подмярка 7.3. Накратко Държавна агенция „Електронно управление“ входира писмо, с което оттегли проектното си предложение. Обосновката беше свързана с влязлата в сила процедура по ликвидация на Държавна агенция „Електронно управление“ и нейното вливане в новото Министерство на електронното управление.

Приоритетите за покритие на въвеждане и изпълнение на ширококолентова инфраструктура на територията на селските райони на страната може да бъде покрити чрез идентичните дейности и разходи, които са предвидени за финансиране в Националния план за възстановяване и устойчивост.

В тази връзка се предлага заделеният бюджет на подмярка 7.3 да бъде изведен от нея и да бъде прехвърлен към подмярка 7.2 и част от него към новата мярка 22.

УО предлага да бъдат изведени средства от подмярка 7.6 „Проучване и инвестиции свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата“. Това са остатъчни средства след обработката на проектните предложения, постъпили в рамките на проведените приеми през програмния период.

УО предлага да бъдат изведени средства от компенсаторните мерки на ПРСР, мярка 10 „Агроекология и климат“, мярка 11 „Биологично земеделие“, мярка 12 „Плещания по „Натура 2000““, мярка 13 „Плещания за райони изправени пред природни или други специфични ограничения“. Извеждането на тези средства от бюджетите на компенсаторните мерки по никакъв начин няма да оставят мерките без бюджет, няма да останат необезпечени поетите ангажименти от кандидатите в рамките на проведените досега кампании. Също така

извеждането на средства от компенсаторните мерки, които попадат в обхвата на задължителното процентно съотношение - 35 % за околна среда и климат, няма да доведе до падане под този процент, остават над 35.7 %. УО предлага да бъдат изведени остатъчни средства от мярка 21 „Изключителна и временна подкрепа за земеделските стопани във връзка с Ковид кризата“. След проведените два приема на проектни предложения е наличен разполагаем финансов ресурс и предложението е той да бъде изведен от бюджета на мярката и насочен към бюджета на извънредната мярка 22.

Също така последното изменение, което се предлага е свързано с не стартиране на две от компенсаторните мерки, свързани с плащания за гори в „Натура 2000“ и плащания за земеделски площи в речни басейни с планове за управление. Мотивите за не стартиране на тези мерки в края на програмния период са посочени са в представения материал, предвид невъзможността за тяхното ефективно прилагане, изпълнение и управление.

Вторият мотив е свързан с наличието на ограничения относно прилагането в частта „Планове за управление на речните басейни“.

Третият мотив е свързан с предоставената възможност в рамките на Стратегическия план, който ще стартира от 2023 година тези мерки да бъдат приложени по-успешно с постигане на целите, за които те са планирани.

В края на програмния период няма да има възможност тези мерки да стартират и да се постигнат заложените за изпълнение цели в програмата.

В тази връзка УО предлага подмярка 12.2 и подмярка 12.3 да не стартират до края на програмния период, като индикативният бюджет на подмярка 12.2 „Компенсаторни плащания за гори в „Натура 2000““ в размер на 1,8 милиона евро публични средства да бъде прехвърлен към бюджета на мярка 22.

Подмярка 12.3 „Компенсаторни плащания за земеделски площи в речни басейни с планове за управление“ не е разработвана и за мярката не е определен индикативен бюджет.

В обосновката към направените предложения за прехвърляне на средства е описано очакваното въздействие на изменението върху показателите на Програмата за развитие на селските райони, както и очакваното въздействие на изменението върху бюджета. Видно от тези предложения прехвърлянето на средства между мерки, подмерки и фокус области по ПРСР няма да окаже негативно въздействие върху държавния бюджет. Предложените финансови трансфери и релокации са свързани с по-доброто, ефективно и целево насочване на помощта, както по подмярка 7.2, така и във връзка със стартирането на новата мярка 22 за подпомагане на земеделските производители и малките и средни предприятия за справяне с последиците от руското нашествие в Украйна.

ГЕОРГИ СЪБЕВ предостави думата за въпроси и коментари.

НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ изрази съжаление, че подмерки 12.2 и 15.1 не са стартирали по една или друга причина. Със съдействието на министерството и Управляващия орган в новия програмнен период са заложили подобни мерки с по-подробна идентификация, а със съдействието на Плана за възстановяване и устойчивост се предвижда да се осигури така необходимата географска информационна система за горите, която да е приложима и за Програмата за развитие на селските райони и съответно прилагането на бъдещия Стратегически план.

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА попита дали е предвиден ресурс за прехвърляне към бюджетите по подмерки 4.1 и 4.2, конкретно за текущите приеми, защото там поисканата безвъзмездна помощ почти два пъти надвишава наличния ресурс по дадените приеми. Същевременно в края на програмния период е необходимо да се увеличи усвояването на средствата. Това са две от мерките, по които усвояването винаги върви по принцип по-добре, когато нормално се изпълняват проектите и се разглеждат в някакви нормални срокове.

Г-ж Цветанска допълни, че от таблицата е видно, че се отнемат с 8 милиона 866 хиляди евро повече средства отколкото се прехвърлят. Какво означава това? Г-жа Цветанска попита дали се губи този ресурс и ако – да, защо и защо не се прехвърли в някоя друга мярка?

ЕЛЕНА ИВАНОВА посочи, че към настоящия момент не се предвижда прехвърляне на средства с цел увеличение на бюджетите по подмярка 4.1 и 4.2 във връзка с проведените текущи приеми, поради няколко причини.

Първо, трябва да се установи дали има свободен ресурс по двете мерки след приключване на обработката им и в какъв размер. Обработката на проектните предложения по подмярка 4.1 вече е на финален етап и съвсем скоро ще излезе окончателният оценителен доклад и ще има по-подробни и актуални данни относно наличния свободен финансов ресурс. Същото се отнася и за подмярка 4.2, чиито край на обработка на проектни предложения се очаква в началото на следващата година, поради тази причина към настоящия момент не се обсъжда възможността за увеличение на бюджетите по отворените вече процедури.

Относно разминаването в изведените и добавените средства в следствие на прехвърлянето между мерки и подмерки установената разлика се дължи на различния интензитет на европейското съфинансиране в рамките на отделните мерки и подмерки. Площните мерки, компенсаторните мерки „Агроекология“, „Биологично

земеделие“, „Натура и необлагодетелствани райони“ са с различен интензитет на подпомагане по ЕЗФРСР, спрямо инвестиционните мерки, мярка 5, мярка 7.3, мярка 7.6 и мярка 21, които са с интензитет средно 82 % - 83 %, а компенсаторните са на интензитет 75 %.

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА предположи, че няма шанс да има свободен ресурс от тези два приема по 4.1 и 4.2, защото бюджетите на тези два приема са доста по-малки отколкото е заявеният интерес от страна на кандидатите, тоест свободен ресурс от тези два приема няма да има.

Може да има разгледани и одобрени проекти, за които не е наличен ресурс, в резервен списък. Тези одобрени проекти без никакво административно усилие от страна на Фонд „Земеделие“ могат да бъдат финансирани допълнително, ако се намери ресурс за да могат да бъдат изпълнени.

ГЕОРГИ СЪБЕВ обясни, че когато приключи рамкирането ще се разгледат фактите и ще се обмисли такъв вариант.

ВЕСЕЛИНА РАЛЧЕВА изрази недоумение от факта, че се готви прехвърляне на 49 милиона от мярка 11 „Биологично земеделие“. Тя добави, че след седем години експерименти по мярка 11 никой не събра заинтересованите страни и не се направи анализ какво се случва и защо. След седем години подпомагане биопроизводителите са намалели с 40 %, на половина са намалели земите в системта за контрол. Много хора са прекратени ангажименти са върнали всички средства, заради изискването да има добив от всеки парцел, включително за едногодишни и двугодишни ангажименти. Всяка година правилата се променяха, никой не разясни какви са рисковете, когато се поемат такива ангажименти. И в момента биопроизводителите са пред риск да загубят пари за двегодишните ангажименти, които са поели. Много хора бяха наказани, много хора се отказаха и нищо не се направи да бъдат спасени тези, които вече са биопроизводители, вместо това средствата се прехвърлят по най-лесния начин. Асоциацията е писала писма до МЗМ, но без резултат.

Г-жа Ралчева сподели, че тези грешки не бива да се повтарят и през следващия програмен период и попита дали ставките по поетите вече тригодишни ангажименти ще бъдат актуализирани въз основа на новите изчисления.

ЕЛЕНА ИВАНОВА информира, че УО има предвид евентуална актуализация на ставки и прагове от гледна точка на наличието на достатъчен финансов ресурс. Дори и да се направи такава актуализация в настоящия момент, по настоящата Програма за развитие на селските райони, дори и да се актуализират праговете, за да са в съответствие с предложените прагове на компенсиране в рамките на Стратегическия план, финансовият ресурс ще бъде достатъчен. Има достатъчно финансови средства, които ще покрият включително и направена компенсация в размер междуприблизително 15% или 25%. В тази връзка, при представяне на предложението за прехвърляне на средства, е уточнено, че е предвиден достатъчен финансов ресурс, който да обезпечи поетите задължения, включително и при евентуална актуализация на ставки и прагове.

Г-жа Иванова потвърди наличието на много проблеми в периода на прилагане на мярката и уточни, че бяха проведени редица срещи и обучения, включително и чрез селската мрежа, за да се подпомогне процеса на изпълнение и намаляване на грешките.

СТОИЛКО АПОСТОЛОВ направи предложение да се изпрати до членовете на работната група един подробен анализ какво се е случило с мярка 11, грешките би трябвало да станат достояние на всички заинтересовани страни, на Управляващия орган, на Фонд „Земеделие“, за да не се повторят в новия програмен период. Европейската комисия е поставила приоритет на биологичното земеделие и Г-н Апостолов смята, че държавата следва целенасочено да работи така, че тази цел да се изпълнява и всички включително и институциите да полагат грижи това да се случва.

ГЕОРГИ СЪБЕВ подчерта, че предложението е разумно, имайки предвид и по-голямата амбиция и цели, заложили в следващия програмен период за земеделието (2023-2027 г.), и предложи до края на годината да бъде изготвен анализ от външен обективен изпълнител.

ТАНЯ ГЕОРГИЕВА в качеството си на експерт към Звеното за управление на Национална селска мрежа подчерта, че през четирите години работа на Селската мрежа са провеждали редица събития, дискусии срещи за набиране на идеи, включително за актуализация на Националния план със сектор „Биологично производство“ по цялата верига. Действително звеното има принос.

В рамките на всички тези дискусии са събрани всички ключови моменти, които спъват или тези, които биха разрешили прилагането на подмярката. В удълженото прилагане в периода 2021-2022 г., в различни информационни кампании са били включени разяснения по възможностите за кандидатстване по тези мерки. В контекста на възлагането на анализа, г-жа Георгиева предложи при изготвянето на заданието да се дискутира с бранша какво точно да обхваща този анализ.

По въпроса за масовия отказ на бенефициенти да изпълняват проекти по подмерки 4.1 и 4.2 заради инфлацията, г-жа Георгиева предложи да има екшън план и да се работи от сега активно за да се знае какви средства остават и да се увеличат бюджетите на двете мерки.

ГЕОРГИ СЪБЕВ благодари за идеята преди избора на изпълнител да има предварителна среща със заинтересованите страни и се обръна към Секретариата и колегите от ресорните дирекции да вземат предвид този коментар и да се организира задълбочена предварителна дискусия.

По отношение на отказа за изпълнение на проекти по подмерки 4.1 и 4.2, г-н Събев даде думата на представителите на ДФ Земеделие. Той увери, че са прегледани над 3 600 проектни предложения за месец и половина. Държавата няма интерес от неусвояване. Този ресурс е необходим в тежките времена за сектора за подобряване на неговата конкурентоспособност.

АТАНАС АТАНАСОВ уточни, че РА в момента подготвя анализи във връзка с остатъците по мерките, дъпълвайки че голяма част от проектите по старите приеми по 4.1 и 4.2 приключват или им изтичат сроковете в края на месец ноември и в средата на месец декември тази година. За това изчислението на ресурса, няма как да бъде направено преди да изтекат старите проекти и да се види какви средства ще бъдат освободени. Колегите са в ситуация да изчакат разглеждането на заявленията.

СИМЕОН ПЕТКОВ потвърди, че Сдружението на общините подкрепя прехвърлянето на средства към подмярка 7.2, защото обявените четири приема на базата на Решение № 437 на Министерския съвет се очаква да бъдат договорирани напълно.

По отношение на прехвърлянето на средства между фокус областите по подмярка 7.2, не става въпрос за неправилно планиране, а по точно, че по време на планирането не е имало енергийна криза. Общините са били на регулирания пазар на тока, а сега се очаква драстично покачване на интереса по приема за енергийна ефективност и енергия от възобновяеми източници.

Г- Петков очаква целевият прием за Калояново и Марица да бъде обявен скоро, защото технологичното време за изпълнение на проектите намалява, като попита при какви условия ще се обяви приемът. Част от унищожената инфраструктура от наводненията касае мостове върху дерета, обслужващи селскостопански и черни пътища, които не са в обхвата на допустимите инвестиции по подмярка 7.2.

ЕЛЕНА ИВАНОВА уточни, че се работи по условията и допустимостите във връзка с обявяването на целевите приеми за общините Калояново и Марица, като допустимите дейности ще бъдат единствено и само в обхвата на допустимостта по Програма за развитие на селските райони. Не се предвиждат изключения. До края на годината ще бъдат подготвени условия за кандидатстване след съгласуване с Националното сдружение на общините и представители на засегнатите общини.

МАРИАНА МИЛТЕНОВА подкрепи изказването на г-жа Ралчева и д-р Апостолов във връзка с мярка 11, повдигайки темата за виртуалните измествания в следствие въведени в движение промени на наредбите за прилагане на правните основания, без да бъдат уведомени земеделските производители, които са били наказани без да са прекрачвали реално границата на трайните си насаждени. Ангажиментът им бе прекъснат, като загубите на средства на някои от тях са били в порядъка на 200 – 300 хиляди лева. Така редица биологични земеделски производители са прекратили дейността си.

По отношение на подмерки 4.1 и 4.2, г-жа Милтенова посочи примера на Полша, която още от САПАРД усвои 96% от целия ресурс. Има възможност проектите да се наддоговорират проектите, Полша направи наддоговоряване в размер на 25% на всеки прием. Употребеният административен капацитет, който е изключително голям и скъп не се използва, за да може проектите да бъдат усвоени, въпреки проведените по техническа помощ обучения още през 2005 -2007 г.

По отношение на междинната оценка на ПРСР, г-жа Милтенова попита дали някоя от браншовите организации е анкетирана, дали екипите по оценките (вълидно и за предварителната оценка на Стратегическия план) са се срещали и дали са правили реални интервюта с бенефициенти или браншови организации.

На заключителната среща на Националната селска мрежа се направиха изводи и препоръки за подобряване работата на Програмата за развитие на селските райони от проведените анкети, какво и как трябва да се подобри работата на ПРСР и прилагането ѝ. За съжаление не се отчита чуваемост от Министерството.

ГЕОРГИ СЪБЕВ препоръча наддоговоряването да се вземе предвид при следващо планиране и отваряне на приеми.

ЕЛЕНА ИВАНОВА уточни, че административният капацитет на дирекция „Развитие на селските райони“ не е константен в последните двадесет години. Обученията, повишаването на административния капацитет на всеки един служител в дирекцията са правени с течение на годините. Предвидена е възможност за наемане на

външна експертиза по линия на „Техническа помощ“ и Управляващият орган на ПРСР с течение на годините се позовава на тази възможност, за да се наемат качествени експерти, които да извършват обективни анализи и оценки, за да няма пристрастност при подаване на информация. Ето защо анализите, които следва да бъдат извършени за изпълнението на мярка 11 „Биологично производство“ трябва да бъдат направени и с помощта на външни експерти, за да се получи наистина обективна картина и да се извлекат поуки от грешките, които са се случвали в рамките на настоящия програмен период.

ЕЛИЦА ЖИВКОВА посочи, че ЕК внимателно следи дискусията за трансфер на средства и са изненадани от релокацията на средства от био земеделие, като добави, че трябва да има достатъчно средства за да се покрият ангажиментите. За момента нямат възражения срещу това предложение. Разгорещената дискусия, свързана с био земеделието, предполага да бъде обсъдена още веднъж по време на Годишния преглед на изпълнението на ПРСР.

БОЖИДАР ПЕТКОВ подкрепи г-жа Милтенова по въпроса за географски несъответствия, тъй като бяха създадени изкуствени условия за наказания и наистина огромно количество биопроизводители бяха потърпевши. Трябва да се направи сериозен разбор за причините, довели да неусвояване на средствата по мярка 11, защото въпреки амбициозната програма на Европейския съюз за увеличаване на площите и на самото биопроизводство и за облекчаване на условията на биопроизводителите, може и в новия период да се появят старите подводни камъни. Г-н Петков прикани да бъдат чути предложенията, които да бъдат внедрени в новия програмен период и неправилно санкционираните биопроизводители да получат съответните компенсации от тъй наречените географски несъответствия.

Г-н Петков допълни, че трябва да се обърне сериозно внимание и на цялото оранжерийно производство, независимо от това какво се отглежда в него, подчертавайки че в Стратегическия план ягодите и малините, както и останалите биологични плодове не са добавени за биологичното производство в опранжерии. Биологичното производство в оранжерия не е свързано само с домати, краставици и пипер. Ягодите и малините не са включени в обвързаната подкрепа, но това не означава, че не са пострадали от ситуацията в Украйна и високите цени.

ГЕОРГИ ГРЪНЧАРОВ подкрепи наддоговорирането по подмерки 4.1 и 4.2.

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА предложи на страницата на ДФ „Земеделие“ да се предоставят данни за спестения ресурс по всяка една мярка, който има голяма вероятност да не бъде изплатен, и който може своевременно да бъде използван за прехвърляне към други мерки, както и за увеличение на бюджетите по последните приеми по мерки 4.1 и 4.2 на базата на анализ, ако има нужда от такъв.

ГЕОРГИ СЪБЕВ се обърна към представителите на ДФЗ с препоръка да се направи анализ на спестения ресурс, който да бъде публикуван на сайта на фонда.

Г-н Събев прочете предложението на г-жа Ралчева в чата: съдебните дела, които масово се печелят на първа инстанция от биопроизводители с прекратени ангажименти поради промяна на правилата на мярката по средата на периода, след анализ в Правния отдел на ДФ „Земеделие“, да не се обжалват на по-горна инстанция. Г-н Събев препоръча на ДФЗ да се запознаят с коментара и да обследват възможността за такъв анализ.

Г-н Събев прекрати дискусията и предложи да се гласува следното решение:

Комитетът по наблюдение одобри предложението на Управляващия орган за прехвърляне на средства и актуализиране на финансовия план на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.

Процедура по гласуване.

„Против“ - Няма.

„Въздържали се“ – 2.

Решението се прие с мнозинство.

Подточка 2.3 „Предложение на УО за промяна в текста на мярка 7.2 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ и в Раздел 8 „Описание на избраните мерки“ от ПРСР (2014-2020 г.)“.

ГЕОРГИ СЪБЕВ предостави думата на Елена Иванова.

ЕЛЕНА ИВАНОВА представи накратко предложенията за изменение. Първото предложение за промяна на текста на подмярка 7.2 е свързано с промяна на периода, в рамките на който се предвижда да се изграждат или реконструират ВиК системи при дейностите за строителство, реконструкция или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, улици, тротоари, съоръженията и принадлежностите към тях.

Разписаният към настоящия момент текст изисква да не се предвижда такова изграждане или реконструкция на ВиК системи за период от седем години от датата на кандидатстване.

Г-жа Иванова посочи, че опитът и практиката показват, че този период, следва да се прецизира. Изискването е да се прилага от датата на въвеждане в експлоатация на инвестицията по сключения административен договор до края на мониторинговия период. Това ще позволи по-добра проследимост и по-адекватно следене на този срок.

Госпожа Иванова допълни, че второто предложение е свързано с промяна на текста в подраздел 8.1 „Описание на общите условия, прилагани за повече от една мярка“, като предложението е свързано с уточнение на текста, че капацитетът на инсталациите в проекти за производство на енергия от ВЕИ, които са обект на подпомагане не трябва да надвишават мощност от 1 мегават.

Предложението на Управляващия орган е това допълнение да се прецизира и допълни с това, че изискването се отнася само за мярка 4 „Инвестиции в материални активи“, както и да бъде добавена и мярка 6 предвид предстоящия прием по подмярка 6.4 в рамките на следващите няколко месеца. Изменението гласи: „Капацитетът на инсталации в проекти по мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ и мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия в селските райони“ за производства на енергия от ВЕИ, които са обект на подпомагане не трябва да надвишават мощност от 1 мегават“.

Допълнението е свързано с прилагането на мярка 4 и мярка 6 и ограничението, следва да се прилага само за подмерките в рамките на мярка 4 и мярка 6.

Предложението е във връзка и със синхронизиране с националното законодателство, измененията които бяха направени в Закона за енергията от възобновяеми източници и дадената възможност за общата инсталирана мощност на енергийните обекти да бъде в размер не повече от 5 мегавата.

Това е предложението за изменение в раздел 8 и в текста на подмярка 7.2.

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА предложи изобщо да отпадне ограничението от 1 мегават часа и да бъде в синхрон с националното законодателство, което позволява да бъде до 5 мегавата.

ЕЛЕНА ИВАНОВА посочи, че това ограничение е въведено още в началото на програмния период, тъй като идеята на такъв тип инвестиции е енергията да се ползва е единствено и само за собствено потребление. Г-жа Иванова уточни, че г-жа Цветанска е права, че едва ли проектите с включени такъв тип инвестиции надвишават или са далеч от постигането на този 1 мегават, но с цел все пак да има ограничение, следва да остане това ограничение от 1 мегават.

Г-жа Иванова посочи мотивите за това изменение, а именно че прецизирането се прави във връзка с възможността да се обяви извънреден прием или целеви прием, включително целевите приеми, които предстоят за общинската инфраструктура, за проекти във връзка с повишаване на енергийната ефективност и ползването на енергия от ВЕИ.

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА посочи, че всъщност идеята е да се ограничи продажбата на електроенергия, която се произвежда с помощта на тази електроцентраля. Ограничават се опити за заобикаляне на изискването производството на електроенергия да бъде само за собствено потребление.

ТАНЯ ГЕОРГИЕВА попита доколко е равнопоставено това условие и въз основа на какви данни се прави ограничението.

Г-жа Георгиева добави, че по отношение на Зелената сделка ограничението до 1 мегават може би трябва да се преразгледа за частните бенефициенти, специално за земеделските производители и за преработвателите в периода 2023-2027 г., да бъде по начин, който работи в посока да удовлетвори нуждите и амбициите на Зелената сделка, особено по отношение на оползотворяване на био маса, отпадни продукти от животновъдства, горско стопанство и т.н., националното законодателство вече доста по-либерално.

БОЖИДАР ПЕТКОВ представи зачестилите иновационни системи за изграждане на соларни паркове върху насаждения, както от ягодоплодни, така и от трайни насаждения. Досега изграждането на соларни паркове не бе разрешено върху земя по-ниска от седма категория. Един такъв синергизъм за изграждане с цел производство на електроенергия и подобряване на микро климата в насажденията от ягодоплодни или от трайни насаждения би било една изключително добра възможност за комбинация между земеделски производители и инвеститори или от самите земеделски производители да изграждат соларни паркове върху насажденията си, независимо от категорията земя с цел подобряване на микро климата на самите насаждения и с цел уплътняване на земята и получаване на допълнителни доходи и енергийна независимост. Такава иновация следва да бъде предвидена в новия програмен период, т.к. енергийната криза се задълбочава.

ЕЛЕНА ИВАНОВА представи още едно техническо уточнение по критериите за оценка по подмярка 7.2 „Процедура и енергийна ефективност“, конкретно по критерий 3, който е одобрен, гласуван на предходното заседание на Комитета по наблюдение, проведено през месец юли.

В описанието на критерий 3 е посочено, че се отчита стойността на разходите за закупуване на оборудване за изграждането на съоръжения за производството и съхранение на електроенергия от ВЕИ като процентно изражение от общо одобрените инвестиционни разходи по проектното предложение.

В подкритерий 3.1, 3.2 и 3.3 навсякъде се говори за разходи в производство, съхранение и навсякъде се говори за енергия, а не електроенергия.

С предложеното изменение на заповедта, с която се удължава приемът на проектни предложения по подмярка 7.2 „Процедура, енергийна ефективност“ е отстранена техническата грешка свързана с електроенергия, защото намерението на Управляващия орган винаги е било да се финансират инвестиции за производство на енергия от ВЕИ, а не да се ограничат до електроенергия.

В тази връзка считаме, че неправилно е пренесен текстът от закона, който цитира съоръжения за производство и съхранение. Видно от разписа на подкритерий 3.1, 3.2 и 3.3 имаме предвид единствено и само производство на енергия без дейността съхранение.

Г-жа Иванова предложи този критерий да бъде променен и бъде отстранена техническата грешка със заповед за изменение на заповедта за обявяване на прием по процедура „Енергийна ефективност“. Отстраняването на тази техническа грешка трябва да бъде гласувано и одобрено от Комитета по наблюдение на програмата.

Това е извънредно предложение, което предлагаме за гласуване с премахване на думата „съхранение“ в описанието на критерия.

ГЕОРГИ СЪБЕВ предложи да се гласува следното решение:

Решение по т. 2.3

Комитетът по наблюдение одобри предложението на Управляващия орган за промяна в текста на подмярка 7.2 от мярка 7 „Основни услуги, обновяване на селата в селските райони“ и в Раздел 8 „Описание на избраните мерки“ по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г., като дава възможност на Управляващия орган да прецизира текста и да представи до края на деня - 11 ноември 2022 година на членовете на Комитета по наблюдение, този текст.

КН одобрява извършването на техническа корекция на критерий 3 от критериите за подбор на проектни предложения с включени инвестиции за реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност.

Процедура по гласуване:

„Против“ - Няма.

„Въздържали се“ – Няма.

Решението се прие с единодушие.

ГЕОРГИ СЪБЕВ обяви почивка.

Подточка 2.4 „Изменение в текста на подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги“ от мярка 2 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанство и услуги по заместване в стопанство“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.“

ЕЛЕНА ИВАНОВА уточни, че г-н Събев ще се присъедини към заседанието малко по-късно и след почивката продължи да води заседанието. Г-жа Иванова предостави думата на господин Милен Кръстев – началник на отдел в дирекция „Развитие на селските райони“.

МИЛЕН КРЪСТЕВ представи предложението за изменение в текста на подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги“, като посочи, че мотивите за изменението са продиктувани от това, че в хода на изпълнението на одобрения проект по подмярка 2.2 - „Разширяване на териториалния обхват на Национална служба за съвети в земеделието чрез създаване на мобилни общински центрове за консултантски услуги“ с единствен бенефициент – НССЗ са възникнали казуси и проблеми, които изискват своевременна реакция. Към настоящия момент договорът е в процес на изпълнение, като във връзка с проведените процедури по реда на Закона за обществените поръчки за избор на изпълнител за закупуване на част от активите се е получило известно забавяне в изпълнение на проекта. Проектът е предвиден да се изпълнява до края на 2025 година, но част от разходите няма да могат да се реализират. Проблемът, възникнал в хода на изпълнението на проекта, се оказва липсата на допустим разход за застраховка на дълготрайните материални активи в подмярката, респективно в Насоките за кандидатстване и одобреното проектно предложение.

Предложението от стана на УО е разходът за застраховка на дълготрайни материални активи да се включи в текста на подмярка 2.2, тъй като се оказва, че този разход е съществен като стойност от гледна точка на изпълнението на проекта и би бил непосилен за Службата за съвети в земеделието. Това предложение за изменение и последващите действия няма да доведат до увеличаване на бюджета на подмярката, който е определен в програмата, респективно няма да доведе и до увеличаване размера на финансовата помощ, съгласно сключения административен договор със службата. Евентуалното анексиране, което ще последва от тези действия ще бъде свързано с преразпределяне на средства от други разходи.

В проекта е предвидено да се създадат двадесет и осем мобилни офиса, които да обхванат 96 общини, като в рамките на тези общини да бъдат съветвани най-малко 16 800 земеделски стопани, да бъдат предоставени най-малко 70 хиляди консултации, да бъдат извършени най-малко 8400 посещения на място в стопанствата. С предложеното изменение и със съкращаване на срока за изпълнение на проекта на практика бенефициентът поема ангажимент да изпълни тези индикатори.

ИВАН ГЛАВЧОВСКИ посочи, че ако се приеме, че активите се закупят през 2023 г., ще излезе, че те ще бъдат морално амортизирани до момента на отчитане на проекта, подчертавайки че ресурсното обезпечение е в порядък на 1 милион, а изпълнението на проекта е до края на 2025 година.

Според г-н Главчовски не е нормално да се прави изменение на Програмата, за да се включат някои разходи. Така разходите за застраховка би следвало да бъдат включени не само в тази мярка, но и в другите по 4.1, 4.2 и т.н.

МИЛЕН КРЪСТЕВ посочи, че до известна степен г-н Главчовски има право, но уточни, че в случая по подмярка 2.2 става въпрос за инвестиции, които не са свързани с извършване на стопанска дейност, какъвто е случаят с подмерки 4.1 и 4.2. От гледна точка на разработването на Насоките за кандидатстване и по-рано на етапа на програмиране е трябвало да се предвидят тези разходи, но част от нещата понякога не могат да се предвидят и се получават пропуски.

ЕЛЕНА ИВАНОВА предложи да се гласува следното решение на УО предвид липсата на коментари по темата:

Решение по т. 2.4

Комитетът по наблюдение одобри предложението на Управляващия орган за изменение в текста на подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги“ от мярка 2 „Консултантски услуги и услуги по управление на стопанството и услуги по заместване в стопанството“ по ПРСР 2014-2020 г.

Режим на гласуване.

„Против“ - Няма.

„Въздържали се“ – Няма.

Решението се прие

ЕЛЕНА ИВАНОВА посочи, че съгласно правилата за работа в Комитета по наблюдение, следва да се обобщят решенията по точка 2 от дневния ред, а именно:

Решение по т. 2

Комитетът по наблюдение на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. одобри предложението за 14-то изменение на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. и упълномощи Управляващия орган на Програмата да го изпрати официално (чрез SFC) на Европейската комисия и да договори окончателния вариант на промените в преговорния процес с Европейската комисия както следва:

- *Комитетът за наблюдение на ПРСР 2014-2020 г. одобри предложението на УО за въвеждане на извънредна мярка 22 „Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани и МСП, които са особено засегнати от последиците от руското нашествие в Украйна“ в Програмата за развитие на селските райони (2014-2020), със следната корекция на техническа грешка, свързана с финансовата помощ за телета за угодяване, мъжки, от 6 месеца до 24 месеца, в частта от 100 до 149 броя (да се чете 10 226 евро, а не 10 266 евро).*
- *Комитетът за наблюдение на ПРСР 2014-2020 г. одобри предложението на УО за прехвърляне на средства и актуализиране на Финансовия план на ПРСР (2014-2020).*

- *Комитетът по наблюдение на ПРСР 2014- 2020 г. одобри предложението на Управляващия орган за промяна в текста на подмярка 7.2 от мярка 7 „Основни услуги, обновяване на селата в селските райони“.*
- *Комитетът по наблюдение на ПРСР 2014-2020 г. одобри извършването на техническа корекция на критерий № 3 от критериите за подбор на проектни предложения по подмярка 7.2 с включени инвестиции за реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност.*
- *Комитетът по наблюдение на ПРСР 2014- 2020 г. одобри предложението на Управляващия орган за промяна в текста в Раздел 8 „Описание на избраните мерки“ по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г., като даде възможност на Управляващия орган да прецизира текста и да го представи до края на деня - 11 ноември 2022 година на членовете на Комитета по наблюдение.*
- *Комитетът за наблюдение на КН на ПРСР 2014-2020 г. одобри предложението на УО за промяна в текста на подмярка 2.2. „Създаване на консултантски услуги от мярка 2 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанство и услуги по заместване в стопанство“.*

Точка 3 „Предложение на УО на ПРСР (2014-2020) за актуализиране на Индикативната годишна работна програма на ПРСР за 2022 година“.

ЕЛЕНА ИВАНОВА уточни, че предложенията на УО за промяна на Индикативната годишна работна програма за прецизиране периодите на прием по подмярка 6.4 и подмярка 16.4 от ПРСР бяха изпратени на Комитета. С оглед проведената в началото на заседанието дискусия и съобразявайки се с мнението на част от членовете на Комитета по наблюдение, предложението на Управляващия орган ще бъде както следва: „приемите по подмярка 6.4 и подмярка 16.4 да не бъдат проведени до края на календарната 2022 година“. Ще бъде изготвена Индикативна годишна работна програма за 2023 година, която ще включва обявяване на процедури чрез подбор на проектни предложения по подмярка 6.4 и подмярка 16.4 в графика за втората половина на месец януари.

ТАНЯ ГЕОРГИЕВА попита с каква продължителност ще бъдат приемите 6.4 и 16.4.

ЕЛЕНА ИВАНОВА уточни, че мерките ще се обявят през втората половина на месец януари 2023 година. Минималната продължителност следва да бъде три месеца и така ще бъде заложено в Индикативната годишна работна програма.

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА поиска информация за това как се движат нещата по отношение на приема по подмярка 4.3 за „Напоителни системи“ какво се случва с тези проекти и имат ли шанс да бъдат изпълнени в настоящия програмен период.

ЕЛЕНА ИВАНОВА поясни, че подробна информация ще бъде представена в т. 4 от дневния ред.

МИЛЕНА НЕДЕВА попита дали е отразен в ИГРП увеличеният срок за прием по подмярка 7.2.

ЕЛЕНА ИВАНОВА уточни, че срокът на приемите по четирите процедури по 7.2 се удължава до 23 декември и е редно това да се отбележи това и в Индикативната годишна работна програма. Това обстоятелство ще бъде актуализирано.

ЕЛЕНА ИВАНОВА прочете решението по точка трета за гласуване.

Решение по т. 3

*Комитетът по наблюдение съгласува предложението на Управляващия орган за актуализиране на Индикативната годишна работна програма за 2022 година на ПРСР 2014-2020 г., със следните уточнения:
 Приемът по подмярка 6.4 няма да бъде проведен в рамките на календарната 2022 година.
 Приемът по подмярка 16.4 няма да бъде проведен в рамките на календарната 2022 година.
 Приемите по подмярка 6.4 и подмярка 16.4 ще бъдат включени в Индикативна годишна работна програма за 2023 година с период на прием след 15 януари 2023 година.
 Крайният срок за прием на проектни предложения по подмярка 7.2 по четирите обявени процедури ще бъде удължен до края на месец декември 2022 година.*

Режим на гласуване.
„Против“ - Няма.
„Вздържали се“ – Няма.
Предложението се приема

Точка 4 „Информация за напредъка в изпълнението на Програмата за развитие на селските райони (2014-2020 г.)“

ЕЛЕНА ИВАНОВА посочи, че по тази точка е получен коментар от Националното сдружение на общините в Република България, свързан с целевия прием за общините Калояново и Марица, както и въпроси от господин Главчовски – представител на неправителствените екологични организации в Комитета, във връзка с проблематиката свързана с изпълнението на програмата.

Г-жа Иванова предложи да бъдат изслушани представителите на ДФ „Земеделие“ за напредъка в изпълнението на програмата, след което да се дискутират поставените от господин Главчовски въпроси.

ИВА ИВАНОВА представи кратка презентация по отношение на напредъка по изпълнението на Програмата за развитие на селските райони.

Разпределението на бюджета към 1 ноември 2022 година: общо публични средства 3 764 057 416 евро, от които 3 069 678 000 евро са от ЕЗФРСР и съответно 694 379 416 евро национално финансиране.

По отношение на изплатените суми общият размер е 2 147 148 119 евро, от които ЕЗФРСР – 1 733 227 665 евро, като това представлява 56,46 % усвояване спрямо общия бюджет.

Най-високият процент на усвояване е по мярка 20 „Техническа помощ“, което е 87,33 %, следва мярка 21 – 87,08 %, мярка 13 – 85,02 %, с над 80 % е и мярка 12 – 82,05 %.

През настоящата година до момента са договорени най-много средства по подмярка 4.1, които са в размер на 53 526 720 евро.

След това е подмярка 7.6, като там са договорени 31 163 611 евро. Следва подмярка 19.2, където сумата е 13 477 277 евро. Следващата подмярка 6.4.1 тази година също са сключени договори, като стойността е 10 756 252 евро.

По останалите мерки и подмерки стойностите на сключените договори през настоящата година са по-малко.

По отношение на разплащанията с най-голямата стойност е по подмярка 7.2, близо 50 милиона евро. Следва подмярка 4.2 – 19 138 011 евро и съответно подмярка 4.1 – 11 408 251 евро.

Следваща по разплащане за тази година е мярка 19.2 със стойност от 8 милиона 924 хиляди евро.

Отчет на изпълнението на мярка 4.

Подмерки 4.1, 4.2 и 4.1.2 и 4.2.2, четири приема по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделските стопанства“. Постъпили проектни предложния - 8802, от които сключени договори - 1757. Размерът на договорената субсидия в евро е 382 088 078 евро. Изплатените средства са 300 374 302 евро.

Подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка и маркетинг на селскостопански продукти“, тук броят на приемите отново е четири. Броят на постъпилите проектни предложения е 1801. Сключените договори са 379, като размерът на договорената субсидия е 230 043 245 евро. Изплатените средства са 147 203 074 евро.

По подмярка 4.1.2 - два приема, като постъпилите проектни предложния са 502. Общият брой сключени договори към момента са 108. Размерът на договорената субсидия е в размер на 1 милион 526 хиляди евро. Изплатените средства са в размер на 1 056 581 евро.

По подмярка 4.2.2 - един прием, постъпили пет проектни предложения, няма одобрени кандидати.

Текуща информация по подмярка 4 по процедури.

Процедура 4008 - целевият прием в сектор „Животновъдство“, подадени 647 проекта, от които одобрени 554 и са сключени 492 броя договори, като размерът на безвъзмездната финансова помощ - 53 526 720 евро.

Подмярка 4.1.2.

Подадени 258 проекта по последния прием, като обработката на този прием приключи с одобрени 180 проекта. Изпратени са писма за одобрение на всички тях и в момента тече процес по сключване на договори.

По подмярка 4.2.

Два приема, като единият приключи през месец март тази година, а другият на 17 август.

По първия прием са приети 523 проекта, по втория 143 и на двата приема са извършени посещения на място на проектите, които са включвали строително-монтажни работи и предстои обработката на двата приема паралелно.

По отношение на процедура чрез подбор 4012.

Подадени 1868 проекта, 1676 първоначално са преминали на следващ етап. Неодобрени проекти - 141 броя. Възражения са подадени от 49 кандидата, като 29 от тях комисията е приела за основателни, 3 са оттеглени, 17 са неоснователни.

Изплатени са съответните решения за основателност и неоснователност на възраженията до всички кандидати, като в момента се извършва техническа и финансова оценка на 1704 проектни предложения. Класирането се приключва, като бюджет ще има за около 750 проектни предложения.

Отчет за изпълнението на мярка 5.

Подмярка 5.1 - три приема. Брой постъпили проектни предложения 70. Брой сключени договори 54. Размер на договорената субсидия 13 426 269 евро, от които към момента са изплатени само 2 323 422 евро.

Подмярка 5.2 - един прием с три проектни предложения, които все още са в процес на обработка. Има запитване до БАБХ, тече комуникация с тях.

Подмярка 5.2 е на етап административно съответствие и допустимост.

Отчет за изпълнението на мярка 6.

Подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски стопани“.

Три приема, постъпили проектни предложения - 4624, сключени договори - 2142 . Размерът на договорената субсидия е 53 550 000 евро. Изплатените средства са 52 326 592 евро.

Подмярка 6.3 „Стартова помощ за малки стопанства“.

Четири приема, брой постъпили проектни предложения - 8100. Сключените договори са 3508, като размерът на договорената субсидия е 52 620 000 евро. Изплатените средства са над 51 милиона.

Подмярка 6.4.1.

Три приема, всъщност-три процедури, като броят постъпили проектни предложения е 770, сключени договори 273, като размерът на договорената субсидия е 37 274 132 евро. Изплатените средства са в размер на 6 770 037 евро.

В момента има два приема, които се обработват. Единият е по подмярка 6.3, а другия е по подмярка 6.1, като по подмярка 6.3 са подадени 1496 проекта, а по подмярка 6.1 са подадени 218.

Двата приема се обработват заедно. Приключило е административното съответствие и допустимост на кандидатите. Подадени са възражения, съответно 55 по подмярка 6.3 и 22 по подмярка 6.1, като в момента тече Комисия по разглеждане навъзраженията и финансова оценка.

В момента тече нов прием по подмярка 6.1, който е с начален срок за кандидатстване 1 ноември 2022 година и с краен срок 6 януари 2023 година.

Отчет за изпълнението на мярка 7.

Включени са подмерки 7.2, 7.3 и 7.6.

Подмярка 7.2

Брой приеми – 9, брой постъпили проектни предложения – 1457, общ брой сключени договори за подпомагане – 704, размер на договорената субсидия 553 387 087 евро. Изплатените средства са в размер на 485 497 814 евро.

Подмярка 7.3.

Два приема, от които постъпило 1 проектно предложение. То е оттеглено.

Подмярка 7.6.

Два приема, постъпили проектни предложения - 481, сключени договори - 192, размерът на договорената субсидия е 55 415 761 евро. Изплатените средства са в размер на 22 807 108 евро.

Текущата информация по мярка 7 е, че са отворени четири приема, като те са съответно енергийна ефективност, вода, улици и пътища. Крайният срок за подаване на проектите предложения по процедурите ще бъде краят на месец декември 2022 година.

Отчет за изпълнението на мярка 8.

Подмярка 8.1.

Един прием, постъпили - 22 проектни предложения, които са в процес на оценка и все още няма договорена субсидия по тях.

По подмярка 8.3.

Един прием, постъпили - 31 проектни предложения, 22 сключени договора, размерът на договорената субсидия е 17 458 796 евро. Изплатените средства са 6 151 366 евро.

Подмярка 8.4

Един прием, постъпили - 14 проектни предложения, 8 сключени договора, размерът на договорената субсидия е 2 150 846 евро. Изплатените средства са 732 674 евро.

Подмярка 8.6.

Един прием, постъпили - 191 проектни предложения, 48 сключени договори на този етап. Размерът на договорената субсидия е близо 10 милиона евро, като от тях са изплатени 416 977 евро.

Текуща информация по мярка 8.

По 8.1 са подадени 22 проекта, приключила е техническата и финансова оценка и са изпратени писма за одобрение на шест кандидата и в момента тече процеса по сключване на договори с тях.

По подмярка 8.6, има сключени договори, имаше и увеличение на бюджета. Освобождава се бюджет предвид това, че част от кандидатите не искат да сключват договори. Поради това в момента отново тече процес на оценка на тези проектни предложения, за които има бюджет.

Отчет за изпълнението на мярка 9.

Брой приеми - 1, постъпили проектни предложения - 38, стойност на заявената финансова помощ 16 478 348 евро. Сключените договори 23, като размерът на договорената субсидия е 6 479 166 евро. Изплатени са средства в размер на близо 3 милиона и половина хиляди евро.

Текуща информация по подмярка 19.2.

Постъпилите процедури за контрол са 682, от които обработени са 581, остават 101 в процес на обработка. Текущите проектни предложения са около 330, които също се обработват към момента.

Дейности за публичност и прозрачност за повишаване на информираността и компетентността на бенефициентите при изпълнение на проектите:

- ръководство в помощ на бенефициентите, които изпълняват договори за безвъзмездна финансова помощ по ПРСР 2014-2020 г.;

- обучения за повишаване качеството на подаваните проектни предложения и за разбирането на същността и значението на мерките в Програмата за развитие на селските райони;

- открити са горещи телефонни линии, на които всеки един от кандидатите може да се обади и да се запознае с етапа на разглеждане на проекта или съответно с информацията относно молбите за анекси.

- „Ден на отворените врати“;

- разработват се нови планове за действие за подобряване на публичността и прозрачността във Фонд „Земеделие“;

- разработва се нова електронна страница на Фонда, като се създава клиентски портал.

Трудности пред бенефициентите при изпълнение на проектите:

- растящата инфлация, която води до значително увеличение на пазарните цени по първоначално представените договори.

- проблеми с приложимото законодателство в областта на обществените поръчки и в провеждането на процедурите за избор на изпълнител по ПМС № 160.

Последиците са: от една страна забавяне на изпълнението на договорите и от друга страна - нарастващ брой постъпили искания от бенефициенти, които искат да им бъдат прекратени договорите.

ГЕОРГИ СЪБЕВ предложи да се дискутират предложените от г-н Главчовски въпроси.

ИВАН ГЛАВЧОВСКИ уточни, че е изпратил таблица с искане за отговор в съответстващия на таблицата формат, като това искане не бе удовлетворено.

Поставени въпроси:

- Защо в условията за кандидатстване се дават дефиниции, които не съответстват на така одобрената програма. В условията за кандидатстване не се прави разлика между инвестиции на групи организации на производителите и колективни инвестиции.

- Колко човекочаса са необходими за разглеждане и обработване на едно проектно предложение.

- Какви са решенията за облекчаване на административната тежест, която Управляващият орган и Фонд „Земеделие“ сами си създават - възможно най-много документи да се представят на етап кандидатстване при положение, че цялата информация за един регистриран земеделски производител е налична във Фонд „Земеделие“.

По така представената презентация относно изпълнението на програмата, г-н Главчовски коментира, че има значително изоставане при изпълнението на заложените индикатори в програмата, което ще породи известни последици при финализирането на програмата и отчитането на индикаторите, и заключи, че с политически решенията земеделството няма да може да се оправи и да се постигнат заложените цели.

ЕЛЕНА ИВАНОВА уточни, че зададеният от г-н Главчовски формат на таблица няма възможност да се подготви с актуални данни в рамките на двуседмичния период.

Точно такъв вид сечения по области, индикатори и суми не съответства на формата на Годишния доклад и за това не може да състави в кратък период от време. Може да бъде направено в рамките на изготвянето на Годишния доклад за 2022 година и да бъде предоставено на членовете на Комитета по наблюдение.

Относно поставения въпрос за дефиниции, които противоречат на дефинициите, заложи в одобрената програма, специално за процедури 12, 15 и 14 по подмярка 4.1, информацията към момента е следната: в Програмата за развитие на селските райони е включено определение на колективните инвестиции. Те се определят като инвестиции, свързани с осигуряване на сътрудничеството между производителите чрез предприемане на по-ефективни икономически изгодни инвестиции в общи съоръжения, оборудване, инфраструктура и други. От друга страна, като допустими бенефициенти в текста на мярка 4 от ПРСР и във всички Насоки за кандидатстване и във всички приеми, обявени към настоящия момент, са включени групи и организации на производители. След провеждане на първите приеми по подмярка 4.1 с включена допустимост за извършване на колективни инвестиции и след не представяне на нито едно проектно предложение, което да изпълни колективни инвестиции, Управляващият орган взе решение да насърчи извършването на такъв тип инвестиции между членове на признати групи и организации на производителите. В тази връзка УО счита, че няма разминаване между дефинициите в ПРСР и дефинициите, включени в Насоките за кандидатстване по цитираните процедури. Дефиницията е спазена такава, каквато е разписана в ПРСР, като е насърчено включването на членове на признати групи и организации на производители.

ИВА ИВАНОВА отговори на останалите въпроси на г-н Главчовски, като посочи, че сложността на подмерките е различна и е трудно да се определи точният брой часовини. Направен е анализ, съгласно който, най-общо казано, средно около 10 работни дни отнема обработката на едно проектно предложение.

По въпроса, колко служители са определени да разгледат проектите по процедура 4012 от подмярка 4.1 приключила на 30 септември 2021 година, г-жа Ива Иванова посочи, че над 200 служители обработват този прием, като 70 са в оперативния отдел „Договаряне и подбор на проекти“, а всички останали са командирани или от други дирекции на ДФ „Земеделие“ или от областните ни структури, като всъщност от областните са около 100 човека.

По въпроса колко служители са определени да разгледат проектите по процедура 4015, а четвъртият е за процедура 4014 по подмерки 4.2 е направен план, съгласно който се включват около 90 до 100 служители, предвиждат се около 45 екипа, останалите ще бъдат администратори на сесиите. Идеята е като цяло тези два приема да се обработват паралелно. Те са 523 по 4.2 първи прием и 143 по втория прием, общо 666 проекта.

По въпроса, касаещ решенията за облекчаване на административната тежест и намаляване на бюрокрацията при оценка на проектни предложения, включително какви индикатори следва да се зложат за целите на контрола, вид, описание, базови стойности, целева стойност и други, г-жа Ива Иванова уточни, че значителна част от контролните проверки, които се правят на етап административно съответствие и допустимост в момента се извършват чрез служебните справки. Има регистри в ДФ „Земеделие“, както и регистри на НАП, НСИ, Министерството на правосъдието. Има регистър по Наредба № 3, регистър с производители на биологични продукти и т.н.

Другото, което се прави е предоставената възможност за сключване на административни договори с квалифициран електронен подпис, което също намалява необходимото време за подписването им. Освен това се ангажира допълнителен административен капацитет, назначават се хора на временни договори по Постановление № 209 на Министерския съвет, съответно се ангажират служители и от областните структури за обработка на проектите по централизираните мерки.

По отношение на въпроса за инвестициите в сектор „Туризм в селските райони“ и съответно информация за водените дела, г-жа Ива Иванова посочи, че към момента дирекция „Правна“ извършва необходимите справки. Финалните данни ще бъдат изпратени до всички участници в Комитета по наблюдение.

ГЕОРГИ СЪБЕВ предостави думата на г-н Мигас от ЕК.

МАРИО СТЕФАН МИГАС коментира презентацията и анализа. Г-н Мигас посочи, че усвояването на средствата е с няколко процента под средното за Европейския съюз, вместо 56%, в България е 54%. Във връзка с проведената дискусия, г-н Мигас посочи, че не всичко изглежда негативно, позитивен е добрият напредък по линия на подхода „ЛИДЕР“. Освен това обстановката в момента и в Европа, и в България е специална, навсякъде има висока инфлация и трябва да се види какви разходи поражда този процес.

Г-н Мигас поиска да получи повече данни по отношение на броя прекратени проекти, за да се направи оценка на риска и какви мерки да се предприемат за да може да се избегне такова развитие в бъдеще.

Г-н Мигас пожела да получи повече информация за мерките, които ще се приложат в следващите години.

ГЕОРГИ СЪБЕВ посочи, че отново е предприето увеличаване на броя на експертите от ДФЗ, които да оценяват проектите, за да може да се навакса успешното приключване на приемите. В края на миналата година служебният кабинет предприе действия в тази посока, но в началото на годината с други решения са преустановени тези стъпки. Сегашният екип и на ръководството на министерството, и на ДФ „Земеделие“ предприе стъпки за увеличаване на състава, така че нивото на усвояване да се подобри и да достигне подобаващи нива, съпоставими с тези на другите държави членки.

Г-н Събев даде думата на колегите от ДФ „Земеделие“ да вземат отношение по другите коментари.

ИВА ИВАНОВА уточни, че до края на месец ноември ще има доста добро договаряне, тъй като предстои да приключи обработката на близо 3600 проекта. Това са проектите по подмярка 4.1, 6.1 и 6.3.

Също така в момента особено са засилени плащанията по договорите, през ноември и декември масово се подават заявки за плащане, както от общини, така и от частните кандидати. В момента се обработват общо 4411 проекта, приключването на близо 3600 ще се отрази добре на показателите.

Има редица проекти, при които кандидатите се отказват от изпълнение поради високото ниво на инфлация, те нямат възможност в момента да ги изпълнят по начина, по който са били договориани. Това е едната причина, заради която има забавяне и в плащането, освен в договарянето.

Другата причина е, че масово кандидатите подават молби за удължаване на сроковете за изпълнение на договорите. Тези, които са били предвидени да бъдат подадени като заявки тази година се преместват в следващата или по-следващата година.

БОЖИДАР ПЕТКОВ предложи презентациите да бъдат изпратени в детайли.

Г-н Петков уточни още, че многократно са давали сигнали и предложения как да се създаде алгоритъм за по-бързо оценяване на проектните предложения дори, ако трябва с помощта на изкуствен интелект да се разделят проектите на по-рискови и нерискови, което много би повишило ефективността на работата на експертите

ГЕОРГИ СЪБЕВ уточни, че презентациите са изпратени на всички членове на Комитета по наблюдение.

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА поздрави госпожа Иванова за далновидното решение двата приема по подмярка 4.2 да се гледат паралелно.

Г-жа Цветанска постави въпроса, обсъждан многократно и с УО и с ДФЗ, идентифициран след края на приема по подмярка 4.1, а именно проблемът с правилното тълкуването на това дали трябва да се извършват процедури по Постановление № 160 на Министерския съвет на проекти, в които общата безвъзмездна помощ надвишава 50 %. Съществена част от бенефициентите са разбрали двояко условията за кандидатстване.

За инвестициите, за които са могли да кандидатстват с над 50 % безвъзмездна помощ са си предвидили избор на изпълнител по реда на Постановление № 160 на Министерския съвет, а за останалите инвестиции представят сключен договор с три оферти. Тя даде пример за проекти с фотоволтаици, там можеше да се кандидатства с надбавка от 25% над 50 –те процента. Бенефициентите са избрали 75 % за фотоволтаици и са провели процедура по ПМС 160, но за друго строителство са избрали 50%. И това друго строителство в много голяма част от проектите е стартирало, а се оказва, че по този начин всъщност са нарушени правилата. В процеса на оценка на проектните предложения по подмярка 4.1 една част от тези бенефициенти са се отказали от тази надбавка от 25 % за фотоволтаика за да стане целият проект до 50 % безвъзмездна помощ. Въпреки това обаче за съжаление Управляващия орган не даде възможност да се вземе предвид договорът, който е представен за другите инвестиции за строителството за да могат да изпълнят проектите, така както първоначално са ги предвидили. Г-жа Цветанска предлага да се разреши този проблем по някакъв начин.

ЕЛЕНА ИВАНОВА взе отношение по поставения от г-жа Цветанска казус, който вече бе дискутиран в предходни заседания, като посочи че има приложимо национално законодателство, има ЗУСЕСИФ, има ПМС. Управляващият орган е избрал да разработи Насоките за кандидатстване за приема по подмярка 4.1 за последната процедура, съобразявайки се с текстовете на Постановление № 160 на Министерския съвет и е включил в Насоките за кандидатстване по-ограничаващи текстове.

От тази гледна точка това е решение, което следва да бъде прилагано принципно за всички подадени проектни предложения.

ТАНЯ ГЕОРГИЕВА попита дали предварителният ранкинг при разглеждането и оценката на инвестиционните проекти с голям интерес облекчава последващата обработка на проектите.

Г-жа Георгиева посочи, че би било добре горещите телефони на ДФЗ да заработят по начина, по който са работили в края на миналата година. Експертите са много натоварени, но промените в указания, насоки, заповеди предполагат необходимостта от разяснението по много въпроси от страна на бенефициентите.

По отношение на информацията да се командирова експерти от областните структури, които да подпомагат процеса по централизираните мерки, това е много голяма червена лампа към Управляващия орган, защото в страната има изграден експертен капацитет, но той не е централизиран в София и от 2018 година централизираният процес спъва възможността в пълна степен да се използва тази експертност, особено когато приемите са такива, изискващи много експертна помощ.

Г-жа Георгиева постави въпрос към DG AGRI дали са дали препоръки към Управляващия орган относно решаване на проблема със забавяне при разглеждането на проектите. В два поредни годишни доклада на ПРСР ясно са посочени причините за забавянето и трудното прилагане на ПРСР. Този проблем не се дължи

единствено на недостига на експерти в ДФЗ. Миналата година на Комитета по наблюдение се предложи на заседание на Комитет по наблюдение да се разгледа одитния доклад на Сметната палата на Република България, който касае прилагането на подхода „ВОМР – ЛИДЕР“ и там е описана блестящо цялата проблематика. Този доклад дава множество препоръки. Сметната палата изисква Управляващият орган, министърът и изпълнителният директор на Фонд „Земеделие“ да докладват какво са предприели и какво е отстранено по констатациите в одитния доклад, за да се минимизират тези проблеми по прилагането на ПРСР.

ИВА ИВАНОВА посочи, че личното и мнение е, че по приеми, в които се подават проекти, чиято заявена стойност надвишава наличния бюджет, е по-целесъобразно да има предварителен ранкинг, защото в момента са обработени 1868 проекта, а ще има бюджет по предварителни сметки към момента за около 750 от тях. Близко 2000 проекта изискват огромен административен капацитет.

Това не важи за приеми, при които общо взето бюджетът би стигнал за по-голямата част от проектите.

По отношение на горещите телефони ще бъде взета под внимание обратната връзка, ще се засили контролът.

ЕЛИЦА ЖИВКОВА потвърди, че годишните доклади се анализират от ЕК, наистина има повтарящи се проблеми. Това, което се прави с информацията в докладите е да се дискутират по време на годишните срещи за преглед. Има много важни дискусии на тези срещи в края на всяка година или в началото на следващата година с Управляващия орган и с Разплащателната агенция. Там се обсъжда цялостното изпълнение на програмата, проблеми и въпроси, които възникват. Ако се налага ЕК изисква разработване на Планове за действие и т.н.

И тази година ще се продължи в същия дух, ще се обсъди всичко, което възниква в резултат на изпълнението на програмата, което е описано в годишния доклад.

ИВАН ГЛАВЧОВСКИ поясни, че по въпроса за колективната инвестиция и за група организация на производителите той има различно мнение от това, дадено от г-жа Елена Иванова.

По отношение на за ковекодните също. При положение, че за 80 часа може да се напише едно проектно предложение, проверката му не би трябвало да отнеме повече от 3-4 дни.

По отношение на прословутото ПМС № 160, според г-н Главчовски, Управляващият орган трябва задължително да го прилага с публична покана, така всички доставчици ще бъдат на един конкурентен пазар. За всички е ясно, че при 5 основни доставчика на земеделска техника цените са много високи. Не случайно и констатацията на Европейската комисия е, че цените на едни и същи трактори в България са два пъти по-скъпи от тези в Европа. Така ще се избегне изкривяването, нереалното завишаване на цените.

СИМЕОН ПЕТКОВ попита Разплащателна агенция, каква е готовността за прилагане на практика на Постановление № 290 от 29 юли 2022 година на Министерския съвет, относно Методиката за изменение на цените по договори в условия на висока инфлация, т.к проблемът е констатиран и в ПРСР.

ГЕОРГИ СЪБЕВ уточни, че този въпрос е поставен от много заинтересовани страни и наистина е важен. Работи се за решаването му и на следващ Комитет за наблюдение се очаква и да има решение.

СВЕТОСЛАВ ЦЕКОВ коментира, че има отзиви от определен брой общини и те са разгледани. Прави се проучване на база на абсолютно всички проекти, които към момента нямат подадена заявка или нямат разплатени средства от Фонд „Земеделие“.

В тази връзка са предприети доста сериозни мерки и действия с разписване на указания и приложения за прилагане на описаната методика. Почерпен е опит от други оперативни програми, като в тази връзка е разработена и самата процедура, по която може да се индексира определен проект с определени договори за изпълнение по ЗОП.

Много важно е да се знае за колко проекта на каква стойност има необходимост да се осигурят средства и респективно какви остатъчни средства има за да се изчисли с какъв процент до определения от ЗОП може да се реагира.

От друга страна, трябва да се проучи европейското законодателство, което в момента не е налично тук.

На трето място, стои още един неизвестен фактор – евентуалната промяна на Методиката.

Свършената работа е в доста голям обем, включително и указанията вече са готови. Съгласувани са и от Фонд „Земеделие“ по отношение на прилагането им и има един финален вариант, но изброените три проблема спъват процеса по прилагане на индексацията.

КРИСТИНА ЦВЕТАНСКА попита дали ще се увеличава общият размер на безвъзмездната финансова помощ във връзка с индексацията. В случай, че се приеме индексация за общинските проекти, ще се разглежда ли възможността да да има индексация и за частните проекти, визирайки разходите за СМР.

По отношение на анализа на ДФЗ, г-жа Цветанска добави, че отказът от изпълнение на проекти идва най-вече вследствие на забавянето в оценката на проектите, поради следните причини:

1. много сложни правила, сложни изисквания, множество видове различни инвестиции, с много контроли и много условия;
2. липса на достатъчно добра интеграция между двете системи, в които се работи.
3. огромният брой документи, които се предоставят по всеки един проект. Едно сравнение: „Технологична модернизация“ по Плана за възстановяване, която в момента е в процес на оценка, на 21 септември над 2500 проекта, вчера излезе доклада от проверката за административно съответствие и допустимост и проектите ще бъдат разгледани преди Нова година, тоест по-малко от три месеца за 2500 проекта, по подмярка 4.1 – 1800 проекта – година и два месеца. По „Технологична модернизация“ единственото нещо, което се изисква в момента за кандидатстване е обосновка на необходимостта от закупуване на оборудване, една оферта за всяко оборудване и няколко декларации. Сравнението с четиридесет документа по ПРСР е очевидно. Г-жа Цветанска препоръча да се направи сравнителен анализ с другите страни членки, които прилагат подобни мерки в техните програми като се види какви документи, колко броя се изискват и колко контроли се правят по всички проекти, за да прецени, защо при тях има толкова високо ниво на изпълнение на програмата, а при нас няма.

СВЕТОСЛАВ ЦЕКОВ посочи, че ще се индексира стойността на одобрените разходи, бенефициентите ще получат повече средства с определения процент.

Към настоящия момент тази методика касае само Закона за обществените поръчки, тоест проведени такива обществени поръчки по реда на този закон. За частните бенефициенти възможността се проучва.

ГЕОРГИ СЪБЕВ посочи, че в рамките на Стратегическия план и в Националния план за възстановяване и устойчивост наистина е необходима по-добра оптимизация.

Коментарът се взема предвид в търсене на решения, включително и технологични такива, когато това е възможно, за по-бързо оценяване на проекти.

ТАНЯ ГЕОРГИЕВА отбеляза, че обективната истина е констатацията на Фонд „Земеделие“, че сложността в процедурите за избор на изпълнител по ПМС № 160 и ЗОП са факторът, който води до отказ или слабо усвояване, или забавяне и т.н.

С различен спектър бенефициенти борави ПРСР, някои се справят, но мнозинството не. Масово земеделските производители заявяват процент на финансиране - 50 %, за да не прилагат това ПМС.

По отношение на коментара за индексацията, трябва да има равнопоставеност на ниво програма, когато всички бенефициенти на ниво СМР са потърпевши, цените се вдигат и за публичния бенефициент и за частния такъв.

ГЕОРГИ СЪБЕВ посочва, че УО работи върху проект за индексация, но е необходимо технологично време за прецизиране на детайлите.

ГЕОРГИ ГРЪНЧАРОВ поздрави Фонд „Земеделие“ в лицето на Ива Иванова за отличната презентация и представянето на Фонд „Земеделие“.

По отношение на предложението на г-н Главчовски за провеждане на процедури по ПМС № 160 за всички проекти, в това число и тези, които са с 50 % грант, г-н Грънчаров изрази несъгласие и смята това за излишно. По отношение на приблизителния срок за разглеждане на едно проектно предложение, г-н Грънчаров отбеляза, че срокът от 10 дни предизвиква само адмирации и поздравления, тъй като се изисква време за многото проверки на придружителни документи, контролни листа и т.н и ако този срок трябва да бъде намален, съответно трябва да се опрости начинът на кандидатстване.

Г-н Грънчаров повдигна въпроса по подмярка 5.2 за входящите три проектни предложения, които година и половина са в процес на административна оценка. Г-н Грънчаров попита кога се очаква финализиране и очаква ли се извънреден прием по подмярката във връзка с остатъците от средства.

ИВА ИВАНОВА благодари за хубавите думи и за добрата оценка.

По въпроса, по подмярка 5.2 наистина има три подадени проектни предложения, като по едно от тях има комуникация с БАБХ относно размера на компенсациите. Водят се съдебни дела и към момента все още няма отговор. И трите стоят в процес на административно съответствие и допустимост.

ИВАН ГЛАВЧОВСКИ отговори на коментарите на г-н Грънчаров и г-жа Георгиева-Дъбнишка във връзка с ПМС №160, като посочи причините за необходимостта от прилагането му, включително и това, че тогава не само големите доставчици - директни вносители, но и по-малките такива ще могат да участват в съответните процедури и да доставят техника. И не на последно място, самият бенефициент може да определи срока, в който да му бъде доставена техниката. Надали за някой е тайна, че се наблюдава един процес на натискане от

страна на доставчиците на земеделска техника и не само на земеделска техника към съответните земеделски производители по отношение на цената.

ГЕОРГИ СЪБЕВ предостави думата на Милен Кръстев да представи напредъка на мерките, които се договарят от УО.

МИЛЕН КРЪСТЕВ представи накратко напредъка в договорирането на мерките, които се изпълняват в рамките на Управляващия орган на ПРСР. Г-н Кръстев подчерта, че по подмярка 1.2, с период на прием в периода 18 юли – 20 октомври, с постъпили 17 проектни предложения на стойност 7 милиона 300 хиляди лева при бюджет в размер на 29 милиона лева приблизително. От 17 те проектни предложения, 14 подлежат на обработка, тъй като три от проектните предложения са подадени повече от веднъж. Сформирана е оценителна комисия. Мярката е доста по-опростена спрямо други мерки и амбициите са в регламентирания срок да бъдат обработени.

Подмярка 2.1.1 предвижда възможност за изготвяне на безплатни проекти за млади фермери във връзка с текущия прием на проектни предложения по подмярка 6.1 в момента. Одобрени са три проектни предложения, в следствие на което са сключени три договора за предоставяне на финансова помощ на обща стойност 1 896 000 лева. За разлика от миналата година, тази година младите земеделски стопани ще могат да се възползват от възможността да им бъдат изготвени безплатни проекти от одобрените бенефициенти.

По приема с бенефициент „Напоителни системи“, който се проведе в периода 18 май – 19 септември, са постъпили 26 проектни предложения от допустимия бенефициент със заявена финансова помощ в размер на 122 милиона 934 хиляди лева при бюджетна процедура в размер на 107 милиона лева. В процес на формиране е комисия, която да разгледа проектните предложения. Проектните предложения на практика са сходни с подадените в предходния период на прием и това ни дава основание да считаме, че ще бъдат разгледани в много по-кратки срокове, за да могат да се сключат договори и да се пристъпи към тяхното изпълнение.

По подмярка 19.3 „Подготвителни дейности“ в момента се разглеждат от оценителна комисия 111 проектни предложения на стойност 5 милиона 214 хиляди лева, с бюджет - 6 милиона 845 хиляди лева. Проектните предложения за подготвителни дейности в рамките на Подхода „ЛИДЕР“, ВОМР са в процес на разглеждане от оценителна комисия.

БОЖИДАР ПЕТКОВ зададе въпрос за това колко са одобрените и колко са отпадналите проекти по мярка 4.3 за напояване, свързан с това, че не е имало кандидати за изпълнение за региона на Лозница, където инфраструктурата е в окаяно състояние, а при 100 % осигурен финансов ресурс не може да няма желаещи да направят ремонти или строежи.

ЕЛЕНА ИВАНОВА уточни, че процедурата е приключила на 19 септември и бе само за проектни предложения подадени от „Напоителни системи“.

За проблема в Лозница е имало писмо в Министерството на земеделието, в отговор на което е посочено, че инфраструктурата може да бъде реконструирана само от „Напоителни системи“, които са допустим бенефициент по процедурата, и които по своя преценка включват реконструкция на инфраструктура в определени райони. От „Напоителни системи“ не е дадена заявка за тази реконструкция.

ГЕОРГИ СЪБЕВ информира, че няма други желаещи за изказвания и допълни, че точката е за информация и не следва гласуване.

Решение по точка 4:

Комитетът по наблюдение прие за сведение информацията за напредъка в изпълнението на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. в постигането на целите и приоритетите въз основа на дефинираните индикатори на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.

ГЕОРГИ СЪБЕВ посочи, че дневният ред на заседанието е изчерпан, като благодари на всички за участието и конструктивната обратна връзка, закри заседанието.

Приложение 1.

СПИСЪК НА УЧАСТНИЦИТЕ В 19-ТО ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА

ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020 г.
(11.11.2022 г.)

ЧЛЕНОВЕ (РЕЗЕРВНИ ЧЛЕНОВЕ) НА КОМИТЕТА ПО НАБЛЮДЕНИЕ НА ПРСР 2014-2020 Г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ГЕОРГИ СЪБЕВ – заместник-министър на земеделието, ръководител на Управляващия орган на Програмата за развитие на селските райони (2014-2020) и председател на КН на ПРСР.

1. Елена Иванова – директор на дирекция „Развитие на селските райони“, МЗм;
2. Мирослав Панков – началник на отдел „Програмиране, планиране, наблюдение и техническа помощ“, МЗм;
3. Милен Кръстев – началник на отдел „Трансфер на знания, сътрудничество и дигитализация“
4. Любомира Кънзова-Цветанова – началник на отдел „Инвестиции и стартова подкрепа за бизнеса“, МЗм;
5. Д-р Георги Тахов – изп. директор на ДФЗ-РА;
6. Ива Иванова – зам.-изпълнителен директор на ДФЗ-РА;
7. Стоян Котов – директор на дирекция „Морско дело и рибарство“, МЗм;
8. Проф. Мартин Банов – председател на Селскостопанска академия;
9. Ташка Габровска – държавен експерт в главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“ (ГД ЕФМПП), МТСП;
10. Веселина Будинарска-Тюфекчиева – държавен експерт в дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка“, ИА „Програма за образование“;
11. Диана Трифонова – главен експерт в отдел „Програмиране и договаряне“, Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“, МИР;
12. Станислав Ефтимов – старши експерт в отдел „Мониторинг и верификация“ дирекция „Добро управление“, МС;
13. Далила Факирова – главен сътрудник по УЕПП в отдел „Програмиране и планиране“, ГД Оперативна програма „Околна среда“, МОСВ;
14. Теодора Влаевска - държавен експерт в дирекция „Икономическа и социална политика“, МС;
15. Богдана Стоянова – старши експерт в дирекция „Координация по въпросите на ЕС“, МС;
16. Соня Микова – държавен експерт в отдел „Наблюдение и анализ“ в дирекция „Централно координационно звено“, МС;
17. Невена Гамизова – Министерство на финансите (МФ);
18. Мария Веселинова – директор на дирекция „Държавни помощи и реален сектор“, МФ;
19. Гиргина Николова – началник на отдел „Сметки и цени в селското и горското стопанство“ в дирекция „Макроикономическа статистика“, НСИ;
20. Евелина Стоянова – държавен експерт в главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“, МРРБ.
21. Инж.Николай Дечев – началник на отдел „Мониторинг, информация и комуникация“ в дирекция „Координация на програми и проекти“, МТС;
22. Инж. Николай Василев – главен експерт, дирекция „Наука и международна дейност“, ИАГ;
23. Д-р Виктория Тодорова – старши експерт в отдел „Идентификация на животните и ветеринарномедицинските дейности“, дирекция ЗХОЖКФ, БАБХ;
24. Светла Василева – председател на Федерация на независимите синдикати от Земеделието, Конфедерация на независимите синдикати в България (КНСБ).
25. Милена Недева – кмет на община Каспичан, Регионален съвет за развитие на Североизточен район;
26. Красимир Джонев – кмет на община Летница, НСОРБ;
27. Симеон Петков – експерт в НСОРБ;
28. Николай Момчилков – експерт АИКБ;
29. Силвия Тодорова – директор „Индустриално развитие“, Българска стопанска камара (БСК);
30. Анелия Иванова – НФЗГ, КТ „Подкрепа“;
31. Акад. Атанас Атанасов – БАН;
32. Лора Жебрил – Сдружение WWF България;
33. Иван Главчовски – Сдружение „Коалиция за устойчиво развитие“;
34. Ирина Матева - Български дружество за защита на птиците;
35. Поля Христова – държавен експерт в отдел „Анализи, превенция и международно сътрудничество“, КЗД
36. Виктория Миланова – КЗД;
37. Областна администрация на област Плевен, Регионален съвет за развитие на Северозападен район.
38. Диана Атанасова – началник на отдел „Агростатистика“ в Главна дирекция „Земеделие и регионална политика“ (ГДЗРП), МЗм;
39. Деница Динчева – директор на дирекция „Животновъдство“, МЗм;

40. Полина Марина – дирекция „Животновъдство“, МЗм;
41. Антоан Чаракчиев – директор на дирекция „Биологично производство“, МЗм;
42. Надежда Богданова – главен експерт в дирекция „Стопански дейности, инвестиции и хидромелиорации“, МЗм;
43. Мариана Маринова – началник на отдел „Стратегии и анализ на политики“ в дирекция „Анализ и стратегическо планиране“, МЗм;
44. Аделина Стоянова – директор на дирекция „Директни плащания“, МЗм;
45. Димитър Ванев – главен директор на Главна дирекция „Съвети в земеделието и аналитична лаборатория“, НССЗ;
46. Петя Куманова – заместник-главен директор на Главна дирекция „Съвети в земеделието и аналитична лаборатория“, НССЗ;
47. Рангел Матански – член на УС на НАМФБ.
48. Тодор Варгов – директор на дирекция дирекция „Програми и проекти в туризма“, Министерство на туризма;
49. Юлия Григорова – Иванова, държавен експерт в дирекция „Национална служба за защита на природата“, МОСВ;
50. Кристина Цветанска - Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП)
51. Емил Дърев – член на УС на Българска асоциация на консултантите по европейски програми (БАКЕП).;
52. Ирина Лазарова – директор на дирекция "Пазарни мерки и организации на производители", МЗм;
53. Иван Господинов –директор на дирекция „Международни проекти и програми“, Министерство на здравеопазването;
54. Десислава Андонова – МЗм;
55. Милен Моллов - Българска търговско-промишлена палата“;
56. Неджми Али – кмет на община Джебел;
57. Росен Сиркьов - БСК
58. Живко Петков -главен експерт в дирекция "Държавни помощи и регулации"; МЗм с пълномощно;
59. Ивайло Стефанов – МБУ
60. Д-р Лора Джупарова - дирекция „Биологично производство“, МЗм;

ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ЕК:

61. Мариус Мигас – ЕК, Главна дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“
62. Бенжамин Фейрбрадър – ЕК, Главна дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“
63. Елица Живкова – ЕК, Главна дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“;
64. Здравка Димитрова – ЕК, Главна дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“

НАБЛЮДАТЕЛИ С ПРАВО НА СЪВЕЩАТЕЛЕН ГЛАС:

65. Орлин Василева – АОП;
66. Кристина Василева – АОП;
67. Силвия Георгиева – директор на дирекция „Наблюдение, координация и контрол на дейността на Разплащателната агенция, МЗм;
68. Нели Московска – старши експерт в дирекция „Наблюдение, координация и контрол на дейността на Разплащателната агенция, МЗм;
69. Петя Петкова – Съюз на птицевъдите в България;
70. Георги Грънчаров – Съюз на птицевъдите в България;
71. Веселина Зумпалова-Ралчева –член на Управителен съвет на Българска асоциация „Биопродукти“ (БАБ);
72. Стоилко Апостолов – фондация за биологично земеделие „Биоселена“;
73. Божидар Петков - НАМ

ДРУГИ УЧАСТНИЦИ:

74. Експерти от ДФЗ-РА;
75. Експерти от дирекция РСР, МЗм
76. Лъчезар Спасов – Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от европейските земеделски фондове“ (ИА СОСЕЗФ).
77. Яна Маринова - МС
78. Костадин Костадинов - НАЗ;
79. Юлия Пашова – дирекция „Анализ и стратегическо планиране“, МЗм;

80. Мариана Милтенова – Национален съюз на градинарите в България;
81. Алексей Щефан – НАМ;
82. Светослав Савов – държавен експерт в дирекция РСР, МЗм;
83. Благовеста Василева – БАБ;
84. М. Вели – община Джебел;
85. Таня Георгиева Дъбнишка – АЗПБ;
86. Л.Величкова – НСОРБ;
87. Деан Тодоров - НОКА
88. Снежана Григорова – секретарият, дирекция РСР, МЗм;
89. Наталия Андреева – преводач;
90. Малина Стефанова – преводач;
91. Петя Георгиева – стенограф;

Приложение 2.

М 22 — ИЗВЪНРЕДНО ВРЕМЕННО ПОДПОМАГАНЕ ЗА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНИ И МСП, КОИТО СА ОСОБЕНО ЗАСЕГНАТИ ОТ ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ РУСКОТО НАШЕСТВИЕ В УКРАИНА (ЧЛЕН 39В)

Правно основание

Чл. 39в от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета

Регламент (ЕС) 2022/1033 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2022 година за изменение на Регламент (ЕС) № 1305/2013 във връзка със специална мярка за предоставяне на извънредно временно подпомагане от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) в отговор на последиците от руското нашествие в Украйна

Общо описание на мярката, включително нейната интервенционна логика и нейният принос за областите с поставен акцент и междусекторните цели

Руското нашествие в Украйна постави селското стопанство и предприятията от хранително-вкусовата промишленост пред значими предизвикателства, свързани с безпрецедентно нарастване на цените на основни производствени ресурси - енергия, торове, фуражи, и несигурност на земеделските пазари. Кризисната ситуация допълнително влошава традиционно ниската ликвидност на земеделските стопанства и малките и средни предприятия (МСП), преработващи селскостопански продукти. Съществува вероятност някои стопански оператори да преустановят своята дейност, което може да постави под риск стабилността на веригата на доставки на храни и като цяло да застраши продоволствената сигурност на страната.

Нарушено е нормалното функциониране на цялата верига на доставка на храни, в резултат на което може да се стигне до затваряне на предприятия и освобождаване на работници. В тази връзка, на европейско ниво се въведе извънредна мярка за подкрепа на земеделските стопани и малки и средни предприятия, особено засегнати от руското нашествие в Украйна, със средства от ЕЗФРСР (5% от участието на Фонда в ПРСР за 2021 и 2022 година). Средствата са целеви и са предназначени за преодоляване на преките и косвените последици за селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост в резултат на руското нашествие в Украйна.

Подкрепата е насочена към предоставяне на финансова помощ на земеделски стопани и МСП, които преработват селскостопански продукти. Подкрепата по тази мярка има за цел да се осигури непрекъснатост на стопанска дейност на земеделски стопани и МСП и се предоставя под формата на еднократно плащане.

В мярката са включени две подмерки в зависимост от вида на допустимите кандидати – земеделски стопани и МСП. Подмярката, насочена към подпомагане на МСП, ще бъде разработена и включена в обхвата на М 22 на

по-късен етап.

Подмярка 22.1 - Извънредно временно подпомагане за земеделски стопани, които са особено засегнати от последиците от руското нашествие в Украйна

Подмярка:

- М 22.1 — Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани, които са особено засегнати от последиците от руското нашествие в Украйна (член 39в)

Описание на вида операция

По тази подмярка ще се подпомагат земеделски стопани, които осъществяват стопанска дейност на територията на цялата страна, в особено засегнати от руското нашествие в Украйна сектори. Подкрепата по тази подмярка има за цел да допринесе за продоволствената сигурност, за преодоляване на пазарните дисбаланси и непрекъснатост на стопанската дейност на земеделските стопани, като се предоставя под формата на еднократно платима сума.

Вид подкрепа

Вид подкрепа: Безвъзмездни средства

Подкрепата е насочена към предоставяне на спешна безвъзмездна финансова помощ под формата на еднократно платима сума на земеделски стопани, извършващи дейност в секторите “Растениевъдство” и “Животновъдство”.

Връзка с друго законодателство

Неприложимо.

Бенефициери

Бенефициери по подмярката са земеделски стопани, които следва:

1. да са кандидатствали за подпомагане по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания) и схемите за обвързано с производството подпомагане по чл. 18, т. 9-15 от Наредба № 3 от 2015 г. за условията и реда за прилагане на схемите за директни плащания (ДВ, бр.16 от 2015 г.) (Наредба № 3 от 2015 г.) през кампания 2021 и кампания 2022; или
2. да са кандидатствали за подпомагане по схемите за обвързано с производството подпомагане по чл. 18, т. 1-8 и чл. 35, т. 4 от Наредба № 3 от 2015 г. през кампания 2021 и кампания 2022; или
3. да са кандидатствали за подпомагане по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания) и да са осъществявали дейност в направление „розопроизводство“ и/или „винени лозя“ и/или да са отглеждали „слънчоглед“ през кампания 2021 и кампания 2022; или
4. да са регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани за стопанската 2021 – 2022 г. с площи с култивирани гъби; или
5. да са регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани за стопанската 2021 – 2022 г. и да са собственици на телета за угояване мъжки от 6 месеца до 24 месеца, отглеждани в животновъден обект по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и

регистрирани в Интегрираната информационна система на Българска агенция по безопасност на храните – ВетИС; или

б. да са регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани за стопанската 2021 – 2022 г. и да са собственици на телета за угодяване от 6 месеца до 24 месеца, от месодайни породи, отглеждани в животновъден обект по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и регистрирани в Интегрираната информационна система на Българска агенция по безопасност на храните – ВетИС.

Допустими разходи

Финансова помощ се предоставя на земеделски стопани, осъществяващи дейност в следните производствени направления:

- плодове и зеленчуци;
- розопроизводство;
- винени лозя;
- слънчоглед;
- култивирани гъби;
- телета за угодяване - мъжки от 6 месеца до 24 месеца;
- телета за угодяване от месодайни породи от 6 месеца до 24 месеца;
- отглеждане на селскостопански животни /ЕПЖ и ДПЖ/.

Един земеделски стопанин може да кандидатства за подпомагане за повече от едно от изброените направления.

Условия за допустимост

Подпомагането се предоставя на земеделски стопани, развиващи дейност в поне един от секторите “Растениевъдство” (за културите от списъка в секция „Друга важна информация, необходима за по-доброто разбиране и прилагане на мярката“ и култивирани гъби) и “Животновъдство” (ЕПЖ и ДПЖ). Финансовата компенсация представлява еднократно платима сума и се определя по следния начин:

1. по-малкият размер измежду размера на установената за допустима за подпомагане площ по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания) и по схемите по чл. 18, т. 9-15 от Наредба № 3 от 2015 г. за кампания 2021, но не повече от по-малкия размер измежду размера на заявените площи по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания) и по схемите по чл. 18, т. 9-15 от Наредба № 3 от 2015 г., през кампания 2022 г. Площите по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания) и по схемите по чл. 18, т. 9-15 от Наредба № 3 от 2015 г. трябва да са заети със съответната земеделска култура от списъка в секция „Друга важна информация, необходима за по-доброто разбиране и прилагане на мярката“; или

2. броят на установените допустими за подпомагане животни от съответния вид за кампания 2021 по схемите по чл. 18, т. 1-8 и чл. 35, т. 4 от Наредба № 3 от 2015, но не повече от броя на заявените по схемите по чл. 18, т. 1-8 и чл. 35, т. 4 от Наредба № 3 от 2015 г. животни от същия вид за кампания 2022 г.; или

3. размерът на установената за допустима за подпомагане по схемата за плащане за селскостопански практики,

които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания), площ с маслодайна роза или с винени лозя или със слънчоглед през кампания 2021, но не повече от размера на заявените площи с маслодайна роза или с винени лозя или със слънчоглед през кампания 2022 по схемата за плащане за селскостопански практики, които са благоприятни за климата и околната среда (зелени директни плащания); или

4. установените при проверка на място площи в квадратни метри, заети с култивирани гъби; или

5. броят на наличните в стопанството към 30.06.2022 г. телета за угодяване - мъжки от 6 месеца до 24 месеца, регистрирани в Интегрираната информационна система на Българска агенция по безопасност на храните – ВетИС, отглеждани в животновъден обект по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и които не са заявени по схемите за обвързано с производството подпомагане за животни; или

6. броят на наличните в стопанството към 30.06.2022 г. телета за угодяване от 6 месеца до 24 месеца, от месодайни породи, регистрирани в Интегрираната информационна система на Българска агенция по безопасност на храните – ВетИС, отглеждани в животновъден обект по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и които не са заявени по схемите за обвързано с производството подпомагане за животни.

Принципи при определяне на критериите за подбор

Неприложимо.

(Приложими) суми и проценти на предоставяната подкрепа

Подпомагането е под формата на еднократно платима сума, която трябва да бъде изплатена до 15 октомври 2023 г. въз основа на заявленията за подпомагане, които следва да бъдат одобрени до 31 март 2023 г.

Ако плащанията по подмярката превишат предвидения бюджет, подпомагането се намалява пропорционално чрез прилагане на коефициент за намаление.

Максималният допустим размер на финансовата помощ по подмярката не може да надвишава левовата равностойност на 15 000 евро за един кандидат, в това число подпомагането, предоставяно по други инструменти за подпомагане на национално равнище или на равнището на Съюза (към деня на започване на приема на заявления по подмярката). На територията на България е нотифицирана схема за държавна помощ „Помощ в подкрепа на ликвидността на земеделски стопани за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна“ и е предоставена извънредна финансова помощ съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2022/467 на Комисията от 23 март 2022 г. за предоставяне на извънредна помощ за приспособяване на производителите в селскостопанския сектор (ОВ, L 96, 24.3.2022 г.).

ЗА СЕКТОР „РАСТЕНИЕВЪДСТВО“

• Финансовата помощ за отглеждане на плодове представлява еднократно плащане за един кандидат, както следва:

до 4, 99 ха – 450 лева (230 EUR)

от 5 ха до 9, 99 ха – 2 000 лева (1 023 EUR)

от 10 ха до 19, 99 ха – 4 000 лева (2 045 EUR)

от 20 ха до 29, 99 ха – 7 000 лева (3 579 EUR)

от 30 ха до 49,99 ха – 11 000 лева (5 624 EUR)

≥ 50 ха – 25 000 лева (12 782 EUR)

• Финансовата помощ за отглеждане на зеленчуци полски представлява еднократно плащане за един кандидат, както следва:

до 4,99 ха – 400 лева (205 EUR)

от 5 ха до 9,99 ха – 2 300 лева (1 176 EUR)

от 10 ха до 19,99 ха – 4 500 лева (2 301 EUR)

от 20 ха до 29,99 ха – 8 000 лева (4 090 EUR)

от 30 ха до 49,99 ха – 12 500 лева (6 391 EUR)

≥ 50 ха – 29 000 лева (14 827 EUR)

• Финансовата помощ за отглеждане на зеленчуци оранжерийно производство представлява еднократно плащане за един кандидат, както следва:

Зеленчуци - оранжерийно производство, отглеждани в отопляеми оранжерии – 29 000 лева (14 827 EUR)

Зеленчуци - оранжерийно производство, отглеждани в неотопляеми оранжерии – 1 500 лева (767 EUR)

• Финансовата помощ за отглеждане на маслодайна роза представлява еднократно плащане за един кандидат, както следва:

до 4,99 ха – 200 лева (102 EUR)

от 5 ха до 9,99 ха – 900 лева (460 EUR)

от 10 ха до 19,99 ха – 1 800 лева (920 EUR)

от 20 ха до 29,99 ха – 3 200 лева (1 636 EUR)

от 30 ха до 49,99 ха – 4 800 лева (2 454 EUR)

≥ 50 ха – 11 000 лева (5 624 EUR)

• Финансовата помощ за отглеждане на винени лозя представлява еднократно плащане за един кандидат, както следва:

до 4,99 ха – 300 лева (153 EUR)

от 5 ха до 9,99 ха – 1 300 лева (665 EUR)

от 10 ха до 19,99 ха – 2 500 лева (1 278 EUR)

от 20 ха до 29,99 ха – 4 500 лева (2 301 EUR)

от 30 ха до 49,99 ха – 7 000 лева (3 579 EUR)

≥ 50 ха – 20 000 лева (10 226 EUR)

• Финансовата помощ за отглеждане на слънчоглед представлява еднократно плащане за един кандидат, както

следва:

от 0,5 ха до 4,99 ха – 150 лева (77 EUR)

от 5 ха до 9,99 ха – 350 лева (179 EUR)

от 10 ха до 29, 99 ха – 850 лева (435 EUR)

от 30 ха до 99, 99 ха – 2 800 лева (1 432 EUR)

от 100 до 149, 99 ха – 6 000 лева (3 068 EUR)

• Финансовата помощ за отглеждане на гъби представлява еднократно плащане за един кандидат, както следва:

до 499, 9 кв.м. – 2 000 лева (1 023 EUR)

от 500 кв.м. до 999, 99 кв.м. – 6 600 лева (3 375 EUR)

от 1 000 кв.м. до 1499, 99 кв.м. – 11 600 лева (5 931 EUR)

от 1500 кв.м. до 1999, 99 кв.м. – 16 400 лева (8 385 EUR)

≥ 2000 кв. м. – 29 000 лева (14 827 EUR)

ЗА СЕКТОР „ЖИВОТНОВЪДСТВО“

• Финансовата помощ за овце и кози представлява еднократно плащане за един кандидат, както следва:

от 10 бр. до 49 бр. – 650 лева (332 EUR)

от 50 бр. до 199 бр. – 2 150 лева (1 099 EUR)

от 200 бр. до 499 бр. – 5 150 лева (2 633 EUR)

≥ 500 бр. – 17 000 лева (8 692 EUR)

• Финансовата помощ за биволи представлява еднократно плащане за един кандидат, както следва:

от 10 бр. до 49 бр. – 2 000 лева (1 023 EUR)

от 50 бр. до 199 бр. – 7 000 лева (3 579 EUR)

от 200 бр. до 499 бр. – 24 000 лева (12 271 EUR)

• Финансовата помощ за млечни крави представлява еднократно плащане за един кандидат, както следва:

от 5 бр. до 9 бр. – 500 лева (256 EUR)

от 10 бр. до 49 бр. – 1 500 лева (767 EUR)

от 50 бр. до 199 бр. – 4 500 лева (2 301 EUR)

от 200 бр. до 499 бр. – 15 000 лева (7 669 EUR)

≥ 500 бр. – 29 000 лева (14 827 EUR)

- Финансовата помощ за месодайни крави представлява еднократно плащане за един кандидат, както следва:

от 5 бр. до 9 бр. – 400 лева (205 EUR)

от 10 бр. до 49 бр. – 1 000 лева (511 EUR)

от 50 бр. до 199 бр. – 3 700 лева (1 892 EUR)

от 200 бр. до 499 бр. – 12 500 лева (6 391 EUR)

≥ 500 бр. – 29 000 лева (14 827 EUR)

- Финансовата помощ за телета за угояване – мъжки от 6 месеца до 24 месеца представлява еднократно плащане за един кандидат, както следва:

от 5 бр. до 9 бр. – 1 000 лева (511 EUR)

от 10 бр. до 49 бр. – 3 000 лева (1 534 EUR)

от 50 бр. до 99 бр. – 10 500 лева (5 369 EUR)

от 100 до 149 бр. – 20 000 лева (10 226 EUR)

със 150 бр. и повече броя – 29 000 лева (14 827 EUR)

- Финансовата помощ за телета за угояване от 6 месеца до 24 месеца от месодайни породи представлява еднократно плащане за един кандидат, както следва:

от 5 бр. до 9 бр. – 2 000 лева (1 023 EUR)

от 10 бр. до 49 бр. – 6 300 лева (3 221 EUR)

от 50 бр. до 99 бр. – 20 500 лева (10 481 EUR)

със 100 бр. и повече броя – 29 000 лева (14 827 EUR)

Доказуемост и възможности за контрол на мерките и/или видовете операции

Риск(ове) при изпълнението на мерките

Съществува риск от неизплащане на финансовата помощ, поради липсата на разбиране на изискванията и информираност.

Действия за смекчаване на последиците

- Осигуряване на достатъчна информация на земеделските стопани по отношение на площите, културите и животните, които отговарят на условията за допустимост за подпомагане.
- Информирание на бенефициерите, в случай на необходимост от предоставяне на съответните документи.
- Кандидатстването по подмярката е опростено, чрез подаване на заявление за подпомагане в Общинските служби по земеделие.

- Разплащателна агенция разполага с изграден административен капацитет.

Обща оценка на мярката

Подмярката е контролируема и проверяема. Преди извършване на плащането ще се вземат предвид и данните и резултатите от проверките на място, приключили през кампания 2021, извършени съобразно Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 на Комисията от 17 юли 2014 година за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол, мерките за развитие на селските райони и кръстосаното съответствие.

Методология за изчисляване на размера или процента на подпомагане, когато е уместно

Методологията за определяне на нивата и размера на подпомагане са подробно описани в общата секция на мярката. Разработването на методологията и извършване на изчисленията за извънредното временно подпомагане за земеделските стопани е извършено съвместно между дирекция „Развитие на селските райони“, Министерство на земеделието, като Управляващ орган по ПРСР 2014 – 2020 г., и доц. д-р Божидар Иванов, Институт по аграрна икономика, в качеството си на външен експерт, който осигурява методическа подкрепа и верифицира изчисленията.

Методология за изчисляване на размера или процента на подпомагане, когато е уместно

Методологията е представена в отделно приложение.

1.1.1.7. Друга важна информация, необходима за по-доброто разбиране и прилагане на мярката

Подпомагани култури по Подмярка 22.1.

Код на културата	Група култури	Група култура по подмярка
224010-ягоди	Ягодоплодни видове-ОВОЩНИ ВИДОВЕ	Плодове
224020-малини	Ягодоплодни видове-ОВОЩНИ ВИДОВЕ	
221010-ябълки	Семкови овощни видове-ОВОЩНИ ВИДОВЕ	
221020-круши	Семкови овощни видове-ОВОЩНИ ВИДОВЕ	
222030-кайсии/зарзали	Костилкови овощни видове-ОВОЩНИ ВИДОВЕ	
222040-череша	Костилкови овощни видове-ОВОЩНИ ВИДОВЕ	
222050-вишни	Костилкови овощни видове-ОВОЩНИ ВИДОВЕ	
222020-праскови/нектарини	Костилкови овощни видове-ОВОЩНИ ВИДОВЕ	
222010-сливи	Костилкови овощни видове-ОВОЩНИ ВИДОВЕ	
212000-Десертни лозя	Десертни-ЛОЗЯ	
150000-КАРТОФИ	Картофи	Зеленчуци на открито
144010-лук	Луковични зеленчукови култури-ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	
144020-чесън	Луковични зеленчукови култури-ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	
143010-моркови	Кореноплодни зеленчукови култури-ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	

142010-главесто зеле	Листно съблени зеленчукови култури-ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	
141070-дини	Плодови зеленчукови култури-ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	
141080-пъпеши	Плодови зеленчукови култури-ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	
141013-домати на открито	Плодови зеленчукови култури-ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	
141043-краставици на открито	Плодови зеленчукови култури-ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	
141045-корнишони на открито	Плодови зеленчукови култури-ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	
141030-патладжан	Плодови зеленчукови култури-ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	
141023-пипер на открито	Плодови зеленчукови култури-ПРЕСНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ	
181010-домати – оранжерийно производство	Плодови зеленчукови култури-ОРАНЖЕРИЙНИ ПЛОЦИ	Оранжерийни зеленчуци
181040-краставици – оранжерийно производство	Плодови зеленчукови култури-ОРАНЖЕРИЙНИ ПЛОЦИ	
181030-пипер – оранжерийно производство	Плодови зеленчукови култури-ОРАНЖЕРИЙНИ ПЛОЦИ	
231010-маслодайна роза	Медицински и Ароматни култури-МНОГОГОДИШНИ МЕДИЦИНСКИ И АРОМАТНИ КУЛТУРИ	Маслодайна роза
211000-Винени лозя	Винени-ЛОЗЯ	Винени лозя
122010-слънчоглед	Маслодайни култури-ТЕХНИЧЕСКИ КУЛТУРИ	Слънчоглед

Критерии за подбор на проектни предложения с включени инвестиции за реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност		Точки
1	Изграждане и/или реконструкция на инфраструктура в Северозападен район. Проектът се реализира на територията на община, разположена в границите на Северозападен район на Р. България	3
1.1	Проектът се реализира на територията на община от областите Плевен или Ловеч.	2
1.2	Проектът се реализира на територията на община от областите Видин, Враца или Монтана.	3
2	Брой население, което ще се възползва от подобрените основни услуги и обхвата на териториално въздействие.	22
2.1	Инвестициите по проекта се изпълняват на територията на община с общо население до 2000 души (по данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване). Отчита се броят на населението на цялата община, в която се изпълняват инвестициите.	10
2.2	Инвестициите по проекта се изпълняват на територията на община с общо население от 2001 до 4000 души (по данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване). Отчита се броят на населението на цялата община, в която се изпълняват инвестициите.	13

2.3	Инвестициите по проекта се изпълняват на територията на община с общо население от 4001 до 6000 души (по данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване). Отчита се броят на населението на цялата община, в която се изпълняват инвестициите.	16
2.4	Инвестициите по проекта се изпълняват на територията на община с общо население от 6001 до 8000 души (по данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване). Отчита се броят на населението на цялата община, в която се изпълняват инвестициите.	19
2.5	Инвестициите по проекта се изпълняват на територията на община с общо население над 8001 (по данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване). Отчита се броят на населението на цялата община, в която се изпълняват инвестициите.	22
3	Проекти, насочени към производство на енергия за собствено потребление от възобновяеми енергийни източници. Отчита се стойността на разходите за закупуване на оборудване за изграждането на съоръжения за производство и съхранение на електроенергия от възобновяеми енергийни източници като процентно изражение от общо одобрените инвестиционни разходи по проектното предложение.	9
3.1	Проектното предложение включва разходи за инвестиции в производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление на стойност от 10 % до 20 % от общо заявените/одобрените инвестиционни разходи по проектното предложение.	5
3.2	Проектното предложение включва разходи за инвестиции в производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление на стойност от 20,01 % до 30 % от общо заявените/одобрените инвестиционни разходи по проектното предложение.	7
3.3	Проектното предложение включва разходи за инвестиции в производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление на стойност над 30,01 % от общо заявените/одобрените инвестиционни разходи по проектното предложение.	9
Максимален брой точки по критериите:		34
Подпомагат се проектни предложения, които са получили минимален брой от 13 точки по критериите за подбор.		

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ М 22 — „ИЗВЪНРЕДНО ВРЕМЕННО ПОДПОМАГАНЕ ЗА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНИ И МСП, КОИТО СА ОСОБЕНО ЗАСЕГНАТИ ОТ ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ РУСКОТО НАШЕСТВИЕ В УКРАИНА (ЧЛЕН 39В)“

МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПЛАЩАНИЯТА ПО СПЕЦИАЛНА МЯРКА ЗА ИЗВЪНРЕДНО ПОДПОМАГАНЕ ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ ОТ РУСКОТО НАШЕСТВИЕ В УКРАИНА

Руската инвазия в Украйна постави селското стопанство пред сериозни предизвикателства, свързани с безпрецедентно нарастване на цените на основни производствени ресурси - енергия, торове, фуражи и

несигурност на земеделските пазари. Кризисната ситуация допълнително влошава традиционно ниската ликвидност на земеделските стопанства. Съществува вероятност някои стопански оператори да преустановят своята дейност, което може да постави под риск стабилността на веригата на доставки на храни и да застраши продоволствената сигурност на страната. Затрудненото снабдяване и повишените цени на основни суровини за производството допринасят за нарастване и на потребителските цени.

Променената пазарна конюнктура оказва съществено влияние върху условията за производство и реализация на селскостопанската продукция. През първото шестмесечие на 2022 г. разходите за производство в селското стопанство продължават да се повишават и бележат значителен ръст спрямо отчетените през 2021 г. По данни на Националния статистически институт (НСИ), общият индекс на цените на стоките и услугите за текущо потребление за второто тримесечие на 2022 г. е по-висок с 46,2% спрямо същото тримесечие на предходната година и с 38,1% спрямо нивото за цялата 2021 г. Цените на селскостопанската продукция също отбелязват нарастване, но с по-бавен темп, като спрямо същия период на миналата година увеличението е общо 37,5%, а спрямо цялата 2021 г. - 34,5%.

По отделни видове разходи в рамките на селскостопанското производство за второто тримесечие на 2022 г. най-съществено повишение е отчетено при цените на минералните торове – със 153,5%, на електроенергията и горивата – с 45,3%, на продуктите за растителна защита – с 44,8%, на фуражите – с 32,2% спрямо аналогичния период на предходната година.

Значителното нарастване на производствените разходи, затруднените търговски потоци и несигурността на доставките на суровини влошават конкурентоспособността и устойчивостта на земеделските стопанства. Фермерите изпитват нужда от финансов ресурс за оборотни средства, за да посрещнат непрекъснато нарастващите си производствени нужди. Под риск може да бъде поставен производствения цикъл за следващата стопанска година, което да доведе до смущения по цялата верига на доставки на храни.

В този смисъл, своевременното предоставяне на публична подкрепа за земеделските стопани ще допринесе за съхраняване на производствения потенциал на агрохранителния сектор и за осигуряване на неговото нормално функциониране през следващите месеци.

С оглед предприемане на съгласувани мерки на европейско ниво за преодоляване на последиците от военните действия е приет Регламент (ЕС) 2022/1033 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1305/2013 във връзка със специална мярка за предоставяне на извънредно временно подпомагане от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) в отговор на последиците от руското нашествие в Украйна.

В Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета („Регламент (ЕС) № 1305/2013“) се създава нов член 39в, с което се дава възможност на държавите-членки да предоставят спешна помощ на засегнатите от военния конфликт между Русия и Украйна земеделски стопани и МСП, занимаващи се с преработка, предлагане на пазара или развитие на селскостопански продукти, включени в Приложение I на Договора за функциониране на ЕС, или на памук.

Общият размер на финансовия ресурс по мярката не може да превишава 5% от общото участие на ЕЗФРСР в Програмата за развитие на селските райони за периода 2021-2022 г. (ПРСР).

Подпомагането е под формата на еднократно плащане, предоставено до 15.10.2023 г., въз основа на заявления за подпомагане, одобрени от съответния компетентен орган до 31.03.2023 г.

България възнамерява да се възползва от възможността за прилагане на специалната извънредна мярка по ПРСР, предоставяйки финансова помощ на земеделските стопани в сегашната изключително неблагоприятна икономическа ситуация. Средствата от ЕЗФРСР, с които страната може да разполага за извънредно временно подпомагане, съгласно Приложение I, част втора на Регламент (ЕС) № 1305/2013, са в размер на 28 019 547 евро (54 801 470 лв.), които заедно с 15% национално съфинансиране възлизат общо на 32 964 173 евро (64 472 318 лв.) публични средства.

При предоставянето на подкрепа по мярката ще бъде взето предвид подпомагането по схема „Помощ в подкрепа на ликвидността на земеделски стопани за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна“, нотифицирана по Временната рамка за държавна помощ при кризи и одобрена от Европейската комисия през м. август 2022 г., в съответствие с разпоредбите на т. 6 от член 39в на Регламент (ЕС) № 1305/2013. Земеделски стопани, които са бенефициенти по държавната помощ, ще могат да получат плащане по извънредната мярка от ПРСР само при условие, че общият размер на подпомагането по двата инструмента не надвишава 15 000 евро.

Фокусът на подкрепата по мярката, финансирана от ЕЗФРСР, е насочен към земеделските стопанства, отглеждащи плодове, зеленчуци, винени лозя, слънчоглед, маслодайни рози, култивирани гъби, млечни и месодайни крави, телета за угояване, биволи, овце-майки и кози-майки.

Изчисленията показват, че разходите за производство на **плодове и зеленчуци** нарастват средно с около 23% през второто тримесечие на 2022 г. спрямо 2021 г. на годишна база, докато цените на продукцията отбелязват увеличение средно с 19,7% през аналогичния период. Тези производствени направления формират отрицателна норма на рентабилност, която в периода април-юни 2022 г. се понижава допълнително със средно 4,9 процентни пункта при зеленчуците и с 3,1 процентни пункта при плодовете.

Голяма част от операторите, отглеждащи плодове и зеленчуци – предимно малки и средни производители, не могат да възвърнат разходите си и изпитват недостиг на оборотни средства за осъществяване на своята текуща дейност. Така пазарната уязвимост на стопанствата в тези производства, които се характеризират с по-големи вложения на единица площ, висока трудоемкост и кратък срок за реализация и съхранение на продукцията, продължава да се влошава.

Лозаро-винарският сектор претърпя значителни загуби вследствие от затварянето на ресторантьорския, хотелиерския и туристическия бизнес в условията на пандемичното разпространение на COVID-19. Стопанските оператори все още не са възстановили своята икономическа устойчивост, а понастоящем са изправени пред сериозен пазарен натиск. От една страна, производствените разходи за второто тримесечие на 2022 г. бележат ръст от 25,6%, а от друга страна, е налице несигурност по отношение на изкупуването на винено грозде, свързана с ограничените възможности за реализация на вина на международните пазари. Загубата на пазари на вино в Русия и Беларус за големите производители в ЕС увеличава конкурентния натиск на европейския и на пазарите на трети страни, което води до негативни ефекти и за българския сектор.

Разчетите за стопанствата, отглеждащи **слънчоглед**, показват нарастване на техните производствени разходи през второто тримесечие на 2022 г. спрямо 2021 г. със средно 48,3%, докато за същия период продукцията поскъпва средно с 46%. Изпреварващият темп на увеличение на цените на вложенията в сравнение с този на изкупните цени се отразява неблагоприятно върху ликвидността и достъпа до оборотни

средства на стопанските оператори, които към момента се сблъскват и със сериозни трудности при реализацията на продукцията си.

Създадената на европейско ниво през м. юни 2022 г. възможност за безмитен внос на украински слънчоглед в Европейския съюз оказва съществено въздействие върху пазарната ситуация в България. По данни на НСИ, през първите седем месеца на 2022 г. в страната са внесени 513 хил. тона слънчоглед от Украйна, при едва 5 хил. тона за същия период на предходната година. Вносът се засилва осезаемо през последните месеци, като само в рамките на периода юни – юли са доставени 364 хил. тона.

Това оказва натиск за понижение на изкупните цени на слънчоглед в България. Към 5 октомври 2022 г. средната изкупна цена на слънчоглед за страната е с 40% по-ниска в сравнение с пиковата средномесечна стойност, достигната през април 2022 г. и вече с 2,3% под нивото отпреди една година.

Пазарната конюнктура се отразява особено негативно на малките и средните стопанства, отглеждащи слънчоглед на площ под 150 ха. Данните от Системата за земеделска счетоводна информация показват, че тази категория стопанства правят значително повече разходи за производство на единица продукция, в сравнение с по-големите стопанства в сектора. Изчисленията, базирани на индексите на цените на стоките за текущо потребление за второто тримесечие на 2022 г. спрямо 2021 г. сочат, че ефективността на разходите при стопанствата с площ до 150 ха е с близо 21 процентни пункта под тази на по-големите стопанства.

Поскъпването на материалите за производство сериозно ограничава възможностите на по-малките земеделски стопанства, отглеждащи слънчоглед (с площ под 150 ха), които представляват близо 88,5% всички стопанства в това производство, да проведат успешно всички необходими агротехнически мероприятия, гарантиращи нормален производствен цикъл.

Производството на слънчоглед не е в обхвата на държавната помощ за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна.

Производството на **култивирани гъби** не получава подкрепа по нито един от прилаганите от България инструменти, финансирани с европейски или национални средства. В същото време ликвидността на стопанските оператори в това направление се влошава в резултат от наложилата се неблагоприятната пазарна ситуация. През второто тримесечие на настоящата година разходите за производство на култивирани гъби са се увеличили с близо 22,2% спрямо 2021 г., докато средната цена на продукцията бележи ръст от 10,3%. Това води до силно намаляване на brutния маржин за производителите и тяхната икономическа стабилност е поставена под реална заплаха.

Сектор „**Розопроизводство**“, който все още не се е възстановил от ограниченията, наложени във връзка с коронавирусната инфекция, продължава да изпитва трудности, свързани с нестабилност и непредсказуемост на пазарите на розово масло и непрекъснато нарастващи цени на средствата за производство. Общите производствени разходи при отглеждането на маслодайни рози за второто тримесечие на 2022 г. бележат ръст от 21,7% спрямо 2021 г., а разходите за горива, торове и продукти за растителна защита се увеличават с близо 69% за същия период. Военното нашествие в Украйна допълнително дестабилизира пазара на розово масло, ограничава възможностите за реализация на продукцията и потиска изкупните цени на розовия цвят.

Ситуацията в **животновъдството** не се различава съществено предвид рязкото поскъпване на фуражите, които са основен елемент в производствените разходи в сектора. През второто тримесечие на 2022 г. фуражите поскъпват с 34,3% спрямо 2021 г., при увеличение на цените общо на животновъдната продукция

от 22,7%. Всички производствени направления (млечни крави, месодайни крави, биволи, овце-майки и кози майки) формират отрицателна норма на рентабилност на разходите, която за настоящата година се понижава средно с 1,7 процентни пункта спрямо средната рентабилност за 2021 г., до стойност от минус 15%.

По-високата себестойност на продукцията вследствие на нарастващите цени на вложенията затруднява нейната реализация и намалява възможността за пазарна възвращаемост от производствената дейност, осъществявана при непрекъснато покачващи се разходи.

Сред чувствителните производства, изпитващи затруднения, е отглеждането на телета от 6 до 24 месечна възраст. Това направление традиционно се характеризира с ниска ефективност и съществува реален риск от преустановяване на дейност за немалка част от стопанските оператори в него, а пазарната нестабилност в последните месеци задълбочава допълнително съществуващите проблеми. Разчетите сочат, че през второто тримесечие на 2022 г. индексът на цените на продукцията в този сектор е нараснал с 22,7% спрямо предходната година, като в същото време разходите за производство бележат изпреварващ ръст средно с 27,9%. Направлението е силно уязвимо, тъй като при него основен дял в производствената себестойност заемат фуражите - над 83% от всички разходи, които, както е споменато по-горе, са сред тези средства за производство, чиито цени отбелязват най-съществен ръст през последните месеци.

Като резултат, формираната през 2021 г. отрицателна норма на рентабилност при отглеждането на млади животни до 24 месечна възраст продължава да се влошава и през второто тримесечие на 2022 г. отбелязва допълнителен спад от близо 3,5 процентни пункта до минус 15,6%.

В стопанствата с телета от 6 до 24 месеца настоящата пазарна конюнктура се отразява най-неблагоприятно върху тези, отглеждащи телета от чистопородни месодайни животни, при които разходите за изхранване на едно животно са относително най-високи. През второто тримесечие на 2022 г. при телетата от чистопородни животни е налице ръст на цените на вложенията от 31% спрямо 2021 г., докато продукцията е поскъпнала средно с 22,7%. За същия период се наблюдава понижаване на нормата на рентабилност с над 5 процентни пункта до минус 20,8%.

Данните за стопанствата с мъжки телета от 6 до 24 месеца също показват влошаване на икономическото им състояние, макар и в по-ниска степен, отколкото това на фермите с телета от чистопородни животни. За второто тримесечие на 2022 г. средните производствени разходи за отглеждане на мъжки животни до 24 месеца се увеличават с 27,4% спрямо 2021 г., при нарастване на средните цени на продукцията с 22,7%. Нормата на рентабилност за направлението е отрицателна величина, която се влошава с 3,3 процентни пункта, в сравнение с предходната година, до минус 14,8%.

Отглеждането на млади животни от 6 до 24 месечна възраст не е предвидено за подпомагане по държавната помощ за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна.

Разработването на методологията и подготовката на разчетите за прилагане на извънредната мярка за подкрепа по ПРСР е извършено от Министерството на земеделието. Изчисленията са верифицирани от външен експерт.

За прилагане на методологията са използвани данни за размера на заявените площи по Схемата за единно плащане на площ, броя на заявени животни по схеми за обвързано подпомагане, средни разходи за производство по технологични карти за отглеждане на животни и земеделски култури, пазарна информация за изменението на цените на стоките и услугите за текущо потребление в селското стопанство и на

селскостопанската продукция.

За по-прецизната и обективна оценка на необходимата подкрепа за земеделските производители се отчита от една страна темпът на изменение на разходите за производство, а от друга - динамиката на цените на селскостопанската продукция и до каква степен изменението на приходите от нея компенсира нарастването на цените на стоките и услуги за текущо потребление в сектора.

По отношение на включените в обхвата на подпомагането производствени направления се използва обща методическа рамка, базирана на няколко ключови елемента:

- еднакъв подход при събиране на данните за растениевъдството и животновъдството, необходими за изчисляване на повишените разходи и на размера на еднократното плащане по класове стопанства;
- претегляне на повишените разходи на едно животно/единица площ;
- отчитане на разликата в темповете на изменение на индексите на разходите и на индексите на цените на селскостопанската продукция за един и същ период и използването ѝ като основа за определяне на размера на компенсацията за увеличените разходи;
- еднократното плащане покрива само тази част от увеличените разходи за производство, която не се компенсира от пазара чрез нарастването на цената на продукцията;
- определяне на плащането по класове стопанства, с оглед отчитане на мащаба на производствената им дейност.

Алгоритъмът за определяне на плащанията за извънредното временно подпомагане на земеделските стопанства включва следните ключови етапи и стъпки:

1. Събиране и обработка на статистически данни, отразяващи влиянието на влошената икономическа ситуация вследствие руското нашествие в Украйна върху производствените направления в селското стопанство, с оглед определяне на обхвата на подкрепата по специалната мярка.

Подпомагане ще бъде предоставено на земеделски стопанства за отглеждане на млечни и месодайни крави, биволи, овце-майки и кози-майки, говеда за угояване до 24 мес., плодове, зеленчуци, включително оранжерийни, винени лозя, маслодайни рози, слънчоглед, култивирани гъби.

2. Разпределяне на стопанствата по производствени направления - потенциални бенефициенти на помощта, по класове, въз основа на установената класификация в анализ „Структура на земеделските стопанства в България“, разработен във връзка с подготовката на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023-2027 г.;

3. Събиране и обработка на данни за производствените разходи на стопанствата в направленията, попадащи в обхвата на подпомагането;

4. Изчисляване на индексите на средните годишни производствени разходи за всяко производствено направление за 2022 г. (по налични данни за тримесечия) спрямо 2021 г.:

4.1 Определяне на средни годишни производствени разходи на едно животно/единица площ по производствени направления за 2022 г. на база индекси на цените на стоките и услугите за текущо потребление;

4.2 Изчисляване на индексите на средните годишни производствени разходи по производствени

направления за 2022 г. (ИСПР_{тг}) по следната формула:

$$\text{ИСПР}_{\text{тг}} = \frac{\text{СПР}_{\text{лг}} * \text{ИЦСУ}_{\text{тг}}}{\text{СПР}_{\text{лг}}} * 100, \text{ където:} \quad (1)$$

СПР_{лг} са средните производствени разходи на едно животно/единица площ за 2021 г.

ИЦСУ_{тг} са индекси на цените на стоки и услуги за текущи потребление в селското стопанство за 2022 г. спрямо 2021 г.

5. Изчисляване на разликата в темпа на изменение на разходите за производство и на цените на продукцията:

1) изменение на индексите на средните производствени разходи по направления за 2022 г. спрямо 2021 г.:

$$\text{Процент на изменение} = \frac{\text{ИСПР}_{\text{тг}}}{\text{ИСПР}_{\text{лг}}} - 1 \quad (2)$$

2) изменение на индексите на цените на селскостопанската продукция за 2022 г. (ИЦССП_{тг}) спрямо 2021 г. (ИЦССП_{лг}):

$$\text{Процент на изменение} = \frac{\text{ИЦССП}_{\text{тг}}}{\text{ИЦССП}_{\text{лг}}} - 1 \quad (3)$$

3) изчисляване на разликата в темповете на изменение на разходите за производство и на цените на продукцията в % (**Приложение**).

За производствените направления, подпомагани по схемата за държавна помощ¹ „Помощ в подкрепа на ликвидността на земеделски стопани за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна“, изчисленията по извънредната мярка от ПРСР се базират на темповете на изменение на производствените разходи и цените на продукцията през второто тримесечие на 2022 г. спрямо първото тримесечие на 2022 г.

За стопанствата, отглеждаци слънчоглед, култивирани гъби и телета от 6 до 24 месечна възраст, които не попадат в обхвата на държавната помощ, са използвани индексите на производствени разходи и на цените на продукцията за второто тримесечие на 2022 г. спрямо средните им нива за 2021 г.

6. Изчисляване на плащането на едно стопанство по класове стопанства:

6.1 На база на получените резултати за разликата в темпа на изменение на разходите за производство и на цените на продукцията се определя съответстващия дял от разходите на животно/единица площ, които да бъдат компенсирани;

6.2 Определяне на общия финансов ресурс за подкрепа по класове стопанства въз основа на дела от разходите, които ще бъдат компенсирани, животните и площите в съответните класове;

6.3 Определяне на еднократно плащане на стопанство (ЕП_{ст}) за съответния клас по следната формула:

¹ Производствени направления, обхванати от държавната помощ - плодове, полски и оранжерийни зеленчуци, винени лозя, маслодайни рози, млечни крави, месодайни крави, биволи, овце-майки и кози-майки.

$$EP_{\text{ст}} = \frac{B_{\text{кс}}}{BR_{\text{ст}}}, \text{ където:} \quad (4)$$

$B_{\text{кс}}$ е ресурс за подкрепа;

$BR_{\text{ст}}$ е брой стопанства в съответния клас

7. Изчисляване на плащането на едно стопанство в направление „Розопроизводство“.

За подкрепата в розопроизводството е използван различен подход за определяне на еднократната сума на стопанство. За това направление не е възможно да се направи сравнение между темповете на изменение на индексите на разходите за производство и индексите на цените на продукцията, тъй като, предвид спецификите на производствения цикъл, цени на розов цвят за I-во тримесечие на годината не се наблюдават.

По тази причина, за изчисляване на общия финансов ресурс по класове стопанства, се използва изменението на производствените разходи за II-ро тримесечие на 2022 г. спрямо 2021 г. От него се приспадат средствата по схема за държавна помощ „Помощ в подкрепа на ликвидността на земеделски стопани за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна“, предвидени за компенсиране на нарасналите разходи за производство за I-во тримесечие на 2022 г. спрямо 2021 г.

Еднократното плащане на стопанство се изчислява съгласно стъпка 6.3 от алгоритъма.

При прилагане на алгоритъма е определен размерът на еднократното плащане по производствени направления и класове стопанства, представен в таблиците по-долу (за стойност в евро - изчисления при валутен курс 1,95583 лв./евро).

ПЛОДОВЕ

Класове стопанства		Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
			Лева	Евро
Брой стопанства ¹		Данни на ДФЗ	12 314	
Много малки и малки стопанства	до 4,99 ха	Формула 4	450	230
	5 - 9,99 ха	Формула 4	2 000	1 023
Средни стопанства	10 -19,99 ха	Формула 4	4 000	2 045
	20 - 29,99 ха	Формула 4	7 000	3 579
Големи стопанства	30-49,99 ха	Формула 4	11 000	5 624
	≥ 50 ха	Формула 4	25 000	12 782

ЗЕЛЕНЧУЦИ ПОЛСКИ

Класове стопанства		Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
			Лева	Евро
Брой стопанства ¹		Данни на ДФЗ	7 661	
Много малки и малки стопанства	до 4,99 ха	Формула 4	400	205

Класове стопанства		Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
			Лева	Евро
Средни стопанства	5 - 9,99 ха	Формула 4	2 300	1 176
	10 -19,99 ха	Формула 4	4 500	2 301
	20 - 29,99 ха	Формула 4	8 000	4 090
Големи стопанства	30-49,99 ха	Формула 4	12 500	6 391
	≥ 50 ха	Формула 4	29 000	14 827

ЗЕЛЕНЧУЦИ ОРАНЖЕРИИ

Класове стопанства		Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
			Лева	Евро
Брой стопанства - отопляеми оранжерии		Данни на ДФЗ	153	
Стопанства за зеленчуци в отопляеми оранжерии		Формула 4	29 000	14 827
Брой стопанства - неотопляеми оранжерии		Данни на ДФЗ	1 141	
Стопанства за зеленчуци в неотопляеми оранжерии		Формула 4	1 500	767

ВИНЕНИ ЛОЗЯ

Класове стопанства		Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
			Лева	Евро
Брой стопанства ¹		Данни на ДФЗ	4 086	
Много малки и малки стопанства	до 4,99 ха	Формула 4	300	153
Средни стопанства	5 - 9,99 ха	Формула 4	1 300	665
	10 -19,99 ха	Формула 4	2 500	1 278
	20 - 29,99 ха	Формула 4	4 500	2 301
Големи стопанства	30-49,99 ха	Формула 4	7 000	3 579
	≥ 50 ха	Формула 4	20 000	10 226

МАСЛОДАЙНИ РОЗИ

Класове стопанства		Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
			Лева	Евро
Брой стопанства ¹		Данни на ДФЗ	1 280	

Класове стопанства		Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
			Лева	Евро
Много малки и малки стопанства	до 4,99 ха	Формула 4	200	102
Средни стопанства	5 - 9,99 ха	Формула 4	900	460
	10 -19,99 ха	Формула 4	1 800	920
	20 - 29,99 ха	Формула 4	3 200	1 636
Големи стопанства	30-49,99 ха	Формула 4	4 800	2 454
	≥ 50 ха	Формула 4	11 000	5 624

СЛЪНЧОГЛЕД

Класове стопанства		Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
			Лева	Евро
Брой стопанства ¹		Данни на ДФЗ	12 503	
Много малки стопанства	0,5-4,99 ха	Формула 4	150	77
Малки стопанства	5-9,99 ха	Формула 4	350	179
	10-29,99 ха	Формула 4	850	435
	30-99,99 ха	Формула 4	2 800	1 432
	100-149,99 ха	Формула 4	6 000	3 068

КУЛТИВИРАНИ ГЪБИ

Класове стопанства		Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
			Лева	Евро
Брой стопанства		„Агростатистика“, МЗм	129	
до 499,9 м ²		Формула 4	2 000	1 023
от 500 м ² до 999,99 м ²		Формула 4	6 600	3 375
от 1000 м ² до 1499,99 м ²		Формула 4	11 600	5 931
от 1500 м ² до 1999,99 м ²		Формула 4	16 400	8 385
≥ 2000 м ²		Формула 4	29 000	14 827

Източник: Регистър на земеделските стопани, МЗм - брой стопанства

МЛЕЧНИ КРАВИ

Класове стопанства		Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
			Лева	Евро

Класове стопанства	Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
		Лева	Евро
Брой стопанства ¹	Данни на ДФЗ	3 451	
Много малки стопанства (от 5 до 9 животни)	Формула 4	500	256
Малки стопанства (от 10 до 49 животни)	Формула 4	1 500	767
Средни стопанства (от 50 до 199 животни)	Формула 4	4 500	2 301
Големи стопанства (от 200 до 499 животни)	Формула 4	15 000	7 669
Много големи стопанства (≥ 500 животни)	Формула 4	29 000	14 827

МЕСОДАЙНИ КРАВИ

Класове стопанства	Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
		Лева	Евро
Брой стопанства ¹	Данни на ДФЗ	4 596	
Много малки стопанства (от 5 до 9 животни)	Формула 4	400	205
Малки стопанства (от 10 до 49 животни)	Формула 4	1 000	511
Средни стопанства (от 50 до 199 животни)	Формула 4	3 700	1 892
Големи стопанства (от 200 до 499 животни)	Формула 4	12 500	6 391
Много големи стопанства (≥ 500 животни)	Формула 4	29 000	14 827

БИВОЛИ

Класове стопанства	Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
		Лева	Евро
Брой стопанства ¹	Данни на ДФЗ	255	
Малки стопанства (от 10 до 49 животни)	Формула 4	2 000	1 023
Средни стопанства (от 50 до 199 животни)	Формула 4	7 000	3 579
Големи стопанства (от 200 до 499 животни)	Формула 4	24 000	12 271

ОВЦЕ-МАЙКИ И КОЗИ-МАЙКИ

Класове стопанства	Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
		Лева	Евро
Брой стопанства ¹	Данни на ДФЗ	7 270	
Малки стопанства (от 10 до 49 животни)	Формула 4	650	332
Средни стопанства (от 50 до 199 животни)	Формула 4	2 150	1 099
Големи стопанства (от 200 до 499 животни)	Формула 4	5 150	2 633
Много големи стопанства (≥ 500 животни)	Формула 4	17 000	8 692

¹ Брой стопанства, заявили участие по схеми за директни плащания за кампания `2022

ТЕЛЕТА ОТ 6 ДО 24 МЕСЕЦА ОТ ЧИСТОПОРОДНИ МЕСОДАЙНИ ЖИВОТНИ

Класове стопанства	Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
		Лева	Евро
Брой стопанства	„ВетИС“, БАБХ	673	
Малки стопанства от 5 до 9 животни	Формула 4	2 000	1 023
Малки стопанства от 10 до 49 животни	Формула 4	6 300	3 221
Средни стопанства от 50 до 99 животни	Формула 4	20 500	10 481
Средни стопанства със 100 и повече животни	Формула 4	29 000	14 827

ТЕЛЕТА МЪЖКИ ОТ 6 ДО 24 МЕСЕЦА

Класове стопанства	Начин на изчисляване	Размер на еднократното плащане на стопанство	
		Лева	Евро
Брой стопанства	„ВетИС“, БАБХ	2 210	
Малки стопанства от 5 до 9 животни	Формула 4	1 000	511
Малки стопанства от 10 до 49 животни	Формула 4	3 000	1 534
Средни стопанства от 50 до 99 животни	Формула 4	10 500	5 369
Средни стопанства от 100 до 149 животни	Формула 4	20 000	10 226
Средни стопанства със 150 и повече животни	Формула 4	29 000	14 827

ПРИЛОЖЕНИЕ

Индекси на разходите за производство и индекси на цените на селскостопанската продукция

растениевъдството за I-во и II-ро тримесечие на 2022 г.

Производствено направление	Индекси на разходите за производство спрямо 2021 г.			Вид продукция	Индекси на цени на продукцията спрямо 2021 г.			Разлика между изменението на индексите на разходите и индексите на цените
	Q1 2022	Q2 2022	Изменение Q2 2022/ Q1 2022		Q1 2022	Q2 2022	Изменение Q2 2022/ Q1 2022	
Плодове	119,6	123,5	3,2%	Плодове	125,9	119,7	-4,9%	8,2%
Зеленчуци полски	118,5	122,7	3,6%	Зеленчуци	125,9	119,7	-4,9%	8,5%
Зеленчуци - отопляеми оранжерии	116,9	129,4	10,7%	Оранжерийни зеленчуци	193,5	142,5	-26,4%	37,0%
Зеленчуци - неотопляеми оранжерии	114,2	116,7	2,2%	Оранжерийни зеленчуци	193,5	142,5	-26,4%	28,5%
Винени лозя	121,3	125,6	3,5%	Плодове	125,9	119,7	-4,9%	8,5%
Маслодайна роза	118,2	121,7	3,0%	Розов цвят ¹	-	160,7	-	-

Източник: НСИ - индекси на цени на селскостопанската продукция; изчисления на МЗМ за индекси на разходите по производствени направления въз основа данните за разходите на единица площ

¹ През I-во тримесечие на годината цени на розов цвят не се наблюдават

Индекси на разходите за производство и индекси на цените на селскостопанската продукция в животновъдството за I-во и II-ро тримесечие на 2022 г.

Производствено направление	Индекси на разходите за производство спрямо 2021 г.			Вид продукция	Индекси на цени на продукцията спрямо 2021 г.			Разлика между изменението на индексите на разходите и индексите на цените
	Q1 2022	Q2 2022	Изменение Q2 2022/ Q1 2022		Q1 2022	Q2 2022	Изменение Q2 2022/ Q1 2022	
Млечни крави	110,3	122,0	10,6%	Сурово мляко	114,9	121,1	5,4%	5,2%
Месодайни крави	112,4	127,0	13,0%	Животинска продукция	114,9	122,7	6,8%	6,2%
Биволи	110,6	122,5	10,7%	Сурово мляко	114,8	118,5	3,2%	7,5%
Овце и кози	110,5	122,4	10,7%	Сурово мляко	122,7	125,0	1,9%	8,8%

Източник: НСИ - индекси на цени на селскостопанската продукция; изчисления на МЗМ за индекси на разходите по производствени направления въз основа на данните за разходите на глава животно

Индекси на разходите за производство и индекси на цените на селскостопанската продукция при слънчогле култивирани гъби и телета за угояване до 24 месеца

Производствено направление	Индекси на разходите за производство			Индекси на цени на продукцията			Разлика между изменение то на индексите на разходите и индексите на цените
	2021 г.	II-ро тримесечие 2022 г.	Изменение (%)	2021 г.	II-ро тримесечие 2022 г.	Изменение (%)	
Слънчоглед	100,0	148,3	48,3%	100,0	146,0	46,0%	2,3%
Култивирани гъби	100,0	122,2	22,2%	100,0	110,3	10,3%	11,9%
Телета от 6 до 24 месеца от чистопородни месодайни животни	100,0	131,0	31,0%	100,0	122,7	22,7%	8,3%
Телета мъжки от 6 до 24 месеца	100,0	127,4	27,4%	100,0	122,7	22,7%	4,7%

Източник: НСИ - индекси на цени на селскостопанската продукция; изчисления на МЗМ за индекси на разходите по производств

Приложение 3.

Предложение на УО на ПРСР 2014-2020 за 14-то изменение на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.

Прехвърляне на средства между мерки и подмерки от ПРСР 2014 – 2020 г., и въвеждане на извънредна мярка за подпомагане на земеделски стопани и МСП, които са особено засегнати от последиците от руското нашествие в Украйна

През м. август 2022 г. Управляващият орган на ПРСР 2014 – 2020 г. откри процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ със средства в размер на общо 293 370 000 лв. (150 000 000 евро²), от които до 163 203 274 лв. над финансовия ресурс по подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода (ПРСР) 2014 – 2020 г.

Министерският съвет на Република България прие Решение № 437 от 5 юли 2022 г., във основа на което беше разрешено на Управляващия орган на ПРСР 2014 – 2020 г. да откри процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ със средства в размер до 163 203 274 лева над финансовия ресурс по подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“. Съгласно т. 2 от РМС № 437 от 5 юли 2022 г. е поет ангажимент с изменение в ПРСР 2014 – 2020 г. да бъдат прехвърлени

² Използваният курс на превалутиране е този на ЕЦБ – 1:1,9558

средства към подмярка 7.2, с цел да се осигурят средствата, които към момента на обявяване на приема не са били налични.

Към момента на изготвяне на Решение № 437 от 5 юли 2022 г. остатъчните средства по подмярката са в размер на 66 554 211 евро публични средства, или 130 166 726 лв.

В допълнение, след настъпилите в началото на месец септември наводнения в Южна България, е взето решение да бъде предоставена допълнителна помощ, насочена специално към засегнатите допустими по ПРСР 2014-2020 райони, а именно общините Калояново и Марица. Предвидено е заделеният финансов ресурс да бъде в размер до 15 млн. евро общо публични средства.

Също така, Управляващият орган на ПРСР 2014-2020 г. разработи и предвижда стартиране на извънредна мярка, която, съгласно Регламент (ЕС) 2022/1033 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2022 година, ще даде възможност на държавите-членки да използват наличните средства по своите съществуващи програми за развитие на селските райони, включително за периода 2021-2022 г., за да подкрепят земеделските производители и МСП, особено засегнати от кризата в Украйна – като предвидените средства за тази мярка са в размер до 33 млн. евро общо публични средства.

След получена информация от ДФЗ-РА относно налични остатъчни средства по някои от подмерките на ПРСР 2014-2020, във връзка с обезпечаването на финансов ресурс за всичко гореизложено, предложението за прехвърляне на средства е както следва:

Таблица 1:

Предложение за прехвърляне на средства между мерки от ПРСР 2014-2020, и добавяне на финансови години 2021, 2022, както и средствата по линия на EURI	Текущ индикативен бюджет, евро публични средства (12то изменение)	Преразпределяне между подмерки, евро ЕЗФРСР	Преразпределяне между подмерки, евро публични средства	Предложение за извеждане/добавяне евро ЕЗФРСР	Предложение за извеждане/добавяне, евро публични средства	Общ индикативен бюджет на подмерките, публични средства - след добавяне на предложени
Мярка 5-Възстановяване на потенциала за селскостопанска продукция, претърпял щети в резултат на природни бедствия и катастрофични събития, и въвеждане на подходящи превантивни мерки.	27 589 337		0	-10 011 488	-11 778 221	15 811 116
Подмярка 7.2. "Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура."-ФО 5Б	70 000 000	-46 750 000	-55 000 000	0	0	15 000 000
Подмярка 7.2. "Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура." ФО 6В	550 295 322	46 750 000	55 000 000	0	0	605 295 322
Подмярка 7.2. "Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове	605 295 322			83 678 921	98 445 789	703 741 112

малка по мащаби инфраструктура." ФО 6В						
Общо подмярка 7.2 след прехвърляне на всички средства	620 295 322		0	83 678 921	98 445 789	718 74 112
Подмярка 7.3. Широколендова инфраструктура, включително нейното създаване, подобрене и разширяване	42 000 000		0	-35 700 000	-42 000 000	0
Подмярка 7.6. Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата.	60 830 000		0	-4 155 650	-4 889 000	55 94 000
Мярка 10 "Агроекология и климат"	282 384 616		0	-10 500 000	-14 000 000	268 38 616
Мярка 11 "Биологично земеделие"	245 943 439		0	-37 000 000	-49 333 333	196 61 106
Мярка 12- Плащания по „Натура-2000” и Рамковата директива за водите.	204 676 037		0	-3 323 271	-4 431 028	200 24 009
Мярка 13- Плащания за райони,изправени пред природни или други специфични ограничения	391 414 675		0	-5 700 000	-7 600 000	383 81 675
Подмярка 21.1 - "Изключителна и временна подкрепа за земеделските стопани COVID 1 ", Подмярка 21.2 - "Изключителна и временна подкрепа за земеделските стопани COVID 2 "	44 461 947		0	-5 290 791	-6 224 460	38 23 487
Подмярка 21.3 - "Изключителна и временна подкрепа за МСП и групи и организации на производители COVID 3 "	3 900 000		0	-16 696	-19 642	3 880 358
Мярка 22.1 – Фокус област 2А				23 800 000	28 000 000	28 000 000
Мярка 22.2 - Фокус област 6А				4 218 975	4 963 500	4 963 500
Общо	2 528 790 696		0	0	-8 866 395	2 519 924 30

I. Извеждане на средства с цел осигуряване на ресурс, и прехвърляне на такива между фокус области

1. Мярка 5 „Възстановяване на потенциала за селскостопанска продукция, претърпял щети в резултат на природни бедствия и катастрофични събития, и въвеждане на подходящи превантивни мерки“ стартира през 2019-2020 г. с бюджет 31 471 690 евро публични средства, като към момента общо средствата, които са на разположение в мярката са в размер на 27 589 337. Проведени са общо четири приема, три от които по подмярка 5.1 „Подкрепа за инвестиции в превантивни мерки, насочени към ограничаване на последствията от вероятни природни бедствия“, като до момента по тях са договорени 13,7 млн. евро публични средства и предстои договарянето на още 2 млн. евро от разглеждани проекти.

От мярката са налични остатъчни средства в размер на 12,1 млн. евро публични средства, от които предложението е да се изтеглят 11,7 млн. евро.

Следва да се има предвид, че в случай на възникнала нужда от прием на заявления по мярката в следваща година, същите ще бъдат осигурени от текущи остатъчни средства по други мерки, със следващо изменение.

2. Прехвърляне на средства между фокус области в подмярка 7.2

Подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ като бюджет е разпределена главно в два приоритета - Пети и Шести.

Фокус област 5С (5В на кирилица) „Улесняване на доставките и използването на възобновяеми източници на енергия, на странични продукти, отпадъци и остатъци, и други нехранителни суровини за целите на биоикономиката“ е част от Приоритет 5 на ПРСР, където при програмирането на ПРСР е предвидено по подмярка 7.2 да се подпомагат публични проекти за инвестиции във ВЕИ за собствено потребление.

В Глава 10 „Финансов план“, фокус област 5С за М7 са разпределени 59,5 млн. евро от ЕЗФРСР, а в Глава 11, „План на показателите“, като прогнозен принос на подмярката в тази фокус област са налични съответните 70 млн. евро публични разходи, за операции, получаващи подкрепа за инвестиции в малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия:

Таблица 2: Целеви показател(и) 2014—2020 г.

Наименование на целевия показател	Целева стойност 2023 г.
Т16: общ размер на инвестициите в производство на енергия от възобновяеми източници (в евро) (област с поставен акцент 5В)	154 266 117,00

Таблица 2а: Планиран(и) показател(и) за изпълнението 2014—2020 г.

Наименование на мярката	Име на показателя	Стойност
М07 — Основни услуги и обновяване на селата в селските райони (член 20)	Брой операции, получаващи подкрепа за инвестиции в малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия (7.2)	120,00
М07 — Основни услуги и обновяване на селата в селските райони (член 20)	Общо инвестиции в евро (публични + частни)	70 000 000,00
М07 — Основни услуги и обновяване на селата в селските райони (член 20)	Общо публични разходи (в евро)	70 000 000,00

Всички проекти, включващи инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия, могат да бъдат насочени и отчетени в тази фокус област.

След проведени три приема по подмярка 7.2, с общ бюджет на приемите 540 млн. евро, към момента се очертава известна липса на интерес от страна на бенефициентите в гореописаните инвестиции – във фокус област 5В, при налични 70 млн. евро, налице е само един договор, за 0.3 млн. евро публични средства. В рамките на последния прием, след процедура за „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност“, се очаква да бъдат договорени още до 15-16 млн. евро публични средства, които след изпълнение на проектите и обществените поръчки по тях се очаква да намалееят с около 6-10%.

В тази връзка, и тъй като средствата като обем реално са договорени, но за други инвестиции, в друг приоритет (шести), предложението на УО е средства в размер на 55 млн. евро публични средства да бъдат

прехвърлени от Приоритет 5, ФО 5С към Шести приоритет – фокус област 6В, като част от изменението, несвързана с прехвърляне на суми между мерки.

3. Прехвърлянето на средства от Подмярка 7.3. „Широколентова инфраструктура, включително нейното създаване, подобрене и разширяване“ е наложително поради следните мотиви:

В съответствие с Актуализираната Стратегия за развитие на електронното управление в Република България 2019 - 2023 г. и актуализирания Национален план за ширококолентова инфраструктура за достъп от следващо поколение Свързана България, през 2021 г. УО на ПРСР обяви прием за подаване на проектно/и предложение/я с краен срок 1 юни същата година, в който срок единственият определен в ПРСР като допустим кандидат – Държавна агенция „Електронно управление“ (ДАЕУ) е подала чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България 2020 (ИСУН) до ДФЗ-РА проектно предложение със заявени разходи в размер на левовата равностойност на 42 млн. евро.

В процеса на администриране на проектното предложение от назначената комисия в ДФ „Земеделие“ и преди сключване на договор с бенефициента ДАЕУ, кандидатът входираща писмо, с което оттегли проектното си предложение поради следните мотиви:

1. С Решение за приемане на структура на Министерския съвет на Република България, прието на 13.12.2021 г., българските власти приеха създаването на Министерство на електронното управление, което да изпълнява функциите като правопреемник на Държавна агенция „Електронно управление“. След изменението и допълнението на Закона за електронното управление, прието и обнародвано в Държавен вестник на 22.02.2022 г. (изм.и доп. ДВ. Бр. 15 от 22 февруари 2022 г.), е създадена ликвидационна комисия, която да уреди всички правоотношения във връзка със закриването на ДАЕУ.

Именно закриването на агенцията поставя в невъзможност изпълнението на проекта, тъй като ДАЕУ е определен и като единствен допустим кандидат в ПРСР 2014-2020 г.

2. В актуализирания Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) се посочва, че правопреемникът на ДАЕУ ще изпълнява проект в партньорство с Министерство на транспорта и съобщенията. Предвидените дейности по проекта по НПВУ по същество представляват изграждане на ширококолентова инфраструктура (включително изграждане на пасивна такава и инсталиране на активно оборудване) във всички общински центрове определени като „бели и сиви зони“, с което се припокриват интервенциите по подмярка 7.3.

Така възникналите обстоятелства поставят в невъзможност единственият определен като допустим кандидат в ПРСР, а именно ДАЕУ, да изпълни проектното предложение по подмярка 7.3., тъй като:

- кандидатът е в процедура по ликвидация;
- заложените в проектното предложение по подмярка 7.3 разходи и дейности са предвидени за финансиране в актуализирания вариант на НПВУ.

От друга страна, тъй като в Дейност 1 „Развитие на държавната опорна мрежа чрез увеличаване на преносния ѝ капацитет и осигуряване на свързаност до всички общински центрове“ и Дейност 2 „Подобряване на свързаността на периферните слаборазвития и селски райони и разгръщане на ММГК“ от Компонент 7 „Цифрова свързаност“, П18 „Широкомасщабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“ е предвидено свързване на всички общински центрове, вкл. и изграждане на трасета в „белите зони“, може да се счита, че чрез изпълнението на заложените дейности по НПВУ ще се осигури 100 % ширококолентова свързаност на територията на страната.

В тази връзка, възможността за изпълнение на заложените дейности в подмярка 7.3 от ПРСР чрез разписаните приоритетни дейности в НПВУ освобождава финансов ресурс в размер на 42 млн. евро. С оглед на минимизиране риска от неусвояване и загуба на средства за преходния период на действие на ПРСР, УО предприема тези действия за преalloкиране на тези средства.

Тази част на изменението се предвижда да доведе до необходимост от промяна в целевите стойности на показателите за изпълнение, в т.ч. ключовите индикатори на ПРСР 2014-2020, тъй като средствата, разпределени за тази подмярка са единствените такива в област с поставен акцент 6В) „Подобряване на достъпа до информационни и комуникационни технологии (ИКТ), използването и качеството им в селските райони“.

Изменението не се очаква да повлияе негативно на държавния бюджет, тъй като за прехвърляните средства от ЕЗФРСР между приоритети вече е обезпечено национално финансиране при стартирането на ПРСР 2014-2020 г..

4. Остатъчни средства, предложени за извеждане от Подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата“.

Подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата“ е с текущ бюджет 60 830 000 евро публични средства, като до момента са проведени два приема, през 2016 и 2020 г. Общо договорените средства са в размер на 22,3 млн. евро публични средства, като в процес на разглеждане са едва 0.2 млн. евро. До края на програмния период не се предвижда следващ прием, предимно поради липса на време за последващо договаряне и изпълнение. Остатъчните средства, отчитайки разглежданите такива, са в размер на 4.9 млн. евро публични средства, които се предлага да бъдат пренасочени вътре в мярка 7 - към подмярка 7.2.

5. Остатъчни средства, предложени за извеждане от мерки с плащане на площ - Мярка 10 „Агроекология и климат“, Мярка 11 „Биологично земеделие“, Мярка 12 “Плащания по „Натура-2000” и Рамковата директива за водите“, и Мярка 13 “Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения“.

След получена информация от ДФЗ-РА, съдържаща подробен прогнозен разчет на средствата, необходими за покриване на всички текущи ангажименти, включително до края на 2025 календарна година, когато приключва разплащането по програмен период 2014-2020, са налице средства, които е възможно да не бъдат усвоени при сегашните нива на заявяване. Следва да се има предвид, че в случай на недостиг на средства в следващите 2 г., такива ще бъдат прехвърлени към съответните мерки с плащане на площ. В допълнение, промяната във финансовите параметри на тези мерки не се предвижда да повлияе на заложените стратегически цели за площ – т.е. показателите за площ не се предвижда да бъдат променяни, тъй като като цяло са постигнати в задоволителна степен, а и не се предвижда заявяване на площи много над текущо заявяваните по тези мерки.

6. Извеждане на средства от Мярка 21 - Извънредно временно подпомагане за земеделските стопани и МСП, които са особено засегнати от извънредното положение във връзка с COVID-19.

След промените, внесени чрез десето изменение на ПРСР 2014-2020 г., Мярка 21 е с бюджет 41 107 655 евро от ЕЗФРСР, или 48 361 947 евро публични средства, който е разпределен между три подмерки:

- Подмярка 21.1 „Изключителна и временна подкрепа за земеделските стопани COVID 1“, която осигурява подкрепа, чрез предоставяне на финансова помощ под формата на еднократно платима сума на земеделски стопани, извършващи земеделска дейност в секторите “Растениевъдство”, “Животновъдство” и “Пчеларство”;
- Подмярка 21.2 „Изключителна и временна подкрепа за земеделските стопани COVID 2“, която осигурява подкрепа, чрез предоставяне на финансова помощ под формата на еднократно плащане на земеделски стопани, извършващи земеделска дейност в секторите “Птицевъдство”, “Свиневъдство” и “Други селскостопански култури”;
- Подмярка 21.3 „Изключителна и временна подкрепа за МСП и групи и организации на производители COVID 3“, която осигурява подкрепа, чрез еднократна помощ, насочена към малки и средни предприятия и признати групи и организации на производители.

Приемите по подмерки 21.1 и 21.2 са проведени в периода 19.8.2020 г. - 21.9.2020 г. (общо за подмерки 21.1 и 21.2), и 17.05.2021 - 04.06.2021 (само за подмярка 21.1), а приемът по подмярка 21.3 е проведен в периода 26.10.2020 г. - 13.11.2020 г.

По трите подмерки на мярката са подпомогнати над 30 хиляди земеделски стопани, и над 170 малки/средни предприятия.

Към 31 декември 2021 г. разплатените средства по подмярка 21.1 са в размер на 37 745 811 евро публични средства, по подмярка 21.2 са разплатени суми в размер на 491 676 евро публични средства, а разплатените средства по подмярка 21.3 са в размер на 3 880 357 евро публични средства.

Общо всички плащания към бенефициенти, извършени по мярката към 31 декември 2021 г. са в размер на 42 117 844 евро публични средства. Тъй като плащания по мярката не са допустими след 31.12.2021 г., остатъчните средства в размер на 6,24 млн. евро се предвижда да бъдат изведени от съответните фокус области, и да бъдат добавени към новоразработената мярка 22, свързана с намаляване последиците от възникналата криза в Украйна.

II. Прехвърляне на средства към мерки от ПРСР 2014-2020 г., по които предстои финансиране на проектни предложения в рамките на стартирани процедури, вкл. финансиране на нови процедури и мерки

1. Осигуряване на финансово обезпечение на 83 445 789 евро публични средства (163 203 274 лв.), за покриване изцяло на стартиралите процедури над финансовия ресурс по подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода (ПРСР) 2014 – 2020 г.

Програмата за развитие на селските райони е ключов инструмент, чрез който се подпомага социално-икономическото развитие на селските райони в страната. За приема на проекти през 2022 г., по подмярка 7.2 се прилага новата националната дефиниция, която определя като „селски райони“ общините, в които няма населено място с население над 15 000 души. Съгласно тази дефиниция, 215 общини от общо 265 общини в България са класифицирани като селски район и заемат 81% от територията и 39% от населението на страната.

Устойчивото социално-икономическо развитие на селските райони е неразривно свързано със съществуващата инфраструктура и качеството на предлаганите услуги за населението в селските райони. Недостигът на инвестиции за обновяване на съществуващата инфраструктура и неадекватното качество на предлаганите услуги (спрямо градовете) е основният елемент, който продължава да разширява границите на развитие между селските и градските райони в България и който, освен това е пречка за създаването на равни възможности в социално-икономическото развитие на селските райони. Тези фактори водят до влошаване на качеството на живот в селските райони и застрашават способността им да задържат населението и да привличат инвестиции, което ги поставя в социално-икономически спад.

Подмярка 7.2 от Мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от ПРСР 2014 – 2020 г. е с определен индикативен бюджет от 620 295 322 евро публични средства, който представлява 16% от общия бюджет по Програмата, и е изцяло насочена към подпомагане на малка по мащаби инфраструктура на територията на селските райони, включително инвестиции в следните дейности: водоснабдяване и канализация, улици, общински пътища, енергийна ефективност на общински сгради, култура, образование и други.

За периода на прилагане на ПРСР 2014-2020 г. Управляващият орган на Програмата е насочвал тези средства към кандидати общини за инвестиции на територията на селските райони в страната, чрез обявяване на приеми за подбор на проектни предложения, обявени съответно през 2016 и 2018 година.

Вследствие на големия интерес и успешното прилагане на подмярката, към настоящия момент има сключени 691 броя договори с кандидати общини на обща стойност на одобрената субсидия в размер на 553 млн. евро публични средства.

Анализът на данните, предоставени от Държавен фонд „Земеделие“ показва, че най-голям интерес и респективно най-голям недостиг на средства се очертава за реализирането на дейности за транспортна инфраструктура, водоснабдителни системи и съоръжения и енергийна ефективност на общински сгради.

Съгласно направеният анализ, за пътища са подадени 188 броя проектни предложения със стойност на заявените разходи от близо 481 млн. евро, от които със сключени договори са едва 51 броя с обща стойност на одобрената безвъзмездна помощ в размер на 190 млн. евро; за улици са постъпили 352 броя проектни предложения със стойност на заявените разходи в размер на близо 280 млн. евро, от които одобрени 202 броя с обща стойност на одобрената безвъзмездна помощ в размер на 127 млн. евро; за подобряване на енергийната

ефективност на общински сгради са постъпили 51 броя проектни предложения със стойност на заявените разходи в размер на близо 14 млн. евро, от които одобрени 40 броя с обща стойност на одобрената безвъзмездна помощ в размер на 7 млн. евро.

Решението за обявяване на прием на проектни предложения през 2022 г. е взето на база горепосочените данни – приемите по четирите процедури са за дейности, по които има най-голям интерес и респективно най-голям недостиг на средства. Процедурите са обявени с частично наличен бюджет, за който е поет ангажимент да бъдат осигурени средства със следващо изменение на ПРСР, предимно от остатъчни средства по Подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата“, както и със средствата от подмярка 7.3. „Широколентова инфраструктура, включително нейното създаване, подобрене и разширяване“.

1.1. Осигуряване на възможност за обезпечение на до 15 000 000 евро публични средства (29 337 000 лв.), включително за финансово обезпечаване в случай на провеждане на извънредни целеви процедури за общини, пострадали от наводненията в Южна България по подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“. УО счита, че в допълнение към финансовата помощ, оказвана от държавата на засегнатите от бедствието общини, може да се приложи и подхода за тяхното целево подпомагане чрез ПРСР 2014-2020 г.

2. Въвеждане на Мярка 22 “Извънредно временно подпомагане за земеделски стопани и МСП, които са особено засегнати от последиците от руското нашествие в Украйна“

С оглед предприемане на съгласувани мерки на европейско ниво за преодоляване на последиците от военните действия е приет Регламент (ЕС) 2022/1033 на Европейския парламент и на Съвета от 29.06.2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1305/2013 във връзка със създаване на условия за прилагане на специална мярка за извънредно временно подпомагане от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) в отговор на последиците от руското нашествие в Украйна.

С Регламента се дава право на държавите членки да предоставят извънредна временна подкрепа на засегнатите от военния конфликт между Русия и Украйна земеделски стопани и малки и средни предприятия, занимаващи се с преработка, предлагане на пазара или развитие на селскостопански продукти, включени в Приложение I на Договора за функционирането на ЕС, или на памук. Общият размер на финансовия ресурс по мярката не може да превишава 5% от общото участие на ЕЗФРСР в Програмата за развитие на селските райони за периода 2021-2022 г. (ПРСР) или близо 64,5 млн. лева.

Подпомагането е под формата на еднократно платима сума, изплатена до 15.10.2023 г., въз основа на заявления за подпомагане, одобрени от съответния компетентен орган до 31.03.2023 г.

Съответните фокус области, в които се предвижда да бъдат насочени средствата са аналогични с другата извънредна мярка 21 – за бенефициенти „земеделски стопани“ – фокус област 2А) „Подобряване на икономическите резултати на всички земеделски стопанства и улесняване на реструктурирането и модернизиранието на стопанствата, особено с оглед на увеличаването на пазарното участие и ориентация и на разнообразяването в селското стопанство“, и за бенефициенти МСП – фокус област 6А) „Улесняване на разнообразяването, създаването и развитието на малки предприятия, както и разкриването на работни места“.

Предвижда се подпомагането на около 30 хиляди земеделски стопани, и около 200 преработватели, като съответните стойности ще бъдат въведени като показатели за изпълнение в плана на показателите.

В мярката са включени две подмерки в зависимост от вида на допустимите кандидати – земеделски стопани и МСП. Подмярката, насочена към подпомагане на МСП, ще бъде разработена и включена в обхвата на мярка 22 на по-късен етап.

Подмярка 22.1. „Извънредно временно подпомагане за земеделски стопани, които са особено засегнати от последиците от руското нашествие в Украйна“ е разработена за земеделските стопани. Те продължават да бъдат изправени пред изключителни трудности при осъществяване на основната си дейност и в краткосрочен план увеличението на производствените разходи крие риск от свиване на съществуващото производство или дори фалити. Особено уязвими са чувствителните сектори „Растениевъдство“ и „Животновъдство“.

Фокусът на подкрепата по мярката, финансирана от ЕЗФРСР, е насочен към земеделските стопанства, отглеждащи плодове, зеленчуци, винени лозя, слънчоглед, маслодайни рози, култивирани гъби, млечни и месодайни крави, телета за угояване, биволи, овце-майки и кози-майки.

Изчисленията показват, че разходите за производство на плодове и зеленчуци нарастват средно с около 23% през второто тримесечие на 2022 г. спрямо 2021 г. на годишна база, докато цените на продукцията отбелязват увеличение средно с 19,7% през аналогичния период. Тези производствени направления формират отрицателна норма на рентабилност, която в периода април-юни 2022 г. се понижава допълнително със средно 4,9 процентни пункта при зеленчуците и с 3,1 процентни пункта при плодовете.

Лозаро-винарският сектор претърпя значителни загуби вследствие от затварянето на ресторантьорския, хотелиерския и туристическия бизнес в условията на пандемичното разпространение на COVID-19. От една страна, производствените разходи за второто тримесечие на 2022 г. бележат ръст от 25,6%, а от друга страна, е налице несигурност по отношение на изкупуването на винено грозде, свързана с ограничените възможности за реализация на вина на международните пазари. Загубата на пазари на вино в Русия и Беларус за големите производители в ЕС увеличава конкурентния натиск на европейския и на пазарите на трети страни, което води до негативни ефекти и за българския сектор.

Разчетите за стопанствата, отглеждащи слънчоглед, показват нарастване на техните производствени разходи през второто тримесечие на 2022 г. спрямо 2021 г. със средно 48,3%, докато за същия период продукцията поскъпва средно с 46%.

Пазарната конюнктура се отразява особено негативно на малките и средните стопанства, отглеждащи слънчоглед на площ под 150 ха. Данните от Системата за земеделска счетоводна информация показват, че тази категория стопанства правят значително повече разходи за производство на единица продукция, в сравнение с по-големите стопанства в сектора.

Производството на слънчоглед не е в обхвата на държавната помощ за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна.

Производството на култивирани гъби не получава подкрепа по нито един от прилаганите от България инструменти за преодоляване на негативните последици от руското нашествие в Украйна, финансирани с европейски или национални средства. В същото време ликвидността на земеделските стопани в това направление се влошава в резултат от наложилата се неблагоприятната пазарна ситуация. През второто тримесечие на настоящата година разходите за производство на култивирани гъби са се увеличили с близо 22,2% спрямо 2021 г., докато средната цена на продукцията бележи ръст от 10,3%. Това води до силно намаляване на brutния маржин за производителите и тяхната икономическа стабилност е поставена под реална заплаха.

Сектор „Розопроизводство“ продължава да изпитва трудности, свързани с нестабилност и непредсказуемост на пазарите на розово масло и непрекъснато нарастващи цени на средствата за производство. Общите производствени разходи при отглеждането на маслодайни рози за второто тримесечие на 2022 г. бележат ръст от 21,7% спрямо 2021 г., а разходите за горива, торове и продукти за растителна защита се увеличават с близо 69% за същия период. Военното нашествие в Украйна допълнително дестабилизира пазара на розово масло, ограничава възможностите за реализация на продукцията и потиска изкупните цени на розовия цвят.

Ситуацията в животновъдството не се различава съществено предвид рязкото поскъпване на фуражите, които са основен елемент в производствените разходи в сектора. През второто тримесечие на 2022 г. фуражите поскъпват с 34,3% спрямо 2021 г., при увеличение на цените общо на животновъдната продукция от 22,7%. Всички производствени направления (млечни крави, месодайни крави, биволи, овце-майки и кози майки) формират отрицателна норма на рентабилност на разходите, която за настоящата година се понижава средно с 1,7 процентни пункта спрямо средната рентабилност за 2021 г., до стойност от минус 15%.

Сред чувствителните производства, изпитващи затруднения, е отглеждането на телета мъжки от 6 до 24 месечна възраст. Това направление традиционно се характеризира с ниска ефективност и съществува реален риск от преустановяване на дейност за немалка част от стопанските оператори в него, а пазарната нестабилност в последните месеци задълбочава допълнително съществуващите проблеми.

Отглеждането на млади животни от 6 до 24 месечна възраст не е предвидено за подпомагане по държавната помощ за преодоляване на негативното икономическо въздействие на руската агресия срещу Украйна.

С оглед изложеното, своевременното предоставяне на финансова подкрепа за земеделските стопани допринесе за съхраняване на производствения потенциал на агрохранителния сектор и за осигуряване на неговото нормално функциониране през следващите месеци.

В обобщение, по тази подмярка ще се подпомагат земеделски стопани, които осъществяват стопанска дейност на територията на цялата страна, в особено засегнати от руското нашествие в Украйна, сектори. Други условия за допустимост включват земеделските стопани да са кандидатствали за подпомагане по схемите за обвързано производство и т.нар. зелени директни плащания – за кандидатите, които отглеждат кози-майки, овце-майки, плодове, зеленчуци или да имат регистрация в регистъра на земеделските стопани – при отглеждане на култивирани гъби и телета за угояване от 6 до 24 месеца. Процедурата по администриране на заявленията за подпомагане е облекчена. Предвижда се подаване на заявления за подпомагане и одобрение на база наличната информация в Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните – ВетИС, както и наличната информация от Интегрирана система за администриране и контрол и т.н.

III. Други изменения в ПРСР 2014-2020

Нестартиране на Подмярка 12.2. „Компенсаторни плащания за гори в Натура 2000“ и Подмярка 12.3. „Компенсаторни плащания за земеделски площи в речен басейн с план за управление“, първоначално предвидени за прилагане по ПРСР 2014-2020

Подмярка 12.2. "Компенсаторни плащания за гори в Натура 2000"

Индикативният бюджет на подмярката е 1 871 027 евро публични средства (1 403 270 евро от ЕЗФРСР, при интензитет 75%). Във финансовия план на ПРСР 2014-2020 (гл. 10 "Финансов план") същият е разпределен като част от общия бюджет, разполагам по Мярка 12.

Допустимите кандидати са частни горски стопани и сдружения на частните горски стопани. Обхватът на тази подмярка включва всички горски територии, попадащи в обхвата на защитените зони по Натура 2000, за които са издадени заповеди за обявяването им, с разписани конкретни режими/ограничения/забрани за горскостопански дейности.

Подпомагането би следвало да се предоставя под формата на годишни плащания на хектар горска територия за компенсиране на наложени режими/ограничения за горскостопански дейности включени в заповедта за обявяване на съответна зона от Натура 2000.

Предложението на УО на ПРСР е за нестартиране на подмярката, и извеждането на бюджета към вече действащата подмярка 12.1, поради следните причини:

- Подмярката не е подробно разписана в ПРСР 2014-2020 г., съответно към момента не е одобрена от ЕК. Тези действия ще отнемат повече от 6 месеца, което обезсмисля стартирането ѝ в самия край на програмния период.
- Липсват данни за горските територии в географска информационна система (ГИС) и по такъв начин те не могат да бъдат въведени в ИСАК. Това е съществен недостатък, и сериозна пречка за прилагане на площи компенсаторни мерки, тъй като липсва адекватна система за контрол.

Подмярка 12.3. „Компенсаторни плащания за земеделски площи в речен басейн с план за управление“

Подмярката не е разработвана, индикативен бюджет не е определян.

Предложението на УО на ПРСР е нестартиране на подмярката поради следните причини:

- Подмярката не е подробно разписана в ПРСР 2014-2020 г., съответно към момента не е одобрена от ЕК. Тези действия ще отнемат повече от 6 месеца, което обезсмисля стартирането ѝ в самия край на програмния период.
- В съответствие с чл. 30 от Регламент 1305 от 2013 г. „Плащанията по „Натура 2000“ и Рамковата директива за водите, финансовата подкрепа по мярката се отпуска годишно за хектар земеделска земя, за да компенсира бенефициерите за допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи от неблагоприятните условия във въпросните райони, свързани с изпълнението на Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО, както и на Рамковата директива за водите.

Предложението за прехвърляне на планираните финансови средства се базира на изискванията, установени в параграф 4 на чл. 30 от Регламент 1305 от 2013 г., където е определено, че финансова подкрепа

за земеделските стопани във връзка с Рамковата директива за водите може да се отпуска само по отношение на специфични изисквания, които са:

- въведени в Рамковата директива за водите и са в съответствие с програмите от мерки, които са част от плановете за управление на речните басейни и надхвърлят мерките, изисквани във връзка с прилагането на правото на Съюза в областта на защитата на водите;
- надхвърлят законоустановените изисквания за управление и стандартите за добро земеделско и екологично състояние, предвидени в глава I на дял VI от Регламент (ЕС) № 1306/2013, и приложимите критерии и минимални дейности, установени съгласно член 4, параграф 1, буква в), подточки ii) и iii) от Регламент (ЕС) № 1307/2013;
- надхвърлят равнището на защита, предвидено в действащото право на Съюза към момента на приемане на Рамковата директива за водите, както е установено в член 4, параграф 9 от същата директива;
- налагат съществени промени в начина на използване на земята и/или съществени ограничения в селскостопанската практика, които водят до значителна загуба на доходи.

Приетите планове за управление на речните басейни 2016 – 2021 г. (ПУРБ) и програмите за изпълнението им не предвиждат мерки и дейности с компенсаторен характер, която компенсация може да се отпуска в съответствие с изискванията на параграф 1 на чл. 30 от Регламент 1305 от 2013 г. за хектар земеделска площ, за да компенсира бенефициерите за допълнителните разходи и пропуснатите доходи, произтичащи и свързани с изпълнението на Рамковата директива за водите.

В програмите за изпълнение на плановете за управление на речните басейни 2016-2021 г. (ПУРБ) в частта „Земеделие“ не се предвиждат ангажименти към земеделски площи, които да изискват от земеделските стопани при извършване на земеделска дейност да спазват допълнителни изисквания отвъд въведените задължения за кръстосано съответствие, т.е мерките и съответстващите им дейности са задължения в ДЗЕС и ЗИУ, и не могат да бъдат компенсирани в съответствие с предвиденото в параграф 4, чл. 30 от Регламент 1305 от 2013 г.

В допълнение, към настоящия момент в процедура по приемане са плановете за управление на речните басейни 2022 – 2027 г., но същите все още не са приети.

IV. Очаквано въздействие на изменението върху бюджета

С настоящото предложение за изменение се предвижда извеждане на общо 158 447 896 евро от ЕЗФРСР (на тази сума отговарят 195 275 684 евро публични средства в мерките, от които се прави дедукцията), от гореописаните мерки и подмерки.

На същата сума ЕЗФРСР, прехвърлена към предложените мерки/подмерки, отговарят 186 409 289 евро публични средства, поради различния интензитет на ЕЗФРСР за някои от мерките.

Като резултат, разполагаемите средства от ЕЗФРСР остават без промяна – а именно 3 129 044 775 общо за ПРСР 2014-2020, а публичната помощ намалява с 8 866 395, от 3 795 425 418 до 3 786 559 023 евро публични средства. В тази връзка, промяната не оказва негативно влияние нито върху европейския, нито върху държавния бюджет.

V. Очаквано въздействие на изменението върху показателите

Прехвърлянето на средства от Подмярка 7.3. „Широколентова инфраструктура, включително нейното създаване, подобрене и разширяване“ се предвижда да доведе до необходимост от промяна в целевите стойности на показателите за изпълнение, в т.ч. ключовите индикатори на ПРСР 2014-2020, тъй като средствата, разпределени за тази подмярка са единствените такива във фокус област 6В) „Подобряване на достъпа до информационни и комуникационни технологии (ИКТ), използването и качеството им в селските райони“.

От промяната ще бъдат повлияни показателите „Брой жители, които се ползват от нова или подобрена ИТ инфраструктура (напр. широколентов интернет)“, „Общо публични разходи (в евро)“, „Брой операции, получаващи подкрепа за инвестиции в широколентова инфраструктура и достъп до нея, в т.ч. електронно

правителство (7.3)“, както и показателят Т24 „Процент от населението в селските райони, което се възползва от нови или подобрени услуги/инфраструктура (ИКТ) (област с поставен акцент 6В)“.

С тази промяна, изменението на ПРСР 2014-2020 се предвижда да бъде окачествено като „стратегическо“ – съгласно чл. 11, т. а), и) от Регламент № 1305/2013 - „i) промяна в програмната стратегия чрез промяна с повече от 50 % в количествено изразен резултат, свързан с област с поставен акцент“.

Във връзка с прехвърлянето вътре в подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“, от фокус област 5С (5В на кирилица) „Улесняване на доставките и използването на възобновяеми източници на енергия, на странични продукти, отпадъци и остатъци, и други нехранителни суровини за целите на биоикономиката“, където при програмирането на ПРСР е предвидено по подмярка 7.2 да се подпомагат публични проекти за инвестиции във ВЕИ за собствено потребление, към Шести приоритет на Програмата – фокус област 6Б) „Стимулиране на местното развитие в селските райони“, се намалява показателят за брой проекти от 120 на 40, и съответно сумите от 70 млн. евро до 15 млн. евро във фокус област 5В, както и съответното увеличение на сумите с 55 млн. евро и 40 броя във фокус област 6Б) „Стимулиране на местното развитие в селските райони“ по отношение на Мярка 7.

По отношение на предложените за извеждане средства от мерки с плащане на площ - Мярка 10 „Агроекология и климат“, Мярка 11 „Биологично земеделие“, Мярка 12 „Плащания по „Натура-2000“ и Рамковата директива за водите“, и Мярка 13 „Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения“, промяната във финансовите параметри на тези мерки не се предвижда да повлияе на заложените стратегически цели за площ (с изключение на извеждането на показателите, заложені предварително в системата за нестартиралата подмярка 12.2, които са разпределени в Приоритет 4) – т.е. показателите за площ не се предвижда да бъдат променяни, тъй като като цяло са постигнати в задоволителна степен за мерките, които са стартирали към момента, а и не се предвижда заявяване на площи много над текущо заявяваните по тези мерки. Единствените промени се предвижда да бъдат по отношение стойностите на показателите в чисто финансов аспект.

Изменението като цяло е съобразено и с минималните заложені суми за околна среда (чл. 59, ал.6 от Регл. 1305/2013), както и за т.нар. „no backslide principle“, съгласно който тази сума трябва да бъде като съотношение над 35.7%.

Приложение 4.

Предложение за промяна на текста на подмярка 7.2 „Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия“ от Мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от ПРСР 2014-2020 г.

Управляващият орган на ПРСР предлага да се направи промяна на периода, в рамките на който не се предвижда да се изграждат или реконструират ВиК системи при дейностите за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, улици, тротоари и съоръжения, и принадлежностите към тях. Разписаният към настоящия момент текст изисква да не се предвижда изграждане или реконструкция на ВиК системи за период от седем години от датата на кандидатстване. УО счита, че този период следва да се прецизира и изискването да се прилага от въвеждане в експлоатация на инвестицията по сключения административен договор до края на мониторинговия период.

Практиката показва, че е необходимо да се въведат ясни граници, в рамките на които бенефициентите да бъдат задължени да не планират извършването на реконструкция на ВиК системи при дейностите, свързани

със строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, улици, тротоари и съоръжения, и принадлежностите към тях.

Действащото изискване не позволява реконструкция на ВиК системите под пътната/уличната мрежа в случаите на възникнала обективна необходимост или при настъпването на форсмажорни обстоятелства. Също така, опитът от прилагане на подмярката сочи, че след изтичане на мониторинговия период контролът от страна на Разплащателната агенция за спазване на заложеното изискване е трудно осъществим.

№	Част от ПРСР, в която се прави предложение за промяна	Настоящ текст на мярка 7.2 ПРСР	Предложение за нов текст в мярка 7.2 от ПРСР
	<p>Подмярка 7.2 „Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия“</p>		
1	<p>8.2.6.3.1.6. Условия за допустимост</p>	<ul style="list-style-type: none"> Дейности за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, улици, тротоари и съоръжения, и принадлежностите към тях са допустими, ако са изградени или реконструирани ВиК системите или не се предвижда да се изграждат или реконструират ВиК системи за период от седем години от датата на кандидатстване. 	<ul style="list-style-type: none"> Дейности за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, улици, тротоари и съоръжения, и принадлежностите към тях са допустими, ако са изградени или реконструирани ВиК системите или не се предвижда да се изграждат или реконструират ВиК системи за <u>периода от въвеждане в експлоатация на инвестицията по сключения административен договор до края на мониторинговия период.</u>

Приложение 5.

Предложение на УО за извършване на техническа корекция на критерий 3 от критериите за подбор на проектни предложения с включени инвестиции за реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност по подмярка 7.2.

Критерии за подбор на проектни предложения с включени инвестиции за реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност		Точки
1	Изграждане и/или реконструкция на инфраструктура в Северозападен район. Проектът се реализира на територията на община, разположена в границите на Северозападен район на Р. България	3
1.1	Проектът се реализира на територията на община от областите Плевен или Ловеч.	2
1.2	Проектът се реализира на територията на община от областите Видин, Враца или Монтана.	3
2	Брой население, което ще се възползва от подобрените основни услуги и обхвата на териториално въздействие.	22
2.1	Инвестициите по проекта се изпълняват в едно или повече населени места, разположени на територията на общината, с общо население до 2000 души (по данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване). Отчита се броят на населението на цялата община, в която се изпълняват инвестициите.	10
2.2	Инвестициите по проекта се изпълняват в едно или повече населени места, разположени на територията на общината, с общо население от 2001 до 4000 души (по данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване). Отчита се броят на населението на цялата община, в която се изпълняват инвестициите.	13
2.3	Инвестициите по проекта се изпълняват в едно или повече населени места, разположени на територията на общината, с общо население от 4001 до 6000 души (по данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване). Отчита се броят на населението на цялата община, в която се изпълняват инвестициите.	16
2.4	Инвестициите по проекта се изпълняват в едно или повече населени места, разположени на територията на общината, с общо население от 6001 до 8000 души (по данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване). Отчита се броят на населението на цялата община, в която се изпълняват инвестициите.	19
2.5	Инвестициите по проекта се изпълняват в едно или повече населени места, разположени на територията на общината, с общо население над 8001 (по данни на Националния статистически институт към края на годината, предхождаща датата на кандидатстване). Отчита се броят на населението на цялата община, в която се изпълняват инвестициите.	22

3	Проекти, насочени към производство на енергия за собствено потребление от възобновяеми енергийни източници. Отчита се стойността на разходите за закупуване на оборудване за изграждането на съоръжения за производство и съхранение на електроенергия от възобновяеми енергийни източници като процентно изражение от общо одобрените инвестиционни разходи по проектното предложение.	9
3.1	Проектното предложение включва разходи за инвестиции в производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление на стойност от 10 % до 20 % от общо одобрените инвестиционни разходи по проектното предложение.	5
3.2	Проектното предложение включва разходи за инвестиции в производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление на стойност от 20,01 % до 30 % от общо одобрените инвестиционни разходи по проектното предложение.	7
3.3	Проектното предложение включва разходи за инвестиции в производство на енергия от ВЕИ за собствено потребление на стойност над 30,01 % от общо одобрените инвестиционни разходи по проектното предложение.	9
Максимален брой точки по критериите:		34
Подпомагат се проектни предложения, които са получили минимален брой от 13 точки по критериите за подбор.		

Приложение 6.

Предложение за промяна на текста на подраздел 8.1. „Описание на общите условия, прилагани за повече от една мярка, включително и когато е приложимо, определение на селски район, основни параметри, кръстосано съответствие, предназначение на финансовите инструменти, предназначение на авансите и общи разпоредби за инвестиции, включително разпоредбите на членове 45 и 46 от Регламент (ЕС) № 1305/2013“ от Раздел 8 „Описание на избраните мерки“ от ПРСР 2014-2020 г. (прецизиран текст на 11.11.2022 г.)

Управляващият орган на ПРСР 2014-2020 г. предлага да се прецизира текста на подраздел 8.1. „Описание на общите условия, прилагани за повече от една мярка, включително и когато е приложимо, определение на селски район, основни параметри, кръстосано съответствие, предназначение на финансовите инструменти, предназначение на авансите и общи разпоредби за инвестиции, включително разпоредбите на членове 45 и 46 от Регламент (ЕС) № 1305/2013“, в който е предвидено, че „Капацитетът на инсталациите в проекти за производства на енергия от ВЕИ, които са обект на подпомагане не трябва да надвишават мощност от 1 мегават“ с допълнението, че това изискване се отнася само за мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ и за мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“.

Към настоящия момент в подмерки 4.1 „Подкрепа за инвестиции в земеделските стопанства“, 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ и 6.4 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ е предвидено изискването „Капацитетът на инсталациите в проекти за производства на енергия от ВЕИ, които са обект на подпомагане не трябва да надвишават мощност от 1 мегават“.

Във връзка със създалата се икономическа ситуация, довела до значително увеличение на цените за енергия, в Закона за енергията от възобновяеми източници бяха направени промени, като се предостави възможност краен клиент да изгради енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници върху покривни и фасадни конструкции на сгради, присъединени към електропреносната, електроразпределителна или затворена електроразпределителна мрежа и върху

недвижими имоти към тях в урбанизирани територии, енергията от които ще се използва само за собствено потребление, като общата инсталирана мощност на енергийните обекти може да бъде до два пъти размера на предоставената мощност, но не повече от 5 MW.

С цел синхронизиране на текстовете на ПРСР 2014-2020 г. с разпоредбите на Закона за енергията от възобновяеми източници по отношение на мерките, които не са свързани с инвестиции в земеделските стопанства, преработка/маркетинг на селскостопански продукти и/или инвестиции в неземеделски дейности, както и с цел залагане на изисквания, водещи до осъществяване на ефективен контрол при извършването на административните проверки и проверките на място от страна на Разплащателна агенция, се предлага заложеното изискване в подраздел 8.1. на ПРСР да се прилага само по отношение на проекти за производства на енергия от ВЕИ по мярка 4 и по мярка 6.

№	Част от ПРСР, в която се прави предложение за промяна	Настоящ текст от Раздел 8 „Описание на избраните мерки“ от ПРСР	Предложение за нов текст в Раздел 8 „Описание на избраните мерки“ от ПРСР
	8. Описание на избраните мерки		
1	8.1. Описание на общите условия, прилагани за повече от една мярка, включително и, когато е приложимо, определение на селски район, основни параметри, кръстосано съответствие, предназначение на финансовите инструменти, предназначение на авансите и общи разпоредби за инвестиции, включително разпоредбите на членове 45 и 46 от Регламент (ЕС) № 1305/2013	<ul style="list-style-type: none"> Капацитетът на инсталациите в проектите за производства на енергия от ВЕИ, които са обект на подпомагане не трябва да надвишават мощност от 1 мегават. 	<ul style="list-style-type: none"> Капацитетът на инсталациите в проектите по мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ и мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ за производства на енергия от ВЕИ, които са обект на подпомагане не трябва да надвишават мощност от 1 мегават.

Приложение 7.

Предложение за изменение в текста на подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги“ от мярка 2 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанство и услуги по заместване в стопанство“ от Програма за развитие на селските райони (ПРСР) 2014-2020 г.

Съгласно одобрената Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г., подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги“ има за цел да подпомогне създаването в България на консултантски капацитет на общински ниво чрез разширяването на териториалния обхват на НССЗ и създаване на мобилни общински центрове (офиси) за консултантски услуги към НССЗ – до 50 общински центъра с по 2-ма съветници, отделно по 1 регионален координатор за районите на планиране и 2 координатори на централно ниво.

В тази връзка, по процедура № BG06RDNP001-2.001 „Разширяване на териториалния обхват на Национална служба за съвети в земеделието чрез създаването на мобилни общински центрове (офиси) за

консултантски услуги“ е сключен административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ № РД 50-98 от 22.11.2021 г., който предвижда създаване на 28 общински центрове за консултантски услуги (мобилни офиси) на Национална служба за съвети в земеделието (НССЗ). Мобилните офиси ще са самостоятелни териториални звена към НССЗ и ще допълват дейността на областните офиси на Службата. Дейността на създадените 28 мобилни общински офиси обхваща земеделските стопани, извършващи дейност на територията на 96 общини от селските райони на страната, в т.ч. планински и отдалечени, трудно достъпни райони.

Съгласно ПРСР 2014-2020 г., допустими за подпомагане по подмярката са разходи за дълготрайни материални и нематериални активи стриктно свързани със създаването и функционирането на мобилните общинските центрове (офиси) в т.ч. разходи за софтуерни продукти, оборудване, обзавеждане и закупуване на автомобили.

Разходите за застраховки на дълготрайните материални активи са пряк разход, свързан със създаването и функционирането на мобилните общинските центрове (офиси). Освен това тези разходи са задължителни и особено за автомобилите, представляват значителен разход спрямо стойността на съответния актив и съответно е необходимо и тяхното покриване, за да се гарантира успешното функциониране на мобилните офиси.

В тази връзка, Управляващият орган на ПРСР 2014-2020 г. предлага изменение в текста на подмярка 2.2 от ПРСР 2014-2020 г., с който като допустим разход по подмярката да бъдат предвидени и разходи за застраховки на ДМА, включени в проекта (Таблица № 1 Предложение за изменение).

Предложеното изменение не е свързано с промяна в бюджета на подмярката, който остава непроменен.

Стар текст в ПРСР 2014-2020 г.	Предложение за нов текст в ПРСР 2014-2020 г.
<p>Раздел 8.2.2.3.3.5. Допустими разходи</p> <p>По подмярка 2.2. са допустими само разходи ясно свързани със стартирането на дейността на мобилните общинските центрове (офиси) и осигуряването на тяхната нормална работа и първоначално функциониране през първите 5 години от дейността им и по специално:</p> <ul style="list-style-type: none"> · разходи за дълготрайни материални и нематериални активи стриктно свързани със създаването и функционирането на мобилните общинските центрове (офиси) в т.ч. разходи за софтуерни продукти, оборудване, обзавеждане и закупуване на автомобили; · оперативни разходи стриктно свързани със създаването и функционирането на мобилните общинските центрове в т.ч. за гориво, комуникации, офис консумативи, ремонтни дейности и наем на помещенията, които ще се ползват от центровете; · разходи за служителите (съветниците) в мобилните общинските центрове (офиси) и за координаторите на регионално и централно ниво в т.ч. възнаграждения и командировъчни разходи ; · разходи за обучение на служителите (съветниците) в мобилните общинските центрове (офиси) и за координаторите на регионално и централно ниво ; · разходи за изработване, отпечатване и разпространение на информационни материали и за информационни мероприятия свързани с дейността на центровете. 	<p>Раздел 8.2.2.3.3.5. Допустими разходи</p> <p>По подмярка 2.2. са допустими само разходи ясно свързани със стартирането на дейността на мобилните общинските центрове (офиси) и осигуряването на тяхната нормална работа и първоначално функциониране през първите 5 години от дейността им и по специално:</p> <ul style="list-style-type: none"> · разходи за дълготрайни материални и нематериални активи стриктно свързани със създаването и функционирането на мобилните общинските центрове (офиси) в т.ч. разходи за софтуерни продукти, оборудване, обзавеждане и закупуване на автомобили, както и разходи за задължителни по българското законодателство застраховки на автомобилите и за застраховка пълно „Каско“, както и разходи за застраховка на останалите дълготрайните материални активи, предмет на подпомагане за рисковете, посочени в насоките за кандидатстване по подмярката; · оперативни разходи стриктно свързани със създаването и функционирането на мобилните общинските центрове в т.ч. за гориво, комуникации, офис консумативи, ремонтни дейности и наем на помещенията, които ще се ползват от центровете; · разходи за служителите (съветниците) в мобилните общинските центрове (офиси) и за координаторите на регионално и централно ниво в т.ч. възнаграждения и командировъчни разходи ; · разходи за обучение на служителите (съветниците) в мобилните общинските центрове

<p>Разходи, извършвани от НССЗ извън горепосочените и които не са свързани с дейността на мобилните общински офиси (в т.ч. на координаторите на регионално и централно ниво) няма да бъдат допустими.</p> <p>Разходи, извършени от звената на НССЗ извън мобилните общински офиси (в т.ч. координаторите на регионално и централно ниво) няма да бъдат допустими.</p>	<p>(офиси) и за координаторите на регионално и централно ниво ;</p> <ul style="list-style-type: none"> · разходи за изработване, отпечатване и разпространение на информационни материали и за информационни мероприятия свързани с дейността на центровете. <p>Разходи, извършвани от НССЗ извън горепосочените и които не са свързани с дейността на мобилните общински офиси (в т.ч. на координаторите на регионално и централно ниво) няма да бъдат допустими.</p> <p>Разходи, извършени от звената на НССЗ извън мобилните общински офиси (в т.ч. координаторите на регионално и централно ниво) няма да бъдат допустими.</p>
---	---

Приложение 8.

Допълнителна информация във връзка с 14-то изменение на ПРСР, представена от Управляващият орган, с която уведоми Комитета по наблюдение на ПРСР 2014-2020 г. за договорени промени в преговорния процес с Европейската комисия.

Уважаеми госпожи и господа, членове на Комитета за наблюдение на Програмата за развитие на селските райони (2014-2020),

С настоящето, бихме искали да ви представим за сведение допълнителна информация във връзка с 14-то изменение на ПРСР:

Икономическата криза, като следствие от глобалната пандемия от COVID-19 и конфликта в Украйна, доведе до прогресираща инфлация в цените на целия промишлен комплекс. Налице е инфлация в цените на строителна продукция, суровините, доставките и услугите, както и значително забавяне в осигуряването/доставката на стоки, суровини и продукти, използвани в сектор „Селско стопанство“.

Съгласно данни на Националния статистически институт (НСИ) през октомври 2022 г. месечната инфлация, измерена с индекса на потребителските цени (ИПЦ), е 0.9 % спрямо предходния месец, а годишната инфлация за октомври 2022 г. спрямо октомври 2021 г. е 17.6 %.

От друга страна, последните данни на НСИ показват, че средната брутна годишна работна заплата в сектор „Професионални дейности и научни изследвания“ за 2021 г. спрямо средната брутна годишна работна заплата в съответния сектор за 2019 г. се е повишила с над 15 %.

В тази връзка, за да се осигури възможност за индексирание на одобрените разходи в съответствие с нивото на инфлацията и за да се удължи срока за изпълнение на одобрени инвестиционни проекти, както и за да се отговори на пазарната ситуация, в т.ч. на пазара на труда, УО на ПРСР 2014-2020 г. извърши следните допълнения в Програмата:

В Раздел 8.1. Описание на общите условия, прилагани за повече от една мярка, включително и, когато е приложимо, определение на селски район, основни параметри, кръстосано съответствие, предназначение на финансовите инструменти, предназначение на авансите и общи разпоредби за инвестиции, включително разпоредбите на членове 45 и 46 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 се извърши корекция в крайният срок за изпълнение на проекти по инвестиционните мерки и се прави допълнение на текста, както следва:

Крайният срок за изпълнение на проекти по инвестиционните мерки е не по-късно от 1 октомври 2025 2023 г., освен ако не е предвидено друго в насоките за кандидатстване по конкретната процедура или в европейското законодателство.

Индексация на разходите.

Събитията в Европа в последните две години, включително икономическата криза като следствие от глобалната пандемия от COVID-SARS-2 и конфликта в Украйна, доведоха до прогресираща инфлация в цените на целия промишлен комплекс. Това обстоятелство наложи предприемането на методически и регулаторни мерки на национално ниво за преодоляване на последиците от прогресивната инфлация в цените на строителна продукция, доставки и услуги с оглед обезпечаване изпълнението и завършването на възложени дейности.

ППСР предвижда да анализира подкрепата на инфлационния риск чрез обективна и справедлива индексация на стойността на изпълнени и предстоящи за изпълнение дейности, чрез преценка на нуждата от индексирани на ниво бенефициент, чрез използване на методика за индексирани на разходите, за които се предоставя подпомагане по ППСР.

За целите на прилагане на индексацията за проекти по ППСР ще бъде извършен детайлен анализ, чрез който ще се определят максимален процент въз основа на съпоставка на данни, по отношение на наличните остатъчни средства от прилаганите мерки и подмерки по ППСР за периода 2014-2020, спрямо общия размер на ангажирания бюджет по сключени договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, по които не са разплатени средства от страна на Разплащателна агенция.

В текста на подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги“ от мярка 2 „Консултантски услуги, услуги по управление на стопанство и услуги по заместване в стопанство“ от Програма за развитие на селските райони (ППСР) 2014-2020 г. се прави следното допълнение:

Стар текст в ППСР 2014-2020 г.	Предложение за нов текст в ППСР 2014-2020 г.
Раздел 8.2.2.3.3.5. Допустими разходи · разходи за служителите (съветниците) в мобилните общинските центрове (офиси) и за координаторите на регионално и централно ниво в т.ч. възнаграждения и командировъчни разходи ;	Раздел 8.2.2.3.3.5. Допустими разходи · разходи за служителите (съветниците) в мобилните общинските центрове (офиси) и за координаторите на регионално и централно ниво в т.ч. възнаграждения, <u>съответстващи на актуални статистически данни на НСИ</u> и командировъчни разходи;

АКТУАЛІЗИРАНА ІНДІКАТИВНА ГОДИШНА РАБОТНА ПРОГРАМА ЗА 2022 ГОДИНА

**ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ
ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.**

№ по ред	Наименование на процедурата	Цели на предостаяната БФП по процедурата	Начин на провеждане на процедурата съгласно чл. 2 от ПМС № 162 от 2016 г.	Извършване на предпрителен подбор на концепции за проекти	Общ размер на БФП по проект (в лв.)	Допустимите кандидати	Примерни допустими дейности	Категории допустими разходи	Максимален % на съфинансиране	Дата на обявяване на процедура	Краен срок за подаване на проектни предложения	Представява ли процедурата част от нея:		Размер на допустимите разходи за проект (в лв.)	
												Държавна помощ	Минимална помощ	Максимален	Минимален
1.	Подмярка 1.2. „Демонстрационни дейности и действия по осведомяване“	Подпомагане на дейности по организиране и провеждане на обучения, демонстрационни дейности. Подпомагането по подмярката включва разходи за инвестиции, които могат да включват разходи за закупуване или вземане на лизинг на нови машини и оборудване до пазарната цена на актива. Необходимостта от инвестицията се обосновава съобразно	Подбор на проектни предложения	Не	До 15 000 000 евро	Бенефициарите са организациите, които предоставят трансферни знания чрез демонстрационни дейности и.	Дейности по организиране на обучение, демонстрационни дейности. Подпомагането по подмярката включва разходи за инвестиции, които могат да включват разходи за закупуване или вземане на лизинг на нови машини и оборудване до пазарната цена на актива. Необходимостта от инвестицията се обосновава съобразно	Бенефициите по подмярката получават безвъзмездна помощ, която се отпуска под формата на стандартни разходи за извършването на различни демонстрационни дейности за инвестиции, които трябва да отговарят на изискванията на чл. 45 от Регламент (ЕС) № 1305/2013.	100 %	Август	Октомври	Не	Не	Непр.	БФП се отпуска под формата на стандартни разходи и по дейности, в евро, за един обучаем, както и за разход и за инвест

		О Стопан ство				ат научно- изследо- вателска дейност или образова телна дейност в областта на селското или горското стопанст во, или в областта на храните лните техноло гии. Организ ациите трябва да разполаг ат със собствен и демонст рационн и обекти от типа на учебно- опитни полета,	Условията на демонстрационни я обект и темите на демонстрационни те дейности.							ИЦИИ
--	--	---------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	------

3.	Подмярка 4.3 „Подкрепа за инвестиции и инфраструктура, свързана с развитието, модернизиранието или адаптирането на селското и горското стопанство“	Възстановяването на инфраструктурата за напояване чрез реконструкция и модернизацията ѝ в съответствие с идентифицираните	Подбор на проекти преди обжалване.	Не	Долевата равностойност на 54 801 449,28 евро	„Напоителни системи“ ЕАД	Подкрепата ще бъде насочена към инвестиции в напоителни системи използвани само за селскостопански цели извън земеделските стопанства, включващи: • Ремонт/реконструкция/реhabilitация на напоителни и инсталации напоителна инфраструктура;	Материални инвестиции: 1. Реконструкция/реhabilitация/ремонт на сгради и друга недвижима собственост (обслужващи сгради, помпени станции, изравнители, водохващания, линейна инфраструктура и др.), използвани за дейности, свързани изцяло с напояване,	До 100 %	Май	Септември	Не	Не	Левовата равностойност на 15 000 евро.	Долевата равностойност на 6 000 000 евро.

	нужди		<ul style="list-style-type: none"> Закупуване и инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване за напояване, измерване и мониторинг, включително и такива, пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност и опазване на околната среда; 	<p>включително такива, използвани за опазване на околната среда (с изключение на естествени и изкуствени вододеми/водохра нилица, както и язовири).</p> <p>2. Закупуване и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на дейностите, свързани с напояване, включително свързани с опазване на околната среда и подобряване на енергийната ефективност и за подобряване на проводимостта на напоителните съоръжения.</p> <p>3. Изграждане и/или инсталиране на системи за</p>							
--	-------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

инфраструктура“	органата свързана с достъпността на по-отдалечените населени места. Подобрена свързана с биопредоставил възможност за развитие на икономиката в селските райони, създаване на по-добра среда за живот и работа и смекчаване на тенден		са: а) разходи, свързани с прякото изпълнение на СМР; б) непредвидени разходи. 2. Свързани с проекта, в това число разходи за хонорари за архитекти, инженери и консултанти, анализ „разходи – ползи“ (финансов анализ), консултации за икономическа и екологична устойчивост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение.							
-----------------	---	--	---	--	--	--	--	--	--	--

	Подмярка 7.2. „Инвестиции създават о, подобрява нето или разширява нето на всички видове малка по	Много обществени сгради в селските райони не отговарят на минималните	Подбор на проекти преди оженя	Не	Долевата равностойност на 15 000 000 евро	Общини за инвестиции на територията на селските райони в Република България.	Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност.	Допустими са следните разходи: 1. За реконструкция ремонт оборудване и/или обзавеждане на сгради и/или друга недвижима	До 100 %	Юли	Декември	Не	Не	Непр.	Долевата равностойност на 500 000 евро	
8.								икономическа и екологична устойчивост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на проектното предложение, така и по време на неговото изпълнение.								

машаби инфрастру ктура“	изискв ания за енерги йна ефекти вност. Подобр ената енерги йна ефекти вност на сгради за общест вено обслуж ване би предос тавило възмож ност за развит ие на иконом иката в селскит е райони, създава не на по- добра среда за работа и сметча								собственост, които са: а) разходи, свързани с прякото изпълнение на СМР; б) непредвидени разходи. 2. За закупуване на оборудване и/или обзавеждане до пазарната им стойност, включително чрез финансов лизинг. 3. За придобиване на компютърен софтуер, патентни и авторски права, регистрация на търговски марки, до пазарната им стойност. 4. Свързани с проекта, в това число разходи за хонорари за архитекти, инженери и								
-------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

431-1, 41, 19.1, 19.2 и 19.4 на територията си).	на местни заинтересовани страни;	Популяризиране на подхода WOMP и процеса на разработката на СМР като разходи за подготовка и провеждане на информационни кампании, и изготвяне и разпространение на информационни материали, подготовка и провеждане на информационни семинари, конференции и срещи, създаване и поддържане на електронна страница, публикации в местната преса;	-	изирани на подхода WOMP и процеса на разработката на СМР като разходи за подготовка и провеждане на информационни кампании, и изготвяне и разпространение на информационни материали, подготовка и провеждане на информационни семинари, конференции и срещи, създаване и поддържане на електронна страница, публикации в местната преса;	-	Популяризиране на подхода WOMP и процеса на разработката на СМР като разходи за подготовка и провеждане на информационни кампании, и изготвяне и разпространение на информационни материали, подготовка и провеждане на информационни семинари, конференции и срещи, създаване и поддържане на електронна страница, публикации в местната преса;	-	Обучения за местните заинтересовани страни: екип на МИГ, местни лидери;	-	Почувствена	2. Долевата равностойност на 30 000 евро за общности, не прилагали подхода WOMP
2. Местни инициативни групи или местни общности, прилага ли подхода ЛИДЕР/ WOMP през програмни периоди 2007-2013 г. и 2014 - 2020 г. на територия или част от територия, за която се кандидатства, (изпълн	на местни заинтересовани страни;	Изготвяне на стратегия за воденото общностите местно развитие, включително консултации със заинтересованите страни за целите на подготовката на стратегията;	-	Изготвяне на стратегия за воденото общностите местно развитие, включително консултации със заинтересованите страни за целите на подготовката на стратегията;	-	Изготвяне на стратегия за воденото общностите местно развитие, включително консултации със заинтересованите страни за целите на подготовката на стратегията;	-	Дейности за координация на процеса, извършван от организацията, която кандидатства за подготовителни дейности.	-	Почувствена	2. Долевата равностойност на 30 000 евро за общности, не прилагали подхода WOMP

10.	Подмярка на проект и съвместни дейности, насочени към разработване и въвеждане в практика на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“	Подпомагане на проект и съвместни дейности, насочени към разработване и въвеждане в практика на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“	Подбор на проекти за финансиране	Дейности за сътрудничество в рамките на Република България или за проекти за сътрудничество между територии в две или повече държави членки или с територии в трети държави	Разходи за изследвания и пазарни проучвания, директно свързани със съвместното действие;	До 100%	Съгласно Регламент (ЕС) 1305/2013, чл. 44, пар. 3 кандидатстването по подмярка 19.3 е текущо	Не	Не	Нетр.	За изпълнение на проекти за сътрудничество: левовата равностойност на 100 000 евро за трансакционно сътрудничество и 50 000 евро за вътрешно териториално
-----	--	---	----------------------------------	---	--	---------	--	----	----	-------	---

	<p>на селски райони и развитие на селски райони с добавяне на стойност; създаване на европейска идентичност в допълнение към местната, регионалната и националната идентичност</p>							<p>поддръжка на общи структури, създадени с цел изпълнение на проекта;</p> <p>Координация на дейностите по проекта (разходи за допълнителен персонал, пътни разходи, разходи за нощувки и храна, хонорари за експерти, за превод, разходи за комуникация и др.).</p> <p>Разходи, свързани със срещи потенциални партньори;</p> <p>Разходи, свързани с организирането на заседания и мероприятия за планиране на дейностите по проекта;</p>								<p>О сътрудничество во</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----------------------------

!!! Приемите на заявления за подпомагане по мерки 10 „Агроекология и климат“, 11 „Биологично земеделие“, 12 „Плащания по „Нагура 2000“ и Рамковата директива за водите“, 13 „Плащания за райони, изправени пред природни или други специфични ограничения“, 14 „Хуманно отношение към животните“ и 22 „Извънредно временен подпомагане за земеделските стопани и МСП, които са особено засегнати от последиците от руското нашествие в Украйна“ от ПРСР 2014 – 2020 г. не се включват в ИГРП за 2022 г., тъй като редът и изискванията на ПМС № 162 от 2016 г. не са приложими за тях.

Приемът на заявления по мерки 10, 11, 12 и 13 се извършва по реда на Наредба № 5 от 2009 г. за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за директни плащания, а приемът на заявления по мярка 14 се осъществява по реда на Наредба № 4 от 8 август 2017 г. за прилагане на Мярка 14 "Хуманно отношение към животните" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.

3/1/2023

X

Елена Иванова
Директор на дирекцията
Signed by: Elena Angelova

„ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ“
④